

NYILATKOZAT

Alulírott **Domokos János Antal**, a Debreceni Egyetem Gyermekek- és Felnőttképzési Karának hallgatója jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a

A művészeti iskola és a művészeti nevelés szerepe az infokommunikációs korszakban című szakdolgozat/diplomadolgozat **önálló munkám**. A dolgozat készítése során betartottam a kar által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, továbbá a felhasznált irodalmat a szakmai hivatkozásoknak megfelelően kezeltem.

Amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot **nem magam készítettem**, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, illetve a dolgozatot korábban más oktatási intézményben is benyújtottam, úgy a Debreceni Egyetem **megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat**.

Tudomásul veszem továbbá, hogy a dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indításán túl a szerzői jogsértés egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményekkel is járhat.

Hajdúböszörmény, 2015. év Október hó 14. nap

.....

hallgató

SZAKDOLGOZAT

Domokos János Antal

2015.

Debreceni Egyetem
Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

**A MŰVÉSZETI ISKOLA
ÉS A MŰVÉSZETI NEVELÉS SZEREPE
AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS KORSZAKBAN**

Konzulens:

Dr. Molnár Balázs

Adjunktus

Szerző:

Domokos János Antal

közoktatási vezető

pedagógus-szakvizsga szak

Hajdúböszörmény

2015

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	2
2. A MAGYAR MŰVÉSZETI NEVELÉS.....	3
2.1 A magyar művészeti nevelés múltja, jelen és jövője.....	4
2.2 Meghatározó magyar alkotó és előadó zeneművésztanárok.....	7
2.3 A magyar zeneművész-tehetségek szerepe a globális művészvilágban.....	9
3. A MŰVÉSZETI ISKOLA, MINT SZERVEZET KIALAKULÁSA ÉS MŰKÖDÉSE A XXI. SZÁZADBAN.....	11
3.1 A Művészeti Iskola, mint szervezet.....	11
3.2 A művészeti iskola ideális vezetője.....	17
3.3 A művészeti iskola vizsgaszervezési feladatai és tapasztalatai.....	20
3.4 Az emberi erőforrás fejlesztésének gyakorlata a művészeti iskolában.....	25
3.5 Megváltozott igények, szükségletek, elvárások, körülmények és feltételek.....	28
3.6 Közművelődés és közönségnevelés, tömegkultúra és koncertpedagógia.....	30
4. TEHETSÉGMENEDZSMENT A MAGYAR ZENEMŰVÉSZETI NEVELÉSBEN.....	33
4.1 A művésztehetség, avagy a korai értékfaktor és szerepvállalás kialakítása, személyiség- és sikercentrikusság segítségével.....	33
4.2 Az infokommunikációs korszak fejlesztési feladatai az intézményes művészeti nevelésben.....	35
4.3 A Parlando Zenepedagógiai folyóirat szerepe a művészeti nevelés információközvetítésében.....	38
4.4 Tehetségmenedzselési szintek a XXI. században.....	40
4.5 Tehetségmenedzselési szintek összehasonlító elemzése a Parlando cikkei alapján.....	42
5. ÖSSZEFOGLALÁS.....	49
6. IRODALOMJEGYZÉK/BIBLIOGRÁFIA.....	52
7. MELLÉKLETEK (Összehasonlító táblázat).....	60

1. BEVEZETÉS

A művészeti iskola és a művészeti nevelés napjainkban - az infokommunikációs korszakban - kiemelt feladattá vált a köznevelési intézményrendszerben, amely – a gyorsuló és szűkülő világ tendenciáihoz igazodva – radikális változásokon megy keresztül.

A magyar művészeti nevelés, a művészeti iskolák és a világhírű zeneművészeti nevelés tehetségmenedzsment rendszere egyaránt tárgyalásra kerülnek leíró jellegű értekezésemben, amelyben a – szakmai tapasztalat megosztásban kulcsfontosságú – Parlando zenepedagógiai szakfolyóirat legfrissebb tudományos cikkeinek tartalmi – tehetségmenedzselési szinteket és azok aspektusait elemző - összehasonlítását is elvégeztem. Célom, hogy a teljes művészeti nevelési rendszer tapasztalatai és változásmenedzsment kérdései tudatosításra kerüljenek.

Az összehasonlítás alapjául a SWOT analízis mellett egyedi kritériumokat is beépítettem a korszerű tehetségmenedzsment elvárásai szerint, emellett egyéni kategóriarendszert dolgoztam ki a tehetségmenedzsment szintek rögzítéséhez és vizsgálatához.

A magyar művészeti nevelés világviszonylatban kiemelkedő helyzetének megőrzése – a versenyképes és korszerű tudásanyag átadása mellett - napjaink legfontosabb feladata. A zenei tehetségmenedzsment-rendszer szereplőinek különböző perspektíváit vizsgáltam meg, annak érdekében, hogy a különböző nézőpontok szakmai – általánosan elfogadott - szempontok szerint tudatosításra kerüljenek, feltárva azok továbbfejlesztési lehetőségeit.

A magyar alapfokú művészetoktatás és művészeti nevelés az utóbbi évtizedekben – az infokommunikációs korszak megváltozott elvárásai, magas társadalmi és kulturális értéke miatt - jelentős átalakuláson esett át.

Mára a – világhírű magyar zene- és társzművészeti nevelés - legfontosabb feladata a tehetségmenedzsment személyiség- és sikerközpontú kialakítása, a tehetségmenedzselési szintek fenntartása, korszerű meghatározó és irányadó módszerek ki- és továbbfejlesztése lett a csökkenő erőforrási tényezők elfogadásával és tudatosításával.

A különböző – egységes és egyetemes szempont- és értékrendszerrel nem rendelkező - pedagógiai szakmai programok és fenntartók nagy mozgásteret és különbségeket eredményeznek a művészetoktatás tehetséghez kapcsolódó viszonyában.

A - gyakran kiszolgáltatott, egymással és minden más intézménytípussal állandó versenyhelyzetben működő - művészetoktatási intézmények vonzóereje emiatt legtöbbször a pozitív személyes kapcsolatok hatékony kialakításán alapszik a céltudatos, korszerű nevelési és képzési lehetőségek háttérbeszorítása mellett.

A napi – megnövekedett és megterhelően dinamikussá vált - gyakorlati adminisztrációs, intézmény-, személyiség- és tehetségmenedzselési feladatok elvégzése mérsékli a kreatív

szellemiségű alkotó- és előadóművészek legmagasabb szintű kibontakozását, emiatt ezek a motiváció, vagy a célkitűzések hiányától szenvedő vezetők és pedagógusok nem fejthetik ki hatékonyan példaértékű társadalmi és kulturális hatásukat, szerepvállalásukat.

Korunkban a – média rosszul értelmezett üzenetei, a helytelenül használt információáradat és a mindennapi egzisztenciális kiszolgáltatottság miatt – mérséklődő, vagy teljes megszűnő családi feladatkörök és felelősségek további túlterheléseket okoznak a köznevelési rendszerben, így a művészetoktatásban is, amelyet a személyes és a szakmai szempontok, a személyes és szakmai kompetenciaértékek szintetizálásával, valamint a személyes és szakmai tehetségek felismerésével, fejlesztésével és menedzselésével együttesen szüntethetünk meg.

A következő évtizedek legfontosabb küldetése tehát az egységes szempont- és értékrendszer – külső szereplőkkel történő – kialakítása, tudatosítása és továbbfejlesztése lesz.

Dolgozatomban főleg a zeneművészeti nevelésről értekezem, hiszen ennek az ágazatnak vagyok aktív képviselője közel három évtizede, mint előadó- és alkotó-művésztanár.

2. A MAGYAR MŰVÉSZETI NEVELÉS

A művészeti nevelés különleges feltételek között talált táptalajra a genetikai és kulturális sokszínűséggel megáldott magyar növendék-tehetségek között. Az évszázadok során folyamatosan továbbfejlesztett szakma és tudomány a múlt századra zenei világnagyhatalmi pozícióba emelte hazánkat, amelynek megtartása – az infokommunikációs kor feltételei mellett – kiemelt kulturális feladat, hiszen az egyetemes értékek mellett a nemzeti kulturális kincseinket is tartalmazó művészeti ág egyenlőséget teremt az emberiség ősi globális sokszínűségében. A zenei ősnyelv legnagyobb és leghitelesebb forrása a Kárpát-medencében – a tudatos kultúramegőrzés és elszigetelődés miatt - szinte érintetlenül fennmaradt, hiszen az emberiség ezen ősi - lokálisan és kulturálisan - védett helyén, szabadon kialakulhatott és továbbfejlődhetett a civilizált ember egyetemes kultúrája. *(Juhász 2006)*

Juhász Zoltán népzene kutató Kodály és a Tudományos Intézet matematikai kutatócsoportjának munkásságát továbbfejlesztve – matematikai adatelemzéssel - bizonyította be az egymástól kulturálisan és lokálisan független népek és nemzetek zenéjének tömeges hasonlóságait. Ezek a hasonlóságok azonos érzelmi és mentális hatásokat eredményeznek a lokálisan és kulturálisan különböző embercsoportok tagjai részére.

A zeneművészet komplex ismereteket és maradandó élményhatásokat biztosít az interpretációjában részt vevők számára, hiszen minden érzékre egyszerre hat, a belső és külső szereplők közötti érték közvetítés azonnali és hosszú távú hatású, közismeretekre kiterjedő

transzfer hatásai mára globálisan köztudottak. Jótékony motivációs hatásai mellett a többi művészeti ágból kiemelkedve segíti azok alkotófolyamatait, magas inspirációs hatása miatt a képző-, a dráma- és a táncművészet nélkülözhetetlen forrása. (Dowling - Harwood 1986) Az ősi forrásból táplálkozó szakrális zene mellett fokozatosan kialakult a népzene, a szórakoztató zene és a magas művészi értékű és tartalmú művészi zene, a műzene és az ezekhez tartozó – ismeret- és élményközvetítő - informális csoportok, nonformális közösségek, formális szervezetek és intézmények.

A zeneművészeti nevelés – a művészeti intézményeket országosan összefogó - vezető intézménye a Zeneakadémia, amely szecessziós stílusban épült épületével rendkívül inspiráló atmoszférát teremt. Világviszonylatban az egyik legszerényebb költségvetése ellenére a zeneművészeti egyetemek minőségi és mennyiségi értékrangsorában is az első tízben szerepel, köszönhetően progresszív szemléletű egyetemes kultúraközvetítő erejének és korszerű nemzetközi szakmafejlesztési hatásának. (Réfi 2014)

2.1 A magyar művészeti nevelés múltja, jelene és jövője

A magyar művészeti nevelés gyökerei a 16. századi egyházi iskolák énekkutatása és a magyar nyelvű népzenei kultúra kialakulásáig nyúlnak vissza. A kor meghatározó művésze Tinódi Lantos Sebestyén zenés költeményeiben kialakította a dallam és a szöveg verses egységét, amit a kor legfejlettebb technikájával, nyomtatott kotta formában sokszorosítottak. A 18. századi kulturális és társadalmi különbségek miatt intézményi újjászervezés következett be, amely kedvezett a művészeti magániskolák kialakulásának is, de nemzeti szinten is megjelentek az intézményesített művészetoktatási bázisok. 1867-ben megnyílik a Nemzeti Zenede, amely a Zeneakadémia jogelődjeként versenyképes szakképzett oktatókat nevel a népiskolák szükségleteinek kielégítése érdekében. Eötvös József - a következő évtől hatályba lépő - népiskolai törvényében heti több alkalmas kötelező énekóra megtartását rendeli el, melynek hatására fellendült a népkultúra, elkezdődhetett a népzene kutatás.

A XX. század beköszöntére eddig sosem tapasztalt alkotóművészi fellendülés következett be, megjelentek a komolyzene és a népzene stílusjegyeit céltudatosan szintetizáló hivatásos zeneszerzők, akik a nemzeti hangvétel kialakítását elsődleges feladatként tűzték ki, hiszen a népdalt tekintették az emberiség kollektív tudatában íratlan formában fennmaradt egyetlen autentikus örökségnek.

Az 1910 után kialakult intézményes alapfokú zeneoktatás ezt a forráskincset már nevelő céllal használta fel és az éneklés mellett helyet kapott a népszerű hangszerek tanítása is. 1928-ra Kodály Zoltán - tapasztalatait széles körben megosztva - az angol kórushagyományok

ihlette zenei egyesületeket ösztönzött szakmai összefogásra és folyamatos szintfejlesztésre, valamint közösségi zenei élménynyújtásra, melynek következményeképpen – és a Kodály-módszer hatékonyságának eredményeképpen - az Éneklő Ifjúság magyar kórusmozgalom világhírű művészek sokaságát sikeresen nevelhette fel.

A világhírű zenei nevelés miatt fokozatosan nőtt a sikeresen elhelyezkedő szakképzett művésztanárok száma, ami intézményi profiltisztítást, szakmai programbeli specifikációt tett lehetővé - mennyiségi és minőségi szinten egyaránt –, ami a háború utáni magániskolák gyors elterjedésével széles körben népszerűvé válhatott. Ezek az intézmények - könnyen elsajátítható tananyaguk révén - biztosították a biztos megélhetést nyújtó művészeti ágazatok elterjedését, az iparművészet és a művészeti ipar iránt fokozódó igényt.

A gyakorlati művészet új műfajok kialakulásának lehetőségét teremtette meg, így a tánczene, a reklámzene és a filmzene is közkedvelté válhattak. Az 1948-ban bekövetkező államosítás új ideológia szerint építette ki művészeti intézményeinek rendszerét.

Az új szöveggel ellátott ősi népdalok alkották az egyházi és nemzeti ünnepek helyett megjelenő politikai sikerek népünnepei fő műsorvázát, hiszen a már jól ismert dallamok - egységes koncepció szerint generált szövegtartalmainak közös énekes eseményei - könnyebb azonosulást és összetartozás-érzést nyújtottak a különböző társadalmi osztályokból érkező embertömegek számára. A szélesebb néptömegek összetartozását és népművelését elősegítendő a Kecskeméten kísérleti ének-zene tagozatként működő osztályok mintájára ének-zene általános iskolák alapítása kezdődött országos szinten, hiszen a magasabb elvárásokat támogató - hangszeres oktatást biztosító korszakú - zeneiskolák ebben az időszakban a legtöbbször számára elérhetetlenek.

1956-ra a művészi zenekultúra hanyatlása tapasztalható, ami a tánc- és ipari zenészek térhódításával a klasszikus művészek háttérbe szorítását kezdeményezte.

A folyamat visszaszorítása érdekében művész szaktanárok tömeges képzése és az énekóraszám emelése következett be, ami a kórusmozgalom újjászervezésével, a művészelit hazai piacra történő képzésével és nemzetközi kapcsolatok kiépítésével ismét megalapozta hazánk nemzetközi hírnevét.

A Kodály-módszer nemzetközi elismertsége megállíthatatlanul terjedt, ezért 1978-ban hazai keretek között is bevezették a közismereti zenehallgatást és a kortárs komoly- és populáris műfajok formális keretek között történő oktatását. Az 1980-as évektől alternatív programmal elinduló művészeti iskolák megalapítása és a 90-es évektől elinduló tömeges intézményi ének-zenei profilválasztás kedvező alapjául szolgált a 2000-tól megjelenő modern alapfokú művészeti iskolák megjelenéséhez és azok 2006-ig lezajló profiltisztításához. (Váradi 2014)

Az utóbbi évtizedben – a profiltisztítástól napjainkig – lezajló folyamatok radikális változásokat hoztak az intézményes művészeti nevelésben. A globális gazdasági és kulturális változások, fenntartóváltások, személyi változások és a rohamos digitális fejlődés mellett szemlélet és értékfaktor-változások is bekövetkeztek, amelyek paradigmaváltásra kényszerítették az intézményeket. A finanszírozási problémák növekedésével külső források, támogatók és partnerek bevonása vált szükségessé a pedagógiamenedzselés területén.

A mennyiségi tömegoktatás – támogatói és pályázati forrásból történő megvalósításának - fő kulcsszavai az integráció és a kompetencia lettek. Csak az utóbbi években került előtérbe a tehetség, a versenyképes jövő biztosítása érdekében.

A jövőben - tehetséggondozás kulcsszóra - megnyíló pályázati források elmozdulás engednek a minőségi oktatás felé, ami - a médiacsatornák minőségi, értékmegőrző és érdekes műsoraihoz hasonlóan - a társadalmi és kulturális igények változására hívja fel a figyelmet.

(Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkárság 2015)

A megváltozott igényekre való reagálás a művészeti nevelésben is megjelenik, hiszen a kortárs -, a nép és a jazz-zene, valamint az egyéb élő szövetű improvizációs zenei gyűjtőműfajok - az egyetemes és a nemzeti zenei tudásanyag átörökítésével - a játékosra és a közönségre is kimagasló örömforrású hatást eredményeznek.

Az infokommunikációs korszak elvárásainak – a lejegyzett kottaképtől való kreatív elrugaszkodás, a több hangszerezen való improvizatív játék és szabad éneklés, a logisztikai háttérmunka, a többszerepű tevékenységek - széleskörű tudatosítása és fejlesztése a művészeti iskola kiemelt feladata és elhivatottan végzett hivatása lesz a jövőben is, amivel – az előző évtizedekben kialakított családi, gyermek- és személyiségcentrikus program megtartása mellett – fokozott társadalmi szerepvállalású, aktív, kreatív és segítőkész generációkat nevelhet fel a nemzetnek. *(Hunyadi 2014)*

A - mindennapi élethez hasonlóan a - korszerű és naprakész üzenetű élő zenében is minden kreatív és önálló folyamat a biztonságos és hierarchális közeget elhagyva kezdhet korlátozások nélküli szárnyalásba, végtelen lehetőségekkel és hittel megkezdve a sikerhez és boldogsághoz vezető terhes pályát.

A minőségi tehetséggondozás fő kérdése - a jövőben is - a sikeres megélhetés tömegkultúra népszerűsítéssel, vagy a dinamikus szakmai- és személyiségfejlődés magaskultúrával történő fejlesztése. A kreatív folyamatok alternatív forrásszerzési lehetőségeket biztosítanak az alkotóknak és az előadóknak - az alkotások és produkciók anyagi értékén keresztül, csupán a tehetség által -, tehát némi többletenergia és szabadidő befektetésével is óriási szellemi-, tárgyi- és anyagi értékfaktor teremthető meg.

A teljes infrastrukturális rendszer kiépítéséhez szükséges a külső szereplőkkel – fenntartókkal, támogatókkal és partnerekkel - való szoros együttműködés segítése, az anyagi, a szervezési és az egyéb terhek csökkentése céljából.

A közös összefogás nemzetközi szinten is megmutatkozik, így minőségi – egységes kulturális, gazdasági és politikai - elmozdulás tapasztalható a Visegrádi Négyek tagállamai (Magyarország, Szlovákia, Csehország és Lengyelország) között, amelyek a közös hagyományok és gyökerek tudatosításával – a magaskultúra segítségével - teljes azonosulást, könnyebb illeszkedést és esélyteremtő továbbképzési lehetőségeket biztosítanak a fiatalok tömegeinek. *(MTI 2015)*

Ezek az alapelvek már az Európai Unióról szóló Maastrichti Szerződésében is megfogalmazódtak, azzal a különbséggel, hogy az főleg gazdasági és politikai elemeket tartalmazott. A kulturális nemzetközi összetartozás és egyetértés jó példája a 2015-ben Pécsen megrendezett Europa Cantat nemzetközi kórustalálkozó hatására a törvényhozás - azonnali reagálással - a mindennapos éneklés bevezetését nonformális gyakorlatban történő bevezetését kezdeményezte, ami az infokommunikációs korszak tanulói generációira – hatékony teljesítményfokozás reményében - történő kiterjesztésével, az aktív és kreatív személyiség- és közösségépítés érdekében valósul meg. *(Serdült 2015)*

2.2 Meghatározó magyar alkotó és előadó zeneművésztanárok

A magyar zeneművészet tehetséges alkotói és előadói már a 16. századtól meghatározták Európa kulturális életét, művészi értékű produkciójuk mellett társadalmi szerepvállalásuk, közösségi tartalmú üzenetük is meghatározó volt. Tinódi-Lantos Sebestyén a nemzeti identitás megalapozása, Bakfark Bálint a hírek terjesztése, Kájoni János az erdélyi táncok kódexben történő összegyűjtése, Bihari János a populáris cigányzene műzenévé emelése, Erkel Ferenc és Egressy Béni a nemzeti öntudat megerősítése, Hubay Jenő, Lavotta János és Liszt Ferenc virtuóz hangszerjátéka, Kálmán Imre és Lehár Ferenc az operett műfaj megteremtése, Bartók Béla és Kodály Zoltán a magyar népdalkincs összegyűjtése és műzenévé emelése, Solti György pedig karizmatikus karmesteri és pedagógiai tevékenységei segítségével vált világszerte népszerűvé saját korában.

A meghatározó modern kori alkotók nemzedékei a Zeneakadémia falai közül kikerülve új hagyományokat teremtettek és saját műhelyeket, iskolákat alapítottak, amelyek szintén kiemelkedő hatást gyakorolnak a világ művészetpedagógiájára, sokoldalúságuk révén, hiszen alkotóművészi tevékenységeik mellett kiváló előadók, vagy művésztanárok voltak. Mentortanárait tapasztalatait, tanításait művészeti tevékenységeikbe beépítve és

továbbfejlesztve önálló, korszerű és maradandó módszereket, műveket és produkciókat alkottak meg, amelyek az egyetemes kultúra mellett a nemzeti karakter és a személyes hangvétel átörökítését is lehetővé tették. Ezekre a módszerekre jellemző a tanári pozitív példa bemutatása, a technikai és interpretációs feltételek – életkori sajátosságok szerinti - megalapozása és az elméleti - gyakorlati tudásanyag korai elsajátítási lehetőségének biztosítása a növendékek számára. Ez a hagyomány a – kollektív szakmai tudást szintetizáló - Zeneakadémia segítségével örökséggé fejlődött, hiszen az új tapasztalatok és módszerek folyamatos továbbörökítésével – globális dimenzióban és lokális szempontoktól függetlenül is – hatékonyan elsajátítható és használható értéktényező teremődik meg.

A műszaki és digitális technika fejlődésével újabb kortárszenei irányzatok jelentek meg az idők során, amelyek már az individuális mellett a kollektív interpretációt is széles körben lehetővé tették.

A társas zenélés segítségével világhírű zeneművészek kerültek ki a magyar zeneoktatási rendszerből és kiemelkedően példaértékű művészei lettek a globális kulturális térnek.

Magyarországon egyedülállóan az – elmélet és gyakorlat szoros egységét alkalmazó - intézményes művészeti nevelés segítségével a növendékek már kisgyermekkorától megtapasztalhatják a kamarazenélés és kamaraéneklés – a formális közismereti és informális közösségi tanulmányokra gyakorolt - jótékony hatásait, amelyek kiválóan alkalmazhatók a csoportos problémamegoldások során is.

Korunk előadói gyakorlata azt mutatja – hogy a szórakoztató zenei együttesek mintájára – kísérletező, út- és igénykereső projektkamarák jönnek létre, amelyek egy-egy performansz, vagy produkció megvalósítását követően átalakulnak, vagy eltűnnek, a hosszú távú közös munka csak az idősebb és elkötelezettebb előadóknál figyelhető meg.

A fiatal előadók egyszerre több professzionális együttesben is tevékenykednek, emellett – a biztos egzisztenciát garantáló – szórakoztató zenét játszó együttesekben és szélesebb közönségigényeket is kiszolgáló művészetoktatási intézményekben is tevékenykednek.

A fokozott kitartást és önfegyelmet megkövetelő fúvós és vonós hangszerek – fúvós és vonós zenekarok – háttérbe szorulásával a kor közkedvelt alaphangszerei soha nem látott népszerűségnek örvendnek, így a Furulya, a Gitár és az Űtőhangszerek is reneszánszukat élik, segítségükkel újra széleskörűen vonzóvá tehető a kortárs művészi zene.

A magyar hangszeres művészek mellett a magánénekes előadókra is óriási igény mutatkozik nemzetközi szinten, köszönhetően énekeseink magas szintre fejlesztett készségeiknek.

Az egyetemes kulturális igényeket magas szinten kiszolgáló – korszerű film-, világzenei, crossover feldolgozásokat és új kompozíciókat tartalmazó - műsoraikat világszerte bemutató

turnéik során rengeteg új kapcsolatra – partnerre és támogatóra – tesznek szert, ami az új közönségkörök szükségleteinek kialakulását és azonosítását is lehetővé teszi.

Az előadói gyakorlat során megszerzett önbizalom erős motivációs hatást gyakorol a művészeti növendékekre, hiszen a nemzetközi pódiumon megmérettetett művésztanárok énekesként iskolai kórusokat, hangszeresként ifjúsági zenekarokat alapítanak, így művészeti vezetőként továbbadhatják - világszerte szerzett - tapasztalataikat a fiatalabb generációk részére. Ennek elterjedése korszerűséglet, hiszen a digitális világ virtuális térben kommunikáló tanulók és művészeti növendékek megtalálhatják a személyes és közösségi kapcsolatépítés könnyebb lehetőségeit. *(Szabó 2015)*

2.3 A magyar zeneművész-tehetségek szerepe a globális művészvilágban

Az elmúlt évtizedek jelentős változásokat hoztak a globális kultúrában.

A tömegkultúra ingyenesen elérhető minden közösségi fórumon, könnyen elérhetően és kéréstlen formában egyaránt, tehát a műsorszórás főműsoridő a virtuális térben 24 órás időszakban értelmezhető. A tömeg- és üzleti érdekek mentén átszerveződő közösségek elveszítették személyes dimenziójukat, így a kapcsolatok átértékelődésével baráti és szakmai közösségek, csoportok és családok hullnak darabokra.

A megalapozott egzisztencia reményében önálló karriert építő családtagok kulturális szükségletei a hagyományörzés területére koncentrálnak, a megszépült múlt után vágyó idealizmus megjelenésével. Rohanó világunkban a művészetek – ezen belül a művészeti növendékek – fejlett személyiségükkel és készségeikkel egyensúlyt teremtenek a zaklatott üzleti munkaórái és a nyugodt személyes tér feltöltő percei között.

A populáris zene mentálisan és spirituálisan is bezárja az egyéneket, megszüntetve a kapcsolatépítés és kapcsolatorzás ősi igényét, ezzel párhuzamban kulturális és társadalmi hanyatlás is bekövetkezik. A nyugati világ rövidtávon nagyobb megbecsültség, de hosszútávon a magára hagyás és gyors elértéktelenedés érzetét kelti a szakemberekben, gyors karrierépítési lehetőség és múlandó siker feltételei mellett. A kulturális tartalmat nélkülöző üzleti világ szabályai fokozzák a nemzetek és személyek közötti különbségek kibontakozását, hiszen a más anyanyelv, a más identitás, a más történelem és a más azonosulás feltételei között megvalósuló munkafolyamatok soha nem érhetnek el optimális eredmény szintet, ezért gyakran a helyi és nemzeti hagyományok felülírják a nemzetközi megállapodásokat.

Közép-Európában a családi hagyományok, az emberi kapcsolatok, a helyi és nemzeti kulturális és társadalmi értékek teszik különlegessé a szakmákat, ezért hazánkban nem csak üzletileg hasznosítható, hanem kulturálisan és társadalmilag is értékes tudás megszerzése az

elvárás és a szükséglet, annak érdekében, hogy a kisebb közösségekben és mikrokozmoszokban is hasznosan tudjanak érvényesülni a tanulók.

A művészeti növendékek tehetségük és társadalmi szerepvállalásuk révén – külföldi kapcsolatokon keresztül - tartják össze a nemzetközi intézményeket. A külföldi utakon nélkülözhetetlen a személyes megjelenésük, hiszen az idegen nyelvi tudás mellett magaskulturális keretek között is szükséges az intézmény megmutatkozása.

A művészi érzékenység már korai szakaszban megmutatkozik, ezért a művésznövendékek – személyiségükből adódóan - nagyfokú érzékenységet tanúsítanak a világ változásaival szemben. Ennek kiváló példája, hogy képesek a környezetükben élők hibáit a saját javukra fordítani és kapcsolati hálójukon belül jótékony hatást kifejteni. Produkcióik kreatív előadása során a legmagasabb nemzetközi igények szerint történő megmérettetés megfelelő magabiztosságot ad számukra az élet minden területén történő eredményes tevékenységekhez, vezető feladataikhoz. A magyar zenei közélet falai közül elindult – világviszonylatban egyedülállóan – Virtuózok című tehetségkutató műsor az ilyen kreatív tehetségeknek – vonzó formában - teremti meg a nemzetközi bemutatkozási lehetőséget. A művész- és média szakmai elvárásoknak egyaránt megfelelő – különböző korú - zeneművész növendékek a korszerű információs csatornák segítségével mutathatták be világszínvonalú produkcióikat.

A műsor kitalálói és szereplői nem kisebb szerepet vállaltak, mint a tehetségkutatók világának egyetlen csúcsművészi – magaskulturát közvetítő és azt széles körben népszerűsítő hatása – tehetségkutató műsorának megteremtése mellett a magyar nemzeti és zeneművészeti hagyományok, valamint világviszonylatban is jelentős magyar tehetségforrású értéktudatosítását, ami a közönség visszajelzéseiből ítélve - nagyszabásúan - sikerült is. A műsor megalkotói hagyomány- és liszenszteremtő céllal – multidiszciplináris – egyeztetéssel és továbbfejlesztéssel tervezik a folytatást, ahol újabb tehetségek korszerűen motiváló megmérettetésére kerülhet sor.

A fiatal tehésgenerációk legmagasabb elvárásoknak való megfelelése és az ismeretlen feltételekhez történő azonnali alkalmazkodása – gyakran túl szigorú megmérettetése - pozitív példát szolgáltat az idősebb generációk szakmai tevékenységeihez is. Segítségükkel és befogadó hozzáállásukkal alkalmazkodhatunk az – alkotói tevékenységeket háttérbe szorító - termelői világ szabályaihoz és a megváltozott globális elvárásokhoz, a minőségbiztosítás és az értékközvetítés biztonságos megőrzése érdekében. *(Gulyás 2015)*

3. A MŰVÉSZETI ISKOLA, MINT SZERVEZET KIALAKULÁSA ÉS MŰKÖDÉSE A XXI. SZÁZADBAN

3.1 A Művészeti Iskola, mint szervezet

A XXI. század elején létrejött művészeti iskolai intézménytípus jogi helyzete és szabályozása szerint is eltér a hagyományos általános iskoláktól.

Jelenleg 688 minősített alapfokú művészetoktatási intézmény 12 évfolyamos rendszerben tanulhat minden növendék a szintjének és teljesítményének megfelelő évfolyamban, aki minden más évfolyamon tanulóval kapcsolatban van és látja az egyéni és közös célokat is. *(Oktatási Hivatal 2015)*

A napi rutin része a tapasztalat-megosztás, a tudatos szakmai előmenetel, az előrelátás és előre gondolkodás, ezt mutatja, hogy egy-egy kedvelt műsorszám, vagy mű már hónapokkal, esetleg évekkel előre kiválasztásra kerül a növendékek részéről.

A szülők körében tudatosított szakmai program közös célmegvalósítást eredményez, melynek segítségével a kulturálisan ingerszegény és ingergazdag környezetben nevelkedő növendékek is – szükségleteik szerint – részesülhetnek a legmagasabb elvárások szerint támasztott készségfejlesztésben.

Az intézményes művészeti nevelésben a legmagasabb emberi értéktörőket kamatoztatják kisgyermekkorától a növendékek, az alábbi – általam rendszerezett - struktúrák szerint:

Intézményi struktúrák (fenntartók/működtetők szerint):

- **Formális (egyéni és csoportos képzés):**
- Állami
- Egyházi
- Alapítvány/szervezet
- Magánszemély
- **Nonformális (csoportos képzés):**
- Alapítvány/Szervezet
- Közösség
- Magánszemély
- **Informális (egyéni képzés):**
- Közösség
- magánszemély

A zenei képzés struktúrája:

I. Közösségi/felhasználói szint – alap- és tömegkultúra (teljesítményközpontú+adott szintre és felfelé irányuló fejlődés és hatás):

1. családközösség (kitörés feltétele: tehetség):

- ingerszegény (semmi, vagy csak könnyűzene)
- ingergazdag (könnyűzene és hagyományzene/népzene)

2. csoportközösség (kitörés feltétele: tehetség és társadalmi érték):

- ingerszegény (csak könnyűzene)
- ingergazdag (hagyományzene/népzene és populáris komolyzene)

3. iskolai közösség (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi érték, szorgalom):

- ingerszegény (populáris könnyűzene és hagyományzene/népzene)
- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és populáris komolyzene)

II. Egyéni/teremtő szint – tömeg- és magaskultúra (teljesítmény és sikerközpontú +felfelé és adott szintre irányuló fejlődés és hatás):

1. előadó (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi érték, szorgalom):

- ingerszegény (populáris könnyűzene és hagyományzene/népzene)
- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

2. alkotó (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi érték, szorgalom):

- ingerszegény (populáris könnyűzene és hagyományzene/népzene)
- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

3. tanító (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi érték, szorgalom):

- ingerszegény (populáris könnyűzene és hagyományzene/népzene)
- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

III. Művésztanár/örökítő szint – magaskultúra (sikerközpontú+adott szintre és lefelé irányuló fejlődés és hatás):

1. személyes/informális képzés (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi és kulturális érték, szorgalom, sikerorientáltság, önbizalom, szakmai és személyes kompetenciák alapfejllettsége):

- ingerszegény (populáris könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)
- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

2. szervezeti/nonformális képzés (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi és kulturális érték, szorgalom, sikerorientáltság, önbizalom, szakmai és személyes kompetenciák középfejllettsége):

- ingerszegény (populáris könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)
- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

3. intézményi/formális képzés (kitörés feltétele: tehetség, társadalmi és kulturális érték, szorgalom, sikerorientáltság, önbizalom, szakmai és személyes kompetenciák magas fejlettsége):

- ingerszegény (populáris könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

- ingergazdag (művészi könnyűzene, hagyományzene/népzene és komolyzene)

A művészeti iskola esetében, tekintve, hogy pragmatikusan intellektuális és konvencionálisan gyakorlatias pedagógusokat is szintetizáló intézményről beszélünk, szervezeti struktúráját tekintve többvezetős hagyományos funkcionális szerkezet jellemzi.

Az egyetemes és a nemzeti értékek mellett a helyi hagyományok megőrzése és élő gyakorlatú továbbörökítése is elvárás az intézménnyel szemben, hiszen a különböző városokban kialakult büszke lokálpatrióta mentalitással való azonosulás meghatározott követelménye az intézmény és környezete viszonyának, a város információs keringésébe való beilleszkedésnek.

A profiltisztítás során az intézménytípus megőrizhette - a közismereti tantárgyak mellett közkedvelt - művészeti tagozatait is, amely közül mára a zene, a tánc, a képzőművészetek és a dráma tagozatok stabilizálódtak, személyi feltételek, felhasználói igények, valamint elérhető korszerű szakmai IKT eszközök tekintetében.

A szülők és növendékek – érdeklődésüknek és készségeiknek megfelelően - az egyéni és csoportos órák palettájáról, a zeneművészeti, a táncművészeti, a képzőművészeti és a dráma tagozatok főtárgyai közül szabadon választva elégíthetik ki fejlődési, vagy hasznos szabadidő-eltöltési igényeiket.

Az elmúlt évek fenntartóváltásából adódó nehézségek mára optimalizálódtak és kiegyensúlyozott szervezeti kultúra alakulhatott ki a gazdaságosság és az Európai Unió, a nemzeti, a regionális, a városi és az intézményi célok magas szintű teljesítésének jegyében.

A kiterjedt információs és felhasználói hálózat – minden szükséges és igényelt pedagógiai tevékenységi körben művész- és szaktanárokkal, tanítókkal, valamint pedagógiai asszisztensekkel lefedő - kiszolgálása miatt több szegmense felfedezhető a szervezeti kultúrának.

A külsőleg szabályozott formális szabálykövető tevékenységek a teljes struktúrán végigvezetnek, lassú reagálású kisebb hivatalosan irányító csoportokra osztva, szigorúan rögzített szabályrendszerrel, hatáskörökkel és a hozzájuk tartozó felelősséggel és elismertséggel, míg a belső non-formális szervezeti egységek kisebb folyamatokat azonnali reagálással hatékonyan irányítanak, önként vállalt felelősségekkel, felismerhető szabályok, hatáskör és elismertség nélkül. A szervezeti kultúra láthatatlan szegmense irányítja valójában

az intézményt, mert ezek szimpátia és kölcsönös segítő támogatáson alapuló személyes szerveződések a kölcsönös és feltétel nélküli bizalomra, a kedvesen kimondott szép szó hitelére, a tiszteletre és toleranciára épülve megingathatatlan szerkezetét alkotják az intézmény belső rendszerének.

Az általános és a művészeti iskola vezetői funkcióik szerint különülnek el, akik számára a pedagógiai programban rögzített – az aktív tanulást elősegítő, a csoportos és egyéni munkát segítő - kedvező családi hangulat és komfortérzet szekciónkénti biztosítása meghatározó napi tevékenység.

A művészeti iskolai rész vezetője a művészeti igazgató, aki külsőleges irányításával a különböző kulturális és társadalmi közösségekből érkező művésztanárok napi munkáját gyakorlatias szempontok szerint szervezi meg. A tagozatok különböző elvárásai miatt a szakmai irányítás hatásköre és felelőssége gyakran a művésztanárok tudatos és önkéntes kötelességvállalása.

A művészeti iskola küldetésnyilatkozatában rögzített alapvető célja a művészetek magaskulturális közművelődési eszközökkel történő széleskörű népszerűsítése, a közönségnevelés, a kiemelkedően tehetséges növendékek szakmai előmenetelének biztosítása, irányítása és nyomon követése, valamint a szakmai utánpótlás nevelés.

A megvalósítandó művészeti nevelési és oktatási célok – percenként, 12 év időtartamban - erősen szabályozottak, azonban a személyiség- és képességfejlesztési módszerek alkalmazása növendékenként változhat.

A művészeti nevelés képviselői - a készségfejlesztés műveltségi, a közismereti és személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai, valamint a művésztanárok kiegyensúlyozott viselkedéskultúrája, személyiségközpontú segítőkészsége és példamutató szakmai elhivatottságból adódó elmélyült tudása miatt és a specifikus pedagógiai program és tanterv tudatos kialakítói és alkalmazóiként – nagy szakmai tiszteletre, megbecsülésre, befolyásra és bizalomra tesznek szert a szülők, a növendékek és a kollégák körében egyaránt, azonban a nem hétköznapi életvitelükből adódóan állandó személyes támadásoknak vannak kitéve.

A művészeti nevelés társadalmi értékfaktora – a személyes vonatkozások kizárásával - kimagasló, hiszen - az egyetemes kulturális értékek közvetítése mellett, a nemzeti és a helyi kulturális értékek és sajátosságok megőrzésével és továbbörökítésével - a több ezer éves tudás mellett a korszerű ismereteket átadására egyaránt hivatott, a képességekből készségekké való fejlesztés - a közismereti tanárok körében is kiterjeszhető és alkalmazható szabvány és sztenderdlicenz - gyors és könnyű módszereinek és kiterjedt tapasztalatainak rögzítése, tudatosítása, valamint széleskörű népszerűsítésének segítségével.

A művészeti iskola kiemelt társadalmi szerepvállalása az egyetemes és nemzeti kulturális kincsek továbbörökítése, a kulturálisan szegregált környezetben nevelkedő tanulók – átfogó tudásanyag biztosításával történő - motiválása jótékony-hatékony közösségi előadói tevékenységek kialakítására és fenntartására, a kulturálisan ingergazdag környezetben nevelkedő növendékek – elmélyült tudásanyag biztosításával történő - inspirálása aktív és kreatív egyéni alkotótevékenységek kialakítására, fejlesztésére és fenntartására.

A nemzeti és nemzetközi ünnepnapok művészi tartalmú és színvonalú műsorának állandó biztosításával a művészeti növendékek és a művésztanárok az egyetemes, a nemzeti, a helyi és az iskolai kulturális elvárásoknak is magas szinten eleget tesznek.

A családok életében kiterjedő európai dimenzió – a külföldön dolgozó szülők miatt széthulló családi és személyes kapcsolati hálók és a nagyszülők gondozásában nevelt több lakcímmel rendelkező gyermekek megjelenése fokozott odafigyelés mellett - további feladatok és problémák segítő jellegű megoldását várja el az intézményektől, így fokozottan a művészeti iskolától is, ahol a művésztanárok - kisgyermekkortól idős korig - 12 évfolyamon fejlesztik a növendékek készségeiket, globális, európai, nemzeti, szakmai, helyi és személyes értékszempontok szerint.

A művészetoktatás szolgáltatásainak igénybe vevő között megjelent a fiatal nagycsaládos értelmiségi és üzleti réteg, ami az iskolától is fokozott figyelmet és szolgáltatáslefedettséget igényel, így az intézmények rövid és hosszútávú céljai módosításra kerültek. Az új felhasználói kör nagyobb befolyással, nagyobb anyagi lehetőségekkel, de kevesebb – saját gyermekével eltölthető – szabadidővel rendelkezik.

A művelt értelmiségi réteg igényeinek kiszolgálása a közszféra mindennapos feladata, azonban – a szűk körű felhasználószám, a minőségi elvárások miatt és a ráfordítható anyagi forrástöbblet ellenére – hatalmas piaci hiányként mutatkozik az üzleti életben és a marketing világában is, ideértve a kereskedelmi média tevékenységeit, a társadalmi és kulturális szolgáltatásokat, társadalmi szerepvállalásokat, ipari termékeket és szolgáltatásokat is.

Az igények között központi helyen szerepel a vidéki lakó-, vagy munkahelyen igénybe vett – a megyeszékhelyéhez hasonló - széleskörű művészeti, kéttannyelvű, sport és egyéb fejlesztő képzési - szolgáltatások megjelenése, így az új igények elhivatott, készséges és magas szintű kiszolgálása magasabb minőségű, áru és értéktartó, valamint egyénre szabottabb termékek és szolgáltatások könnyebb értékesíthetőségét teszi lehetővé, ami a – lokális beiskolázást kiszolgáló és családközpontú - küldetésnyilatkozat és a társadalmi szerepvállalás korszerűsítő felülvizsgálatát és módosítását követeli meg.

Az intézményesített művészetoktatás jelenleg az egyetlen minőségi köznevelési intézményszolgáltatás, ami az újonnan megjelent értelmiségi réteg igényeit is teljes körűen kiszolgálja, a klasszikus (elismerten magas értékfaktorú) és a korszerű ismereteket egyaránt könnyedén elsajátíthatóvá teszi a játékos tanulás (hangszerjáték, népi játék, színjáték, kreatív kézműves játék) segítségével.

A fokozott marketingmenedzseléssel rendelkező művészeti nevelésben elindult új folyamatok néhány éven belül a közismereti tanulmányokban is éreztetik hatásukat, hiszen pl.: az egyéni zeneóra komplex fejlesztési hatékonyságának és hosszútávú jótékony hatásainak megkérdőjelezhetetlenek mivolta miatt – de nem kötelező használati jellege és a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendeletben meghatározott térítési díjfizetési kötelezettség ellenére - kiemelt igénnyel működő és széleskörűen népszerű és elismert szolgáltatása a művészeti iskolának.

Az intézmények korszerű didaktikai forrásainak stabilizálásához a jövőben szükség van a hatékony és szükséges hagyományok stabilizálására, a tevékenységek és szolgáltatások szelektálására és optimalizálására, az infrastruktúra fenntartására és lehetőség szerinti fejlesztésére, valamint a társadalmi szerepvállalás – az intézmény valódi üzenetének – tudatos meghatározására és széleskörű népszerűsítő kommunikálására az oktató- fejlesztő-nevelő intézmény szolgáltatásainak felhasználói és ismerősi információs körében egyaránt.

A mára kialakult helyzetre a legjellemzőbb a pedagógusi korlátok és határok rögzítése és tudatosítása, így biztosított a színvonalas munkavégzés, de nem teljesezhet ki egyénileg egyetlen pedagógus sem, hiszen a látens és a jövőbeli igényeknek nem tud megfelelni – a közös érdekek biztonságos és korlátozott kiszolgálása miatt – csak mérsékelt formában használhatja kompetenciáit és kimagasló, vagy rejtett készségeit, az intézmény szükségleteihez és hiányosságaihoz igazodva.

Az egyéni sajátosságok és értékfaktorok maximális kihasználása és jótékony-hatékony beépítése a pedagógiai folyamatokba azon intézmények közeljövőbeli feladata, amelyek már rendelkeznek egy – a művészeti iskoláéhoz hasonló - tematikusan, időrendben, tantárgyakra és további feladatokra kidolgozott metodikus és didaktikus liszenc-szel, amely segítségével a különböző tanári kompetenciákból, képesítésekből és személyiségekből adódó szabályozatlanság és színvonalkülönbségek szabályozhatóvá és – digitális adminisztrációval - rögzítetté válnak. A művészeti iskola a tehetséggel a legértékesebb szellemi terméket és személyiséget teremti meg, ezért több ingyenes digitális tananyagra és digitális hangszerre és taneszközre - és ezek rendszerszerű összehangolására, kompatibilitásuk kialakítására - van szükség, amelyeket egyszerre többen is kreatívan tudnak majd használni.

Az európai élvonalbeli komolyzenei gyakorlat szerint a kortársból – az avantgarde kivételével - csak az elmúlt 5 év értékes komoly-(művészi)zenéjét kívánják előadni, tanítani és megversenyeztetni, amely hatással van a könnyűzenére is, hiszen egyre dallamosabb pops számok készülnek, több technikával, kevesebb előadóval interpretálhatóan. Ennek az irányzatnak a támogatója vagyok jómagam is, hiszen zeneszerzői munkásságom során populárisabb, befogadhatóbb hangvétellű, magas művészi értékű és a XXI.századnak megfelelő - szemiotikus kottalejegyzési formában közreadott, a közönség igényeihez és befogadói kvalitásaihoz igazított stílusban komponált - egyetemes repertoár kialakítását és elsajátítását szorgalmazom. A jövő közönsége a gyermek, akinek a jó ízlését csak magas színvonalú, művészi értékű zenével lehet kialakítani. *(Solti 2014)*

A jövő művészeti iskolájának még nagyobb társadalmi szerep- és felelősségvállalással kell rendelkeznie, így - értékei miatt - egészen biztosan magasabb helyet fog elfoglalni a köznevelési intézmények rangsorában, hiszen kapcsolatot teremt a társadalmi rétegek között, esélyegyenlőséget és elfogadást biztosít, mivel a tehetség szempontjából értékeli a növendékeket úgy, hogy nem ragadja ki őket társadalmi rétegükből, hanem lehetőséget biztosít a különböző társadalmi rétegek összekapcsolására a legmagasabb eszmék és legnemesebb értékek segítségével. Ezeket az értékeket kell szem előtt tartani, hogy a múlt gyermeke, a jelen pedagógusa és a jövő vezetője a művészeti nevelés legfontosabb üzenetét közvetíthesse, adhassa át az őt követő generációknak.

3.2 A művészeti iskola ideális vezetője

A művészeti iskola mind tanulóit, mind pedagógusait tekintve a vegyes összetételű intézmények közé tartozik, felsővezetői általában nem művészeti szakos pedagógusokból kerülnek ki, így a művészeti iskola menedzservezetői, diplomáciai feladatainak ellátása és a művésztanárok munkájának szakmai koordinálása kiemelt feladatnak minősül, amelyet – a művészeti iskola működési rendje mellett - a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet határoz meg, a művészeti nevelésre vonatkozó kivételek rögzítésével.

A tanulókkal és szülőkkel való kiegyensúlyozott kapcsolattartás legjobb képviselői a művésztanárok, hiszen ők naponta találkoznak a növendékekkel és a szülőkkel, így egy pozitív hatású – egyfajta mediátortanári - közvetítőtevékenység segítségével kerülhetnek közelebb az intézményi- tanári- növendéki és szülői aspektusok, valamint jobb hangulatban, egymást készségesen segítve tudják előrelendíteni a tanuló – szakmai előmenetelét és - fejlődési szakaszait, könnyedén megoldva ezzel a felmerülő napi problémák sokaságát.

A művésztanárok és művészeti iskolai vezetők gyakran a pedagógus szakma perifériájára szorulnak elbírálásban – a közvélemény szerint csak a legtehetségesebb, kiválóított növendékeket fejlesztik - ennek ellenére munkájuk szerepe a lehető legnagyobb felelősségvállalást várja el tőlük - a legszélesebb körű generációs rálátást és ráhatást megtapasztalva, a bölcsődétől egészen felnőtt korig oktatva - a tevékenységeik legnagyobb, példaértékű hatásai miatt. Ezzel egy időben egyre nagyobb feladatok hárulnak a művésztanárokra, főleg a kapcsolattartás és az érdekérvényesítés területén, amely – sok esetben - az adott intézmény fennmaradását, épülő jövőjét biztosíthatja.

Az utóbbi évek történéseinek legnagyobb változásait a 2011.CXC a köznevelésről szóló törvény folyamatosan életbe lépő szakaszainak értelmezése adja, hiszen állami szinten jelent meg az igény a legkiválóbb pedagógus szakemberek megjelenésére, a tanulók maximális szakmai fejlődési feladatainak magas szintű ellátása érdekében.

A pedagógus nevelési tevékenységek központjában a tanulói és szülői – naprakész információátadó - kommunikáció áll, amely biztosítja a megfelelő rálátást az adott tanuló időbeli fejlődési szakaszára. Ezek a megváltozott viszonyok újfajta hozzáállást követelnek a művészeti intézményvezetőktől, hiszen – ahogy a tanulók folyamatos generációváltásai is mutatják – a korszerű ismeretek, információk átadásának centrumává válik az iskola.

Az új típusú vezető erényei között a legfontosabbak közé tartozik a naprakész tudás, céltudatosság, jövőorientáltság, előrelátó gondolkodás, kreativitás, valamint a kitűnő problémamegoldó készség, ezen kívül rendelkeznie kell kiváló kommunikációs készséggel és kapcsolattartási morállal, ami lehetővé teszi, hogy intézménye referenciáit megfelelő marketingtevékenységekkel segítve támogatókat, partnereket nyerjen intézményének, a hierarchikus viszonyban épült emberi és szakmai rendszerekben. A megváltozott viszonyok megkövetelik, hogy vezetőként minden irányban naprakész szakmai információkkal rendelkezzen, követve a követelményeket, elvárásokat, szükségleteket, igényeket és azokhoz igazítva a pedagógusképesítéseket, továbbképzéseket, ezért mondhatjuk, hogy az új típusú menedzservezető tevékenysége tudomány és művészet is egyben. (Révai, Kirkham 2013)

Az előzőekben meghatározott fő tevékenységi körökhöz szigorúan ragaszkodva, azokat folyamatosan megújítva, – a pedagógus kvalitásokkal és szakmai programokkal egyenes arányban - fejlesztve, új tanszakok, tantárgyak, részlegek megnyitásával teszi lehetővé az intézménytípus megfelelő szakmai besorolását, elősegítve és irányítva - a támogatók szemszögéből tekintve - a pozitív elbírálás utáni legkönnyebb választást.

Ezekkel a lehetőségekkel további forrásokra, támogatásokra tehet szert az iskola úgy, hogy közben a működőképes kommunikációs csatornákat felhasználva elégedettségi szintet is

mérni tud, egyúttal intézménye kvalitásait is elismerteti. Erre azért van szükség, mert a művészeti iskolák esetében egy nem kötelező feladatokat ellátó intézmény irányítási feladatait is koordinálni kell és rögzítenie kell a köztudatban iskolája magas szintű szakmai tevékenységeinek pénzügyi oldalon megvalósuló támogatásának megtérülését, a művészeti növendékek az élet más területein alkalmazott értékes tudásának kifizetődését, ezáltal garanciát vállalva a növendékek későbbi szakmai életének sikeres kibontakozására. Szülői és növendék oldalon is tudatosítja és garantálja a művészeti ismeretek szükségességét a későbbi életszakaszokban. Ez nagyon nehéz feladat, hiszen sokszor a szülők nem megfelelő mértékben, vagy egyáltalán nem érdeklődnek gyermekük előmenetelével, jövőjével kapcsolatban, így leginkább az utolsó pillanatokban, megkésve tájékozódnak a tényekről.

A művészeti vezető feladata az is, hogy minden információt a megfelelő időben indítson el és rögzítse a beosztottak feladatait, részvállalási mértéküket az adott információ sikeres célba juttatásának érdekében. A művészeti képzés – szerkezeténél fogva – a legnagyobb generációs skálát felölelő nevelési forma, hiszen kisgyermek kortól egészen felnőtt – és idős - korig lehetőség nyílik a növendékek megfelelő színvonalú képzésére, így a művész tanárok felelőssége is nagyobb a közismereti kollegáiknál, mivel az ember - mentális és manuális készségeinek - intellektusa és személyisége kialakulásának, folyamatos fejlődésének kulcsfontosságú szereplői és irányítói.

Vezetőjük motiváló és inspiráló hatása is nagyobb kell, hogy legyen, hiszen a – változásokra érzékeny és érzelmileg kiteljesedett - művésztanárokat folyamatosan ösztönözni kell alkotói képességeik, kreativitásuk kibontakoztatására, a felnövekvő nemzedékek számára biztosított ismeretanyagok folyamatos bővítésére, művészi értékű produkciók, alkotások közreadására.

A művészeti intézményvezető emberi és szakmai oldalon egyaránt példaként szolgál környezeté számára, segítőkész a szülőkkel, határozott a tanulókkal, megértő/elfogadó a tanárokkal, ezzel megalapozva pozíciója biztonságát. Más intézménytípusokkal ellentétben a művészeti vezetőnek magának is fokozottan kreatívnak kell lennie, hiszen az üzleti világ változásai ezt a szektort sújtják legjobban és leggyakrabban, ezért folyton új ötletekkel kell biztosítani intézménye jövőjét, ehhez viszont az alkalmazottak jó ötleteire is szüksége van, hogy azokat – a hatékony munkaerő alkalmazás révén – mérlegelve, a saját ötleteivel kiegészítve minden szinten megoldást találjon a felmerülő problémákra és minden fórum érdekeit megfelelően képviselni tudja. Ez a képesség teszi lehetővé, hogy a változásokra előrelátóan fel tudjon készülni és azokra gyorsan és hatékonyan tudjon reagálni, a piaci és lokális viszonyok magas szintű kihasználásával.

A művészeti iskola legfőbb erénye, hogy akár támogatás nélkül is - a semmiből - magas értékfaktorral rendelkező – főleg szellemi – termékeket tud teremteni, amelyeket a vezető a korszerű infó-kommunikációs eszközök legmagasabb szintű kihasználásával díjmentesen reklámozni tud – amit megköveteli a beosztottaktól is -, így keltve szimpátiát az intézmény iránt, az egyetemes és a modern üzleti világ szabályai szerint is értékessé téve azt. Az így keletkező – viszonylag kis befektetéssel, időráfordítással megjelenő – funkcionális haszon előrelendíti a mentális "gazdaságot" - a fejekben elérve óriási kapacitás- és minőség-növekedést - a szellemi tőke megnövekedésével, amely pénzügyi szempontokból is értékes terméket hoz létre. Ez a modell már önfenntartó folyamatokat indít el, hiszen bármelyik momentuma, bármelyik szereplőjével, bármikor könnyedén megismételhető, mely folyamat irányítója a modern világ művészeti iskolájának - minden változásra felkészült - marketing és menedzservezetője lesz.

3.3 A művészeti iskola vizsgaszervezési feladatai és tapasztalatai

Az alapfokú művészetoktatási intézmény alapfeladata az iskolarendszerben folytatott alapfokú művészetoktatás, a művészi kifejezőképesség megalapozása, felkészítés az - 1993. évi LXXIX. a közoktatásról szóló törvény 2005. évi CXLVII. törvénymódosítása értelmében - alapfokú művészeti alap- és záróvizsgára és szakirányú továbbtanulásra a különböző művészeti ágakban és tanszakokon. A művészeti tagozatok kisebb tanszakokra bomlanak, pl.: zeneművészet: fúvós, ütős, akkordikus (gitár), táncművészet: nép-, társas-, moderntánc, képzőművészet: festészet, grafika, tűzzománc, fotó-video, színművészet, bábművészet ág: színjáték és bábjáték tanszak.

A zeneművészeti tárgyakat elméleti és gyakorlati ismeretek szerint osztályozva - csoportos és egyéni feladatok feldolgozási gyakorlata szerint – több művésztanár oktatja, külön a választott hangszeres főtárgyat és külön a kötelező elméleti tárgyat, a szolfézszt.

A kötelező tárgyakon kívül korrepetíciós (zongorakíséretes próba), kamarazene (egy tanszakon belül kisebb csoportok együttjátéka) és zenekar (minden tanszak megfelelő tudású növendékeinek összjátéka) tárgyak tanórai részvételével gazdagíthatják ismereteiket, tudásukat a növendékek, melynek megfelelő értékfaktor-tényezőjű ismeretanyagok átadását a legmagasabb szintű, egyénenként több diplomával rendelkező művésztanárok garantálják.

Ez a szerkezeti modell – a közismereti nevelésből hiányzó, az elmélet és gyakorlat szorosán egymásra épülő egységét hasznosító, értékközvetítő módszer - teszi lehetővé a zenei nevelés legmagasabb hatásfokú kibontakozását, valamint a zenei tananyag legelmélyültebb elsajátítását a növendékek részéről, ami hosszú ideje világnagyhatalommá emelte a magyar

zeneoktatás révén hazánkat, hiszen a világ legelismertebb zenekarainak szólamvezető művészei, zeneszerzői, szólistái, énekesei és legkarizmatikusabb tanárai mind a magyar zeneoktatási rendszerben szerezték meg a világviszonylatban legelismertebb, legértékesebb tudást, gyermekkoruktól kezdve tudatosan képezve és fejlesztve önmagukat.

Az évszázados hagyományok tisztelete és a gyakorlatias megközelítés a vizsgáztatási és számonkérési hagyományok hatékonyságának megőrzését és korszerű továbbfejlesztését is megkövetelik a művészeti nevelés képviselőitől.

A legtöbb esetben a – már korai gyermekkorban megjelenő - szigorú elvárások és szabályrendszerek komoly eredményeket hoztak hazánk művészeinek külföldi megmérettetések alkalmakor, így őrizhette meg hazánk zenei nagyhatalmi pozícióját is a XIX. Század vége óta. Közép-Európa szívében elterülő országgént – kicsiny méretei ellenére – minden nép- és alkotóművészeti irányzat hatása érezhetően érvényesül és hazánk művészei a többi nemzet művészeti értékeire nyitottan, érzékenyen, be- és elfogadóan reagálnak.

Az új nemzedékek megjelenésével és az infó-kommunikációs korszak forradalmian gyors ütemű fejlődésével megváltoztak a társadalmi elvárások, amire a művészetoktatás csak megkésve tudott reagálni az utóbbi években.

A mai infó-kommunikációs generációk – az előző generációkhoz képest megváltozott, átalakult - képességeihez mérten a művészeti iskola követelményrendszerének – a korszerűséget szem előtt tartva – napjaink lendületesen fejlődő szakmai sajátosságaihoz, elvárásaihoz igazodva, hatékony javulásra, változásra van szüksége.

Mint minden megmérettetési és számonkérési eseményen a művészeti vizsgaalkalmakkor is feszült hatást gyakorol a résztvevőkre a megmérettetési szituáció.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a frontális vizsgaszituáció nem a leghatékonyabb módon teremti meg az ideális atmoszférát és gyengébben teljesítenek a növendékek a vizsgaalkalmakkor, ezért esetenként szükség van a félévzárás szempontjából jelentéktelenebb vizsgák kiváltására és más módokon való egyszerűbb, hatékonyabb és emberközpontúbb számonkérés alkalmazására. Az igények pedagógus oldalról is megmutatkoznak a vizsgaszituációk és standard vizsgaformák komfortosabb és korszerűbb átalakítására, a módszerek megváltoztatására, a mérési és értékelési eredmények, a szakmai fejlődésben hatékonyabban megvalósult kielemezhetősége és felhasználhatósága érdekében.

Az infokommunikációs kor sokoldalú megmutatkozási elvárása a növendékektől zenei tevékenységeik mellett prózai interpretációs készségeik előtérbe helyezését is megkövetelik, így részvételeik fokozottan nagy koncentrációt és idegrendszeri terhelés- és állóképességet igényelnek. A sokoldalú szereplési tevékenységeknek köszönhetően több potenciális alkalom

nyílik a féléves vizsgák kiváltására, hiszen egy nagyközönség előtt interpretált produkció mentális- és fizikai igénybevétele mellett a tényleges vizsga csak formaságnak minősül.

A vizsga feladata, hogy felkészítse a növendékeket a színpadi magatartás és a művészi attitűd elsajátítására, valamint az interpretációs tevékenységek magas szintű megvalósítására.

A vizsgákat kiváltó alkalmak így nagyobb érték- és hatásfaktorral bírnak, tehát a növendékek a gyakorlatban tapasztalhatják meg a művészsakma sajátosságait, előadóművészeti tulajdonságait. Természetesen az alsóbb évfolyamok növendékei általában még nem rendelkezhetnek elmélyült és kifinomult színpadi rutinnal, így az ő esetükben lehetőséget kell biztosítani a vizsgakoncerteken való bemutatkozásra, legújabb műsoraik bemutatására a szülők és hozzátartozók előtt.

A fellépések mellett a művésztanárok időről-időre lehetőséget biztosítanak a növendékeknek elméleti tudásuk elmélyítésére, felfrissítésére.

A közösségi rendezvényeken a művészeti tanszakok gyakran vetélkedőket, interaktív előadásokat, tesztek szerveznek a növendékek és baráti köreik részére, ahol csapatokba szerveződve közösen dolgozzák fel az elméleti és gyakorlati követelményeket.

Az elméleti tantárgyak keretein belül megszervezett szolfézsvizsga, szolfézsverseny és népdaléneklési verseny - a szervezők szándékai szerint – a nehezebben feldolgozható elméleti tananyag növendékekhez közelebb juttatására hivatott létrejönni.

Ezek az alkalmakon egyénileg és csoportosan is lehetőség nyílik az elméleti anyagrészek feladatainak hatékonyabb, könnyedebb és játékosabb feldolgozására.

A különböző vetélkedőkön megvalósult írásbeli, vagy interaktív tesztek - önállóan és csoportosan feldolgozott anyagai - jótékony hatással vannak a művészeti növendékek fejlődésére és nagyobb sikerélmény megszerzésének élményében részesülhetnek.

A félévi és évvégi vizsgák feszült atmoszférájának hasznosítása az előadóművészi pályára készülő növendékeknek - az idegrendszerre gyakorolt sajátosságainak, pozitív tulajdonságainak révén - szükségessé válik, hiszen a későbbi szakmai életükben a nagyközönség előtt kell óriási érzelmi és audiovizuális hatást elérniük – érzelmeik legnagyobb mértékű kifejezésével és közvetítésével - az eddig elsajátított készségek legmagasabb szintű, rutinszerű alkalmazásával, valamint a frusztrációs tolerancia magas szintre fejlesztésével. A frekvenciált produkciók közben keletkezett hibák folyamatos feltárása és kommunikálása a kollegák, növendékek és szülők – és kompetens külső személyek - felé a folyamatos fejlődés nyomon követésének és minőségi biztosításának záloga.

A féléveket lezáró alkalmakkor a városi előljárók, az intézményvezetés, a szülők, a hozzátartozók és az ismerősök előtt bemutatott – több tagozat és tanszak műsorát szintetizáló

- közös produkciók meghallgatása után együtt ünnepelve, beszélgetve, közös díszítkezéssel koronázzák meg a félévzárást.

Az ilyen étkezéseken való részvétel a növendékektől is megköveteli a kulturált társasági magatartásformák és étkezési szokások - legalább alpműveltségi szinten történő - használatát. A művészeti iskola növendékei az alpműveltségen felül – a magasabb szintű elvárásokhoz igazodva - magasan képzett és a művészetekhez méltó viselkedési formák tudatos használatáról tesznek tanúbizonyságot.

Az előadóművészi attitűd és a művészeti tevékenységekből merített önbizalom és önfegyelem a mindennapokban is megjelenik a képviselői viselkedésében, megjelenésében. A növendékeken is erősen megfigyelhető a művésztanárok által képviselt példamutató magatartási és megjelenés, megnyilatkozási formák hatékony és gyors rögzülése viselkedésükben, így évek alatt komplex, egészséges személyiség alakulhat ki a kiváló példák hatására. A művésztanárok jelenléte mentális és kulturális összeköttetésként is szolgál az intézmény és a városvezetés, illetve a támogatók között, hiszen előadóművészi tevékenységeikkel folyamatos elismerést és dicsőséget szolgálnak az intézménynek, ezáltal az intézmény a városi élet keringésében betöltött helyzete is felértékelődik és jelentősen megemelkedik a közösségi presztízse, elismertsége.

A művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán megszerzett képesítések magasabb értékfaktorral bírnak a szakmai pályán továbbtanuló növendékek és az élet más területeire orientálódó növendékek esetében is. Felsőoktatási intézménybe való felvételi esetén a művészeti vizsgák sikeres letételét és az évfolyamok elvégzését igazoló dokumentumok, bizonyítványok és oklevelek birtokában többletpontokra tehet szert a művészeti iskolában képzett növendék. A vizsgák tagozatonként és tanszakonként más és más kritériumoknak való megfeleltetés szerint zajlik. Még a zeneművészeti ágban a hangszeres és elméleti képzésben is tapasztalhatunk különbségbeli eltéréseket.

A hangszeres tanszakokon hangszertípusonként – a megszólaltatáshoz, az alapfunkciókhoz és a technikai sajátosságokhoz igazodva – változik a követelményrendszer.

A zeneművészeti alap- és záróvizsga szabályai szerint a növendék gyakorlati és elméleti vizsgákon vesz részt. A megmérettetéseken való eredményes teljesítmény záloga a művészeti egyéni órák különleges értékelési módszere, ugyanis a művésztanár minden egyes órán értékeli a növendék teljesítményét és produkciójának művészi tartalmát a 12 évfolyam egész intervalluma alatt, így a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében a tapasztalatokat azonnal be tudja építeni az elméleti és a gyakorlati készségfejlesztési tevékenységeibe.

A gyakorlati vizsga nyilvános – kotta nélkül, szólóban, zongorakísérettel, vagy kamaraegyüttesben interpretált zenei anyagokból álló - vizsgakoncert, ahol a növendék interpretációs készségeinek legmagasabb színté történt fejlesztéséről ad tanúbizonyságot a publikumnak. Ezt követően – akár más időpontban megszervezve – ismeretlen zenei anyagok első látásra történő lapról olvasási feladatait kell teljesíteni a vizsgázónak.

A gyakorlati vizsga után elméleti szakasz következik, ahol a növendék zárt körben mutatja be hangszeréhez fűződő technikai, kompetenciális, funkcionális, stílusjegybéli és általános elméleti felkészültségét, majd a vizsgabizottság zárt körben értékeli a produkciókat és határozatot hoz a bizonyítvány minősítési értékéről.

A főtárgy gyakorlati vizsga stációinak teljesítése után az elméleti vizsgák következnek, írásbeli és szóbeli formában. Az elméleti vizsga lebonyolítása zártkörű formában zajlik. A szolfézs írásbeli zenei elemek szerint méri fel a növendék tudását, teszt, fogalmazási és dallamírási feladatok formájában, követelményrendszere a megszerzett tudásanyag tudatos verbális használatára koncentrálódik. Az egyes szakkifejezések, általános zenei ismeretek, zenetörténeti tájékozottság, stílus- és formaismeret, népzenei sajátosságok műzenei használata, intonáció és lapról olvasási készség mind szerves egészbe foglalva alkotják meg a növendék tananyagbeli tudásának komplex képét, amivel – későbbi életébe szervesen rögzülve – érvényesülhet szakmai és emberi kapcsolataiban, tevékenységeiben.

A művészeti alap- és záróvizsga követelményeit sikeresen teljesítő növendékek oklevelet kapnak a tanulmányaik során elsajátított kompetenciák hatékony IKT eszközök segítségével történő használatáról és képességeik magas szintre fejlesztett tudatos alkalmazásáról, így a művészeti képzésben fejlődő növendékek birtokában vannak a tudásnak hogyan kell sikeres produkciókkal, aktív részvétellel szerepelni az egyes tanulmányi versenyeken, pályázatokon, önállóan és csoportosan is kompetensek a feladatok és az információk gyors és hatékony feldolgozásában.

A korszerűen környezettudatos, takarékos és egészséges életmód, az idegen nyelvek ismerete és az informatikai szükségletek megismerése fontos szempontok a jövő nemzedékeinek hatékony életvitele szempontjából. Azonban ahhoz, hogy a saját szakmai életükben sikeresek is maradjanak – az alapképzési szinten túl – további személyes és szakmai szintekre kell, hogy fejlődjenek a társadalmi kommunikációs és interpretációs elvárásoknak megfelelően. Ehhez elengedhetetlen segítség a korai gyermekkortól megvalósított művészeti – azon belül is a legnagyobb pozitív mentális és erkölcsi hatást gyakorló zenei – nevelés.

A művészeti vizsgák nem csak felkészítik a növendékeket a nagy közönség előtt interpretált produkciók magas szintű megvalósítására, hanem megfelelő alapot és önbizalmat nyújtanak a további életszakaszuk nehézségeinek megoldásához. Ahhoz, hogy a művészeti iskolák – a közismereti tanulmányok segítése és a szakmai utánpótlás nevelés mellett - a jövő aktívan gondolkodó elitjét felnevelhessék, az előzőekben taglalt kritériumok - vizsgakövetelmények közé történő – beépítésére a legtöbb esetben alkalmassá váltak, így amellet, hogy a művészeti nevelés segítségével megtanítyják a növendékeket helyesen, rendszerben gondolkodni és magas szinten felhasználni mentális képességeiket, folyamatos képességfejlesztéseikkel felkészíthetik őket a modern – gyorsan változó - világ minden téren megújuló és folyamatosan változó elvárásaira.

3.4 Az emberi erőforrás fejlesztésének gyakorlata a művészeti iskolában

Korunk fejlett intézménytípusainak – beleértve a művészeti intézményeket is - komoly szakmai felkészülést és jártasságot igénylő feladata az emberi erőforrás fejlesztése és – legfőképpen a kapacitáshiány - menedzselése. Ez a folyamat irányított, folyamatos fejlesztést igényel és a kölcsönös teljesítményjavításra fókuszál. Minden vezető tudatában van intézménye sajátosságaival – az erősség, a hiányosság, a lehetőség és a veszély területén – és tudatosan kell irányítania az emberi erőforrások által koordinált folyamatokat, hogy intézménye a jövőben is eredményes maradjon. Az individuális sajátosságok, képességek, azok elismerése, a körülmények és feltételek biztosítása és javítása, a személyes és szakmai kapcsolatok építése és ápolása, a szakmai kongruencia és annak fejlesztése, valamint a funkcionális alkalmazás kritériumai komplex, koordináló, előregondolkodó, előrelátó és kreatív tervező menedzselést igényelnek az intézményvezetőktől. A Pedagógiai Programban megfogalmazottak szerint a gyermekközpontú oktató-nevelő tevékenységek, esélyteremtő intézkedések, a felzárkóztatás, a hátrányos helyzetű tanulók integrálása és a tehetséggondozás kiemelt figyelmet kapnak a mindennapokban. A nyugodt élettér biztosítása mellett, melyben a gyerekek nyitottak maradnak, feszültségtől mentes, derűs légkörben gazdagodhat személyiségük a nevelői tevékenységek felkészítik a mai társadalom kihívásának megfelelni és a gyors változásokhoz alkalmazkodni.

A művészeti iskola művésztanárai többdiplomás képzettségeikkel garanciát biztosítanak az intézmény szakmai nívójának megőrzésére és napi feladataiknak tekintik a szülőkkel, növendékekkel és a további partnerekkel való ideális viszonyok, folyamatos kapcsolatok megalapozását, ápolását és megőrzését.

A további feladatokhoz való kompetenciákban való jártasság maximális felkészültséget vár el a pedagógusoktól. Művésztanárként az előadói tevékenységekhez szokott pedagógusok kitűnő kommunikációs készségükkel jótékony kapcsolatot teremtenek az intézményvezetés és a szülők között, azonban – napi munkájuk jellegéből adódóan – a magatartásbeli problémákkal küzdő növendékekkel szemben szinte csak a művészetek jótékony hatásait és a közismereti nevelőktől, pedagógusoktól eltanult, leggyakrabban alkalmazott módszereket tudják hatékonyan alkalmazni.

Az időről időre felmerülő problémák új megoldási módszereket igényelnek a pedagógus kollektívától, amelyek megoldására a közös információ-, és tapasztalat-megosztás, azok elemzése és eredményeinek felhasználása a leghatékonyabb módszer.

A nevelőtestület a közös alkalmakkor – a pedagógus szakmai nap és az értekezletek alkalmával - részese a legfrissebb információk audiovizuális megosztásában, amikor egy-egy továbbképzési alkalomkor a nevelőtestület egy időben, egyszerre szerzi meg az adott kompetenciában és témakörben való jártassághoz szükséges ismeretanyagokat és abból a helyszínen gyakorlati vizsga keretében számot is ad. Ezt követően az elégedettségmérő dokumentumok kitöltésével visszajelzést is megfogalmazhat a szakértő, vagy szaktanácsadó előadók felé. Egyes tantárgyak oktatói státuszainak betöltéséhez nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű humán erőforrás, így a hiányszakokon az intézményvezető kénytelen további engedelményekkel biztosítani a státusz betöltésének szándékát – azt előzetes szándéknyilatkozattal rögzíti is a felek között-, ezzel vonzóbbá emelve intézményét a pályázó pedagógus számára, a kívánt irányba történő fejlesztés megvalósításának, vagy csak a profilmegőrzés és fennmaradás érdekében.

Az új típusú vezető általános és közcélú erényei között a legfontosabbak közé tartozik a naprakész tudás, céltudatosság, jövőorientáltság, előrelátó gondolkodás, kreativitás, jó problémamegoldó készség, emellett saját jó példájával elől járva motiválja a tantestületet egyéni továbbképzéseken történő aktív részvételre. A kiváló kommunikációs készséggel és kitűnő kapcsolattartási morállal rendelkező vezetők számára kimagasló készségeik lehetővé teszik, hogy intézményeik referenciáit megfelelő marketing tevékenységekkel segítve támogatókat, partnereket nyerjenek maguknak az alá-fölrendeltségi viszonyban épült emberi és szakmai rendszerekben. A megváltozott viszonyok megkövetelik, hogy a vezető minden irányban naprakész információkkal rendelkezzen, követve az igényeket és ahhoz igazítva, folyamatosan alakítva, kiegészítve, esetleg pótolva a hiányzó pedagógusképezéseket.

Az előzőekben meghatározott fő tevékenységi körhöz szigorúan ragaszkodva folyamatosan megújítva, – a pedagógus kvalitásokkal egyenes arányban fejlesztve és a

lehetőségeket legmagasabb szinten kihasználva - új tanszakok, tantárgyak, részlegek megnyitásával teszi lehetővé az intézménytípus megfelelő szakmai besorolását, elősegítve, irányítva - a támogatók szemszögéből tekintve - a pozitív elbírálás utáni könnyebb választást.

A kiváló intézményvezetés szülői és növendéki oldalon is folyamatosan tudatosítja és garantálja a művészeti ismeretek szükségességét a későbbi életszakaszokban.

Ez manapság különösen nehéz feladat, hiszen gyakran a szülőknek nem megfelelő mértékben áll módjukban érdeklődni gyermekük előmenetelével, jövőjével kapcsolatban, így leginkább az utolsó pillanatokban, esetleg megkésve tájékozódnak a tényekről. A pedagógus napi teendőin felül így komplikált – csak továbbképzésben megszerezhető kompetenciákkal elvégezhető - tevékenységeket végez, hiszen nem könnyű feladat azon szülők tájékoztatása, akik csekély mértékben részesülnek gyermekük folyamatos fejlődésében, így az ilyen szülőkkel való kapcsolattartás szintén új nehézségeket állít a pedagógusok elé, hiszen általában nem rendelkeznek megfelelő képesítéssel az ilyen jellegű problémák megoldására.

A pedagógus-továbbképzés az alapképzettséget az igény szerinti kompetenciák megszerzésének lehetőségével hatékonyan és korszerűen kiegészíti a pedagógus képzettségeit, kvalitásbeli sajátosságait, tulajdonságait.

Az igényt az intézményi szükségletek határozzák meg és – az alapképzést kiegészítő és szakmai előmenetelt biztosító - hozzátanulási lehetősége nyílik a pedagógusoknak. Az Oktatási Hivatal a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) számú Kormányrendelet alapján - elektronikus felületen - szabadon hozzáférhető jegyzéket vezet a pedagógusok akkreditált és érvényes engedéllyel rendelkező továbbképzési lehetőségeiről. Az igényelt továbbképzés jegyzékben elfoglalt helyzetét különböző keresőmodulok alkalmazásával lehet meghatározni, akár a szervező intézmény, az előadó személye, az adott témakör, a program neve, vagy akár a helyszín és időpont alapján is szelektálható. A jegyzék elérhető az Oktatási Hivatal és az Emberi Erőforrások Minisztériumának honlapjáról és további közösségi fórumokon is.

Az akkreditált továbbképzések folyamán elsajátítható kompetenciák sikeres megszerzését és tudatos használatának elsajátítását igazoló oklevél intézmény által is rögzítésre kerül a pedagógusok személyi anyagában. A törvényi rendelkezés továbbra is előírja a pedagógusok hétévenkénti – egyéni és az igényekhez mérten egyénre szabott fejlesztési területen végzett - a vezetés segítségével kiválasztott, de mára önköltséges formában finanszírozott továbbképzéseket.

A ciklusok végére a pedagógusok nagyobb tudatossággal végzett munkamorállal, előrelátási és előregondolkodási, kreatív tervezői készséggel rendelkeznek, amely lehetővé teszi a tapasztalat nagyfokú kihasználtságát és tudatos beépítése a napi rutinba. A jövő társadalmi és szakmai elvárásainak minden tekintetben megfelelni kívánó tanulók legmagasabb szintű felkészítése érdekében a művészeti intézményvezetők – a közeljövőben a szakmai életből nyugdíjba távozó művésztanárok követőiként és a korszerű emberi erőforrás-fejlesztést hatékonyan elősegítő továbbképzési rendszer támogatásával – az új elvárások elsajátításához való gyakorlatias és egyetemes tudás biztos és hatékony átadásában kompetens művésztanárokat helyezhetnek majd státuszba.

3.5 Megváltozott igények, szükségletek, elvárások, körülmények és feltételek

A modern művészeti iskolák megalakulása óta eltelt 15 év folyamatos változásokban gazdag időszaka jelentős szükséglet- és igényváltozásokat eredményezett. Az elüzletiesedett világ felbontotta a személyes kapcsolati hálókat és a digitális világ virtuális terébe száműzte azokat. A családalapítás és a közösségépítés mellékes lett a karrierépítés és egzisztenciális biztonság megteremtése mellett, ezért az életkörülmények változásával a kapcsolati feltételek is átalakultak, legfőképpen a szakmai és személyes érdekek köré összpontosulnak. Az emberek passzív résztvevői lettek a tömegkultúra terjedésének és az ingyenesen elérhető online tartalmak rohamos és széleskörű terjedésével fokozatosan elveszítették irányító készségüket, tudatos felhasználói kiváltságukat. Tekintve, hogy ma már nem ismerik az emberek a különböző zenei gyűjtőstílusok hatásait, nem is tudják – kifejtett határfokuk szerint – tudatosan használni azokat. A médiából megállíthatatlanul sugárzik a tömegkultúra és a populáris zene, ezért a gyártók és a szolgáltatók – a megnövekedett igényekből napi szükségletté vált zenével - teszik vonzóvá termékeiket, szolgáltatásaikat.

Az egzisztenciális biztonság és informális tájékozottság folyamatos biztosítása érdekében felvállalt többletfeladatok napi rutinszerű elvégzése jelentős többlet-szabadidőt von el a művelődni és feltöltődni vágyóktól, ezért az igazán értékes zenék felkutatása és az azok kínálta élményfaktor – személyiségfejlesztő és gondolatelmélyítő hatású - befogadása szinte kivitelezhetetlen feladat a nap legnagyobb részében végzett szint- és létfenntartó tevékenységei mellett. *(Csengery 2014)*

A tömegkultúra hamis üzenetei szerint ma már – befektetett munka nélkül – pusztán tehetséggel világhírűvé válhat bárki, nem szükséges a zenei önkiszolgálás és nincs igény a közös zenélésre, egyedül is sikeres lehet egy produkció vagy performansz, hiszen bármikor ingyen elérhető – az informális szakmai ismeret-anyagszerzést is biztosító - az irányítottan

közösségi azonosulást megkönnyítő – de az agresszív ritmusaival, primitív harmónia- és dallammeneteivel közízlésromboló – popkultúra. Ha elhiszük ezeket az üzeneteket a világ legértékesebb dolgait tagadjuk meg magunktól, a személyes kapcsolataink kiépítésének lehetőségét és így - a kapcsolataink elvesztésén keresztül - az emberek elveszítik a barátaikat, családjaikat, a csoportok elveszítik a hagyományaikat, a nemzet elveszíti a társadalmi és kulturális kohézióját Ennek megakadályozásának és a művészi – a klasszikus mellett, a kortárs, a jazz és a nép - zene széleskörű népszerűsítésének feladata a művészeti iskola küldetésvállalása és elvárása, ahol a közoktatási rendszer egyetlen – személyiségközpontú tehetség- és készségfejlesztő - minőségi szolgáltatása működik sikeresen, a személyiségfejlesztő tehetségmenedzselés, ami a család kultúra- és ismeretörökítő szerepét korszerű pedagógiai eszközök segítségével tölti be. *(Szabó 2015)*

A művésztanárok személyes és társadalmi szerepvállalásán keresztül elért sikerek és a pozitív példaszolgáltatás a legerősebb motivációs hatás a növendékek és a szülők számára, annak érdekében, hogy értékes szabadidejüket – pótcselekvések helyett - a hangszerstanulás és a közös zenélés javára fordíthassák. A zenei folyamatok értékes szellemi termékei által biztosított élményszerzés és megbecsültség-érzés mértéke semmilyen más szabadidős tevékenységgel nem érhet fel, hiszen igazán minőségi együttlét csak magaskultúrával érhető el. Az interaktív egyéni zeneórákon - a világhírű magyar zenei nevelésmódszer során - tapasztalt sikercentrikus előadói és alkotói szabadság tökéletes kompenzációja a szigorú kötöttségekkel rendelkező és kudarckerülően teljesítménycentrikus közismereti oktatásnak

A művészeti nevelés során azonnal megmutatkozó különböző tehetségjelek és közismereti kompetenciafaktorok a növendéket - tanulmányi előmenetelében és köznapi életében is - kiegyensúlyozottan sikeressé - és az így megmutatkozó készségekkel - kimagasló teljesítményűvé és megbecsültté teszik. Az ehhez szükséges feltételek között legfontosabb az általános, a szakmai, a művészi, az előadói és a menedzseri készségek kibontakozása, a személyes és a szakmai alkalmasság, a mentális és a spirituális nyitottság, a környezeti támogatás, a hit és az erő, az önkéntes és tudatos társadalmi szerepvállalás és a személyes program, üzenet és érték kialakítása, hiszen ezek által válik széleskörűen különlegessé és magaskultúra népszerűsítésére alkalmassá a tömegeből kitűnni vágyó tehetség. Az elmúlt évtized – rendszer és szemléletváltás eredményeként - megjelenő integrációt az utóbbi 5 év - üzleti és karriercentrikus szemléletű – kompetencia, majd a napjainkban szinte már elvárás szinten megjelenő - mennyiségi helyett minőség- és sikerközpontú szemléletű – tehetségmenedzselés váltotta fel a köz- és művészeti nevelést meghatározó indikátorok sorában.

3.6 Közművelődés és közönségnevelés, tömegkultúra és koncertpedagógia

A közművelődési és közönségnevelési feladatok - óvodák és művelődési házak a művészeti nevelésbe történő bekapcsolása révén – a teljes köznevelési rendszer kulturális bázisa megteremthető. A jövő közönsége és művelt embere a gyermek, kinek a mai kor feltételei mellett szükséges a - legmagasabb elvárásoknak is megfelelő - magaskultúrát továbbörökíteni. Az első koncertélmény tapasztalatai a művészeti iskola növendékeinél meghatározóak, szinte életre szóló hatásúak, hiszen ekkor tapasztalják meg a művészi értékű – a háttérzeneként folyamatosan szóló popzene hatásait felülmúló – művészi zene értékeit, személyiség- és gondolatformáló élményeit.

Mára minden előadó és zenekar, aki - komolyan veszi hivatását - kialakított a gyermekek részére is megfelelően élvezhető repertoárt. Az ebből kialakuló – különböző tematikájú - műsorok feltételei között szerepel a művészi érték megjelenése, a gyors és hosszú távú hatást biztosító művészi zene interpretálása és a felkészült, korszerű szakmai tudással és tájékozottsággal rendelkező művésztanárok jelenléte. A látens igények között szerepel a kulturálisan ingerszegény környezetben nevelkedő gyermekek aktív közösségi tevékenységekre való motiválása és a kulturálisan ingergazdag környezetben nevelkedő gyermekek kreatív alkotófolyamatokra való inspirálása, melyre a legtöbb – és a kooperatív tanulási módszereket támogató – lehetőség a közismereti énekórákon nyílik. *(Turmezeyné 2014)* A közösségi alkalmakon több résztvevő bekapcsolódása is kivitelezhető, ahol - a Kodály-módszert a modern elvárások szerint szinkronizáló Kokas-módszer segítségével - adott alkalmakkor szülők bevonásával megvalósuló zene-, tánc-, dráma- és képzőművészeti produkciók a művészi zene feldolgozását, befogadását segítik elő. *(Deszpot 2009)*

Napjainkban – az egyre nehezebb finanszírozási helyzetben levő – kulturális intézmények szerepvállalása, koncertpedagógiája kiemelt feladat a művészeti nevelésben támogatásában. Ezek az intézmények nemzetközi kapcsolataik révén népszerűsítik a magyar művészi zenét és a művészetoktatást világszerte. *(Józsa 2013)*

Az infokommunikációs korszak legfőbb szakmai kérdése, hogy a művészi zene milyen formában jut el és mely stílusai válnak befogadhatóvá és népszerűvé a koncertpedagógia segítségével. A közművelődés és közönségnevelés szükséglete már a XX. század második felében megjelent, azonban a nyugati kultúra rohamos terjedése óta méltánytalanul háttérbe szorult. A helyzetet tovább súlyosbította, hogy a művészetek szakemberképzésében általános nézetként terjedt el, hogy a képzett növendék befogadóvá válik a készségfejlesztése által, további fejlesztést nem igényel műveltségének - magaskultúrára való fókuszálásának – specializálódása. A közismereti ének órák a lexikális tananyag elsajátítására szorítkoztak, az

alap- és magasműveltség, valamint a klasszikus és kortárs hangszeres, egyetemes és nemzeti értékeinek továbbörökítésének háttérbe szorításával. *(Kormendy 2013)*

A meghirdetett előadások további problémák megjelenését idézik elő, hiszen a különböző életkori és műveltségi sajátosságokkal rendelkező hallgatói résztvevőkből álló közönség különböző koncentrációs és befogadói készségekkel rendelkezik.

A leggyakoribb probléma az előadás prózai részeinek túlsúlya a zenei tartalomhoz képest.

A különböző adatokat, lexikális információkat ömlesztve leközölő előadók esetében a valódi, érdekes, a mindennapi gyakorlati életben is használható, értékes tartalom, valamint a személyiségfejlesztő és a léleknemesítő tapasztalatok mérsékelten kerülnek közreadásra.

A felgyorsult világunkhoz alkalmazkodott közönség számára kialakított műsorok nem nélkülözhetik az azonnali befogadáshoz és hosszútávú élményhatáshoz szükséges katarzis – az érzelmi csúcspont – gyors kibontakozását, ezért az előző évszázadokban komponált komolyzenei kompozíciók közül korunkban a gyors élményhatást biztosító közkedvelt hangvétellű művek váltak népszerűvé és átörökíthetővé. *(Hollerung 2014)*

Véleményem szerint a professzionális előadók ifjúsági előadásait az alábbi koncertpedagógiai szempontok szerint vizsgálva határozhatjuk meg értékfaktorukat:

1. Hitelesség – az egyetemes művészi értékek - közönségnevelő, magaskulturális szinten interpretált - közművelődési szándékkal - naprakész információkkal és korszerű formában társadalmi értéket teremtően – történő előadás
2. Életkori sajátosságok - az előadók a gyermekek nyelvhasználatának megfelelően, fokozott humorral, de mérsékelt dekoncentrációval és demoralizálással – de nem egyszerűbb, gyengébb mentális képességekkel rendelkezőként kezelve a közönséget – történő előadás
3. Interaktivitás szintje - közös élményekkel, feladat- és problémamegoldásokkal, játékos formában - a közönséget aktívan foglalkoztató formában – történő előadás
4. Színpadkép – a zenekar elhelyezkedése nyitottságot, segítőkészséget mutat a közönség felé, így ezzel a pozitív képpel segíti elő a művészi zene könnyű befogadását, az azzal való azonosulást
5. Megjelenés - a zenekar öltözéke és viselkedése megalapozza a művészi zene befogadhatóságát, így szimpátiát, kedvességet, követendő példát, kifinomult szintű társadalmi és kulturális értékeket adnak a hallgatóságnak

6. Korszerűség - adatokat, lexikális információk helyett gyakorlati szempontok szerint használható tudásanyagot közölve, érdekes és értékes tartalmat, személyiségfejlesztő és léleknevelő tapasztalatokat is közreadnak az előadók
7. Figyelemlelkötés - az előadók az ifjúsági közönség figyelmét karizmatikus személyiségük átadásával kötik le, kiemelkedő teljesítmény esetén jutalmaznak is arra érdemeseket, valamint korszerű módszerekkel fegyvelmezik a koncentrációhiánnyal küzdő csoportokat
8. Motiváció és inspiráció - a különböző társadalmi és műveltségi környezetből érkezett közönség számára egyaránt értékes információk biztosításával - a kulturálisan ingerszegény környezetben nevelkedő gyermekek aktív közösségi tevékenységekre való motiválása és a kulturálisan ingergazdag környezetben nevelkedő gyermekek kreatív alkotófolyamatokra való inspirálása – hosszú távú élményhatást gyakorol
9. IKT - a korszerű IKT eszközök által kínált határtalan lehetőségek nagymértékben segítik az előadás legmélyebb tartalmának és művészi értékfaktorának hallgatóságához történő eljutását
10. Elégedettségmérés, értékelés - az előadás után az előadók összegyűjtik a közönség – értékeléshez és elégedettségméréshez szükséges - élményeit és az így szerzett tapasztalataikat - a programfejlesztésbe beépítve – felhasználják a művészi zene széleskörű népszerűsítésének érdekében

Természetesen még további számtalan kritériumot beépíthetünk az interpretációfejlesztés és ellenőrzés folyamatába, de ha - e szerint az általánosan elvárások szerint felállított szempontrendszer szerint - egy-egy előadás és előadó pozitív összképet ad, társadalmi és kulturális szerepvállalása - minden kétséget kizáróan – magas szinten biztosított, tehát - az interpretációs tevékenységei során - fokozottan magas mértékben kerültek átadásra és befogadásra a művészi zene egyetemes és nemzeti értékei, elmélyült tartalmú üzenetei.

4. TEHETSÉGMENEDZSMENT A MAGYAR ZENEMŰVÉSZETI NEVELÉSBEN

4.1 A művésztehetség, avagy a korai értékfaktor és szerepvállalás kialakítása, személyiség- és sikercentrikusság segítségével

A tehetségek felkutatása az utóbbi évek kiemelt társadalmi feladata lett világszerte.

A minőségi tanulási-tanítási tevékenységek nélkülözhetetlen szereplői a – társaikat motiváló és inspiráló – tehetségek. A nyugati kultúrákban szinte emberfeletti képességeknek megfeleltetett és a közép-európai személyiség- és multifunkcionalitás-centrikus tehetségkép alapjaiban eltér egymástól. Az eltérést talán nem szemlélteti jobban semmi, mint - az a perspektivikus ellentét – ahogy a két világrész a testi, vagy szellemi rendellenességekkel, esetleg fogyatékokkal élő – egy adott szakmában, vagy tudományágban kiemelkedő – zsenikkel szemben alkalmazott társadalmi el- és befogadást alkalmazza.

Tapasztalataim szerint a nyugati – üzleti szempontok szerint működő – világ a minden szempontból tökéletes, optimális és esztétikus - szinte emberfeletti képességekkel rendelkező - tehetségek felemelkedését támogatja, míg a keletebbre található nemzetek elfogadóbbak a különbözőségeik tekintetében.

Az euramerikai nézőpont szerint a tehetségek - sokoldalúságukból adódóan - a szakmákban és a tudományokban is ekvivalensen jártasak, kreatív gondolkodásukkal lendítik előre a világ fejlődését. Az – általában rendellenességük, fogyatékoságuk révén különleges szemléletük miatt kiemelkedő - emberfeletti készségekkel rendelkező zseniket globálisan szenzáció veszi körül, de míg az egyik világrész csak az üzleti potenciállal rendelkezők – nagynyilvánosság előtt történő látványos - felemelkedését támogatja, addig a többi kultúra helyet biztosít legtöbbször számára sorai között a megmutatkozásra. *(Gyarmathy 2015)*

A gyermek tehetségek – fogékonyságuk, alkalmazkodásuk és gyors tanulási készségeik miatt – kedvelt képviselői, hivatalos arcai a kampányhadviselésnek, a szakmák, a termékek és szolgáltatások közötti versengésnek. Éppen emiatt kiemelt feladat e tehetségek erkölcsös, személyiség- és közösségformáló nevelése, amit a – nemzetközi kutatási és fejlesztési eredményekkel rendelkező - művészeti nevelés biztosít számukra.

Kodály Zoltán gondolatai a tehetségről: „Éppen a legtisztább művészetnek nincs fogékonyabb, ösztönösebb megértője a gyermeknél. Minden nagy művészen elevenen maradt a gyermek is: ezt érzi meg rokonlélekkel a fiatalság. Meg kell fordítani a tételt: csakis művészi érték való a gyermeknek! Minden más árt neki! ”

Ahhoz, hogy egy tanuló kétséget kizáróan bebizonyíthassa átlagon felüli készségeinek meglétét, széles körben szükséges tudatosítani a tehetség fogalmát, hiszen készségeinek eredményes kibontakozásához a szülők, a tanárok és a környezetének támogatására is szüksége van. Az infokommunikációs korszak ezen felül megköveteli a tehetség – egy szakmán belüli – sokoldalúságát és az önmenedzselés magas szintű készségét is.

A zenei tehetségekkel szemben támasztott követelmények között szerepel a kiművelt – belső - hallás, ritmusérzék, memória, dallam- és harmóniaérzékenység, amely a zenei motívumok, frázisok és periódusok azonnali azonosítását és visszajátszását is lehetővé teszi.

A másik elvárás a kreatív képzelőerő jelenléte, amely a zenésztehetségeknél az auditív hatásfaktorok megjelenésében összpontosul. (*Varró 1930*)

Az előadói oldalon jelentkező alapkészségek továbbfejlesztése a manuális technika továbbfejlesztésében teljesebbé válik.

Ezeknek az alapkészségeknek a legmagasabb szintre történő kifejlesztésével a tehetséges növendékek a világ minden pontján, anyanyelvi szinten beszélt idegen nyelvet – már nagyon korai életszakaszban - képesek elsajátítani, mellyel a legmagasabb fokú érzelmi intelligenciára is szert tehetnek.

A zeneművészek interpretációs fejlesztésében három élesen elkülöníthető szakaszt különböztethetünk meg. Az első a kezdő szint, amikor az előadó csak befogadni és élvezni képes a zenei témák közvetítette atmoszférákat. A haladó szinten már improvizatív módon képesek – az előzőekben már elsajátított témákat – szabadon variálni, saját ízlése és érzelmi hangulata szerint változtatni. A legmagasabb szint alkotói folyamatokra - művészi értékű és tartalmú - kreatív tevékenységekre, saját gondolatait, érzelmeit - tárgyiasult alkotás formájában történő - kifejezésére is képessé teszi a növendéket. Ez a fajta kifejezés az interpretáció során inkább a – nagy hatású, népszerű - zeneszerzők gondolatteremtő hatású remekműveinek – hagyományos formájú - impulzív visszatükröződését jelenti, mint egyedi stílusú kompozíciók megszületését. (*Varró – Laczó 1930*)

Az egyedi stílussal rendelkező – magas hatásfokon alkotó – aktív zeneszerző-tehetség kibontakozásához már kiemelt faktorú társadalmi és kulturális érzékenység, céltudatosan önbeteljesítő előrelátás és önmegvalósítás, a külső és az idegen hatások teljes körű kizárásának készsége, tudatos programfelépítés, önálló indíttatású feladat- és célkitűzések rövid távú megvalósítási késztetése, valamint – a környezetére gyakorolt - pozitív hatású, felemelő személyiség-kifejlődés és gyors beilleszkedési készség egyaránt szükséges.

A tevékenységeiket övező minőségbiztosítás és megfelelő kommunikáció kiemelten fontos, hiszen a kimagasló tehetségek eltűnési, láthatatlanná válási kockázata igen nagy a

tömegkultúra – üzleti szabályok szerint irányított, minőségbeli különbségek személyes képességének tompítását, eltűnését eredményező – ipari termelése mellett.

A tehetség, mint megújuló energia- és értékforrás - a tehetségút révén történő – kibontakozása a feltárásban, gondozásban, a magasműveltség-kialakításban, a személyiség- és művelésfejlesztésben a pályára állításban és folyamatos továbbképzésben, az életpálya-mentorálásban, valamint a globális, nemzeti és személyes értékek átörökítésében válik teljessé.

4.2 Az infokommunikációs korszak fejlesztési feladatai az intézményes művészeti nevelésben

A magaskulturális értékfaktor megőrzése és széleskörű tudatosítása, a korszerű intézménytípus kialakítása, a korszerűen globális tudás-értékközvetítés és a teljes körű információátadás, a közismeretben is alkalmazható korszerű liszensz továbbfejlesztése és kiterjesztése, a gyors reagálású rugalmas partnerviszonyból adódó dinamikus fejlődés stabilizálása és az új módszerek új növendékek fejlesztésében való alkalmazása mind az intézményes művészeti nevelés feladata az infokommunikációs korszakban.

A szektor régóta finanszírozási problémákkal küzd, melynek eredményeképpen megkezdődött a - nyugati csoportos képzési modellek felül bírálata eredményeképpen történt - csoportos művészeti képzés kialakítása, amely napjainkban magániskolák falai közt zajlik.

A minőségbiztosítás és a zenei nagyhatalmi pozíció megtartásának igényével működő művészeti intézmények az illeszkedés elősegítésével és az általános műveltségen túl magaskulturális értékrendszer közvetítésével kiemelt feladatköröket képviselnek.

A művészeti nevelés segítségével sokoldalúvá válnak a növendékek, hiszen széleskörű a tudásuk révén a művészeti iskola beteljesítheti - a kiművelt értelmiségi elit képzésére és a szegregált környezetben élő gyermekek esélyeinek megteremtésére - irányuló küldetését.

Az új irányzatok új stílusok és formák megjelenését eredményezték, a digitális művészet és az ipari alkalmazás - filmzene, animáció, vizuális hatások – a művészeti tagozatok közötti összefogást és a tanszakokon belüli sokoldalúságot és széles perspektívát is megkövetelik a gyakorlatban. A tömegkultúra ingerhatásai fokozottan károsítják a közösségi és személyes kapcsolatokat, látványosságával és steril hangzásvilágával folyamatos emelkedett ingerküszöböt tart fenn a használóinál, ezáltal önkontrollhiányt és korlátlan szabadságérzet kialakítva a hatása alatt állókra. Az önkontroll- és magaskultúra birtokos jövő nemzedék, az értékes és segítőkész polgár kiművelése, megteremtése, valamint az egyetemes és nemzeti értékek – a művésznövendékek és környezetük körében történő - tudatosítása így válik a

korszerű művészeti nevelés kiemelt fejlesztési feladatává, hiszen az alapfokú köznevelési rendszerben egyedül a művészeti iskolák rendelkeznek ezekhez szükséges erőforrásokkal.

A Művészi Zene Kör nevű szervezet – szakmai irányítással - azért jött létre, hogy a művészi tartalmú és értékű zenét (komolyzene, jazz, népzene, stb.) széles körben népszerűsíteni tudja. A Kocka Kör tehetséggondozó szervezettel együtt működő stúdium társadalmi szerepvállalásként a - tehetségek korszerű szakmai fejlesztésének érdekében történő intézményi támogatás biztosítását határozta meg.

Közös küldetésünk a zenei tehetséggondozás, amely tartalmazza a tehetségazonosítást, tehetség-tanácsadást, mentorálást, tehetséggondozó szolgáltatást és a magaskultúra közvetítő – művészi értékű és tartalmú zenei - tevékenységeket egyaránt.

A művészi zenét népszerűsítő művészek küldetése, hogy a valódi értékeket közvetítő művészi zene jótékony-hatékony léleknevelő értékfaktorával kiegyensúlyozott légkört, pozitív világszemléletet és nemes célok által vezérelt sikeres életpályaképet alakítsanak ki környezetük számára is, saját kiemelkedő példájukon keresztül, ezzel orientálva a befogadó közösségek figyelmét az érzékelt világ egyetemes értékeire. Korunk magas és csúskultúráját képviselő művészeinek szakmai kihívása, hogy a művészi zenét befogadhatóvá tegyék a nagyközönség számára - közművelődési, valamint közönségművelési célokat a társadalmi szerepvállalás jegyében ellátva - művelt közönséget nevelhessenek fel a fiatalabb korosztályok képviselőiből, a művészi zene jótékony-hatékony értékfaktorának segítségével. Akiben - művésztanárként, előadóművészként, vagy alkotóművészként - szintén munkálkodik ez a nemes célok által vezérelt hivatás- és küldetéstudat, a kölcsönös tisztelet és megbecsültség mentén haladva találhat partnereket és támogatókat küldetése beteljesítéséhez. A közös összefogás garantálja a magas szintű magyar művészeti nevelés jövőjét, az egyetemes, a nemzeti és személyes tapasztalatok és tudás továbbörökítésének megjelenését a jövő generációinál.

Nemzetközi tendencia, hogy a fővárosokból és a megyeszékhelyekből világvárosok válnak, a szomszédos kisebb városokból Európa szintű nemzetközi idegenforgalmi központok és a falvak – ezzel párhuzamosan - elveszítik társadalmi funkciójukat, közösség-összetartó és kultúramegőrző szerepüket. A művészeti iskola ehhez a tendenciához és a megváltozott igényekhez igazodva - globális tudás és világművészeti rálátás birtokában levő művésztanárok alkalmazásával - fokozott és széleskörű műveltségmegosztó és népszerűsítő hatás elérésével töltheti csak be teljes körű egyetemes és társadalmi funkcióit, hiszen a különböző művészeti stílusok kialakulásának és hétköznapi és liturgikus használatának

megismerése nélkül képtelenek lennénk a megfelelő értékhelyük és értékfaktoruk szerint megbecsülni mások kultúráját, így –azok értékelése nélkül - a saját kultúránkat sem.

A művészeti nevelés a nemzeti értékek megőrzésével hivatott a világ művészeti értékeinek közvetítésére is, amely a globalizáció folyamataival – az online tartalmak terjedésével - párhuzamos léptékű. A művészeti stílusok sokszínűségét megőrző és átadó művészek küldetése - egyik társadalmi szerepvállalása - a növendékek tudásának és műveltségének elmélyítése, a különböző művészi szintű zenék, táncok és műalkotások – végleges mentális és spirituális - rögzítésére, értékelésére és azok használatára való felkészítés, valamint folyamatos nevelés és nem az ismeretlen tartalmi értékű kultúra, vagy stílus kiirtása.

A világ művészeti irányzatainak megismerésével a legmagasabb – kulturális - szinten válik egésszé az emberiség, így a támadási felületek kijelölése helyett egymás megismerése, elfogadása és megbecsülése kerülhet előtérbe. A klasszikus irányzatok mellett a kortárs irányzatok beépülése a köztudatba még a jövő zenéje, de a legszükségesebb feladatelérési pont, hiszen a mai emberek kevés dologgal tudnak, vagy mernek nyíltan azonosulni, még adott nemzeten, vagy csoporton belül is, de a nemzeti és egyetemes értékek tudatosításával visszanyerhetik közösségi identitásukat. Ezt a folyamatot hivatott megállítani a művészeti nevelés új irányvonala, hiszen a kulturális sokszínűség elfogadása és az abban való jártasság elsajátítása a jövő művelt embere kinevelésének záloga.

Magyarország zenei világnagyhatalmi mivolta miatt a gyermekek már nagyon korai életszakaszban, könnyedén és anyanyelvi szinten sajátítják el a zenei folyamatokat, viszont ahhoz, hogy más nemzet gyermekeivel hatékonyan és hosszútávon kommunikálni tudjanak, globális szinten szükséges megismerjék - és másokkal megismertessék - a globális zenei nyelvrendszert, amelyben szavak nélkül - saját érzelmeik átadásával és fogadásával, mentálisan és spirituálisan közös szintre kerülve - lesznek képesek hatékonyan feldolgozni az aktuális problémákat, közös célok kijelölésével és megvalósításával.

A közös nemzeti és nemzetközi ünnepek kötelezően elsajátított keleti – főleg katonai fúvószenekari – szertartásos hagyományainak megváltoztatása közös nemzeti érdekünk, hiszen ezeken az ünnepeken a nemzeti identitásunk kiemelkedően bemutatásra kerül – világviszonylatban is -, így a jövő nemzedékeinek új szokásrendszerének kialakítása is kiemelt feladata a művészeti iskoláknak, a magyar nemzethez méltó – gyászos hangulatot mellőző – heroikus és patetikus ünnepek megteremtésének eléréséhez.

Az infokommunikációs kor hagyományainak megalapozásához IKT nélkülözhetetlen a művészeti nevelésben, hiszen a nemzetközi digitális adatbázisok, ingyenes kották, leckék,

alkalmazások és ingyenes digitális hangszerek határtalan lehetőséget biztosítanak a korszerű közösségi élmények hosszú távú hatásainak biztosításához. (Asztalos 2014)

A művészeti értékek, a nemzeti és szakmai módszerek - a korszerű technikával történő - szintetizálása és - a tananyagfrissítéshez szükséges, magas motivációs és inspirációs hatáshatással rendelkező - új módszerek kidolgozása, az alternatív vizsgakoncertek megjelenése, a művészeti teljesítménymérés és értékelés új módszerei nélkülözhetetlen alapfeltételként követelik meg a naprakészen korszerű IKT infrastruktúra jelenlétét.

A művészeti nevelés küldetése a közismereti tárgyak szintetizált tematikus tudásanyagának egyetemes szintű elmélyítésében és az azok elsajátításához szükséges gyakorlati módszerek továbbfejlesztésében tud kiteljesedni az infokommunikációs korszakban. A - jövőben a - gyakorlati tudás háttértámogatásaként kitűnő individuális és kooperatív módszereket szabadalmaztathat, hiszen a közös előadás és alkotás nélkülözhetetlen feltétele a rutinszintre emelt – személyiségközpontú - egyéni és csoportos készségfejlesztés.

A közismereti nevelésben alkalmazható művészeti fejlesztésmódszerek hatékonyabbá tehetnék a csoportos munkát és az egyéni fejlődést is, emellett esélyt teremtenének a lemaradottaknak a XXI. század – felgyorsult világának – többletfeladatainak elvégzéséhez szükséges elvárások optimális teljesítéséhez, valamint a kiemelkedő tehetségek – különleges sajátosságaiknak megfelelő – kibontakozásához, transzferhatásai révén a kulcskompetenciák - Anyanyelvi, Idegen nyelvi, Matematikai, Természettudományi, Technológiai, Digitális, Tanulás elsajátítását segítő, Személyes (Szociális és Interperszonális), valamint Proaktív és Kulturális kompetencia – továbbfejlesztéséhez.

Tekintve, hogy a külső világ elmélyült megtapasztalásához elengedhetetlen – a művészeti nevelés által biztosított – észlelési és változási érzékenység készség szintre fejlesztése, kitűnő feltételeket biztosíthat a korszerű oktatás-nevelés didaktikai és metodikai megalapozásához.

4.3 A Parlando Zenepedagógiai folyóirat szerepe a művészeti nevelés információközvetítésében

A Parlando — a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének zenepedagógiai folyóirata, amely 1959 óta tevékenyen és egyedülállóan adja közre a művészet-szakirodalmat. Nevének jelentése – elbeszélő előadásmód – hűen tükrözi kulturális szerepvállalását, szakmai üzenetét, hiszen a parlando játékmód folyton beszédhez való igazodása a folyóirat – a naprakész szakmai információkhoz történő – korszerű szakmai dimenzióbeli illeszkedését igazolja. Egyedüli szakmai folyóiratként szerepe napjainkban is kiemelkedő, hiszen a korszerű szakmafejlesztés és a - különböző feltételek között alkotó,

előadó és nevelő - művésztársadalom összetartása mellett egyetemes és nemzeti érték közvetítés, valamint a globális és lokális információk gyors közreadása, széles művészzakmai körben történő hatékony megosztása is nagy hatást gyakorol az olvasókra.

Alapító felelős szerkesztője Szatmári László, felelős szerkesztője Zelinka Tamás, felelős kiadója dr. Gyimesi László, akik kiváló koncepció szerint adják közre - a magyar zeneoktatás rendszert világhírűvé fejlesztő - elmélet és gyakorlat egyensúlyban történő megjelenésével a különböző perspektívából megközelített – didaktikus és metodikus - szakmai írásokat, a szakmai kiválóságokból álló tanácsadó testület javaslatára.

Segítségével az előadóművész- és alkotóművész-tanárok is naprakész információkhoz juthatnak – a művész-szakmai élet meghatározó szereplői által komponált - cikkeken keresztül, amelyek a korszerű informális, a nonformális és a formális kereteken belül történő fejlesztési módszerek széleskörű elterjedését is támogatja. Az eleinte havonta, majd később kéthavonta közreadott szakmai cikkek, mint szellemi alkotások is időről – időre megmérettetnek, hiszen a komoly elvárásokat támogató szaktársak számára elfogadható, hasznos és perspektivikus információátadást támogató alkotók számára a legmagasabb elvárásoknak való megfelelés nélkülözhetetlen forrása az elismertségnek.

Sajnos a papír alapú – 53 évfolyamot megélt - közreadás 2012 óta szünetel, azonban digitális formában megjelenve is folyamatosan maradandó alkotások születnek, korlátlan online elérhetőséggel és megosztási lehetőséggel, valamint könnyen használható digitális információbázissal. A digitális – tartalmi többletet a dekorativitás elé helyező - felület tematikus és időrendi szelektálást is biztosít, megteremtve az azonnali, kítűnő eligazodás feltételeit, ezáltal a szakmát érintő és érdeklő aktuális kérdések könnyen elérhetővé és átláthatóvá válnak. *(Zelinka 2015)*

A Parlando a korszerű – szelektált globális - művészetnevelési tudásanyag digitális adatbázisa, ahol a kreatív alkotás – előadás - tanítás folyamattengely - szereplők között történő - tudatosítása is előtérbe kerül. A folyóirat szerkesztői és közreadói a magyar zeneiskolák és művészeti iskolákkal együttműködve közösen fejlesztik a szakmai életet, naprakész információkkal tájékoztatva a meghatározó szakmai vezetőket és művésztanárokat. A feltörekvő művésztanárok számára időről időre lehetőséget biztosít segítő szándékú gondolataik megosztására, nézőpontjaik ismertetésére. Ezzel a kulturális szerepvállalásával a Parlando mára kimagasló értékfaktorú örökséget teremtett a szakma jelenlegi és jövőbeli képviselőinek egyaránt, melynek kongruens továbbörökítése a hozzám hasonló fiatal, de elhivatott és élethosszig tartó fejlődést támogató előadó- és alkotóművész-tanárok kiemelt küldetése lesz.

4.4 Tehetségmenedzselési szintek a XXI. században

A magyar zeneművészeti nevelés – véleményem szerint - öt meghatározó szintre osztható a tehetségmenedzsmet perspektívája alapján.

Az I. Előkészítő szinten történik a tehetségek kiválasztása és az Alapfokú szint előkészítése, megalapozása. Ennek a szintnek a legnagyobb eredménye a tehetségek azonosítása, kapcsolati hálón keresztül történő tudatosítása, a képességfejlesztés és az alapfunkciók kialakítása, amelyeket az óvodai és alapfokú iskolai művészeti foglalkozások, a szakmai versenyek és tehetségkutatók meghatározó szereplőként teljesítenek.

A II. Alapfokú szinten történik a tehetséggondozás, ahol személyre és intézményre szabott programokkal történik az alapfunkciók és a készségek kialakítása, valamint a személyiség- és készségfejlesztés tehetséggondozási programmal, amely az alapfokú művészeti nevelésben, a középfokú szintű – szakmai utánpótlás - előkészítésben és a koncertpedagógiában is kiemelt feladatkör.

A III. Középfokú szint a szakmai utánpótlás nevelés tehetségmentorálási feladatait foglalja magában, amely a szakiskolai művész-szakmai készség- és rutinfejlesztés mellett az egyetemi művészeti képzés előkészítésére is szolgál. Ezen a szinten elérhető eredmény a legmagasabb szintű szakmai és személyes készségek elsajátítása mellett a - továbbképzések emelt szinten történő tudásanyag-átadása által biztosított - szakmai képesítések megszerzése.

A IV. Felsőfokú szinten a hatékony tehetségmenedzselés mellett a gyakornoki programok kiépítése és fejlesztése, valamint a Professzionális szint előkészítése is megtörténik. Az egyetemi művészeti képzések és szakirányú továbbképzések eredményei az előadó- és alkotóművész-tanári tevékenységekben teljednek ki, ahol a céltudatos szakmai szerep – és küldetésvállalás kijelölése, rögzítése és - a szereplőkkel történő tudatosítása - fontos részei a Felsőfokú szint elérhető eredményeinek.

A legmagasabb szint az V. Professzionális, vagy személyiségközpontú szint, amely a tehetség- és életpálya-követés által érheti el küldetésének beteljesítését, hiszen az előadó- és alkotóművész-tanári tevékenységek, a személyes, mentori, szakértői, kutatói és szakmai vezetői tevékenységek mellett, valamint az új programok - szakmai és személyes szempontok és speciálisan adott feltételek szerint történő – kidolgozása mellett a kiemelkedő jövőbeli tehetségek szakmai életének nyomon követése, irányítása is minőségi fejlesztési feladat.

A különböző tehetségmenteselési szinteket összehasonlító elemzésem alapján a **Tehetségmenteselési szintek a XXI. században** az alábbiak szerint alakulnak – az informális, a nonformális és a formális fejlesztést is érintő – komplex rendszerre:

I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő:

TEHETSÉGAZONOSÍTÁS (kiválasztás, képességfejlesztés)

pl.: óvodai művészeti foglalkozások, kezdeményezések, alapfokú művészeti nevelés, tehetségkutatók és szakmai versenyek (alapfunkciók kialakítása, készségfejlesztés kialakítása)

II. Alapfokú/Középfokú szint előkészítő:

TEHETSÉGGONDOZÁS (személyiség- és készségfejlesztés tehetséggondozási programmal)

pl.: alapfokú művészeti nevelés, szakiskolai művészeti készségfejlesztés, koncertpedagógia, zeneterápia (személyre és intézményre szabott programok, alapfunkciók és készségek kialakítása fejlesztése)

III. Középfokú/Felsőfokú szint előkészítő:

TEHETSÉGMENTORÁLÁS (szakmai készség- és rutinfejlesztés)

pl.: szakiskolai művészeti készségfejlesztés, egyetemi művészeti képzés, továbbképzés (legmagasabb szintű szakmai és személyes készségek elsajátítása, képesítések megszerzése)

IV. Felsőfokú/ Professzionális szint előkészítő:

TEHETSÉGMENEDZSELÉS (gyakornoki program)

pl.: egyetemi művészeti képzés, továbbképzés, előadó- és alkotóművész-tanári tevékenységek (céltudatos szakmai szerep – és küldetésvállalás kijelölése, rögzítése és tudatosítása a szereplőkkel)

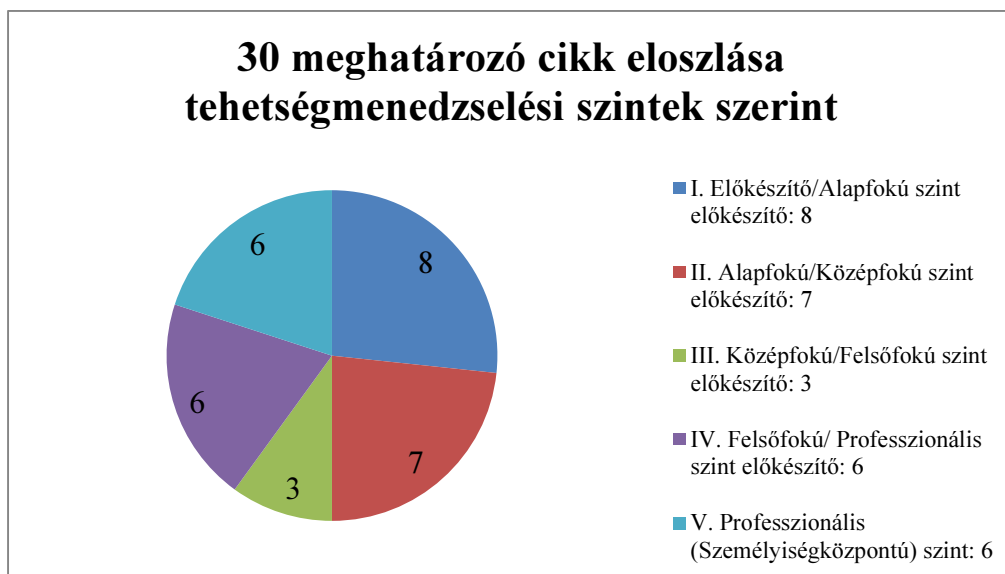
V. Professzionális (Személyiségközpontú) szint:

TEHETSÉGKÖVETÉS (életpálya-követés)

pl.: előadó- és alkotóművész-tanári tevékenységek, személyes, mentori, szakértői, kutatói és szakmai vezetői tevékenységek (új programok kidolgozása szakmai és személyes szempontok és adott feltételek szerint, a jövő kiemelkedő tehetségei szakmai életének nyomon követése, irányítása)

4.4 Tehetségmenedzselési szintek összehasonlító elemzése a Parlando cikkei alapján

Értekezésemben a Parlando – az elmúlt öt év – legfrissebb szakmai gondolatait tükröző cikkeit vizsgáltam meg az általam felállított kritériumok szerint, az egyéni rendszeremen belül, azzal a céllal, hogy azonosításra és megosztásra kerüljenek a tehetségmenedzselési szintek legfrissebb tapasztalatai. A cikkek összehasonlítási alapját tartalmi elemeik szolgáltatták, amelyek a SWOT analízis - gyengeség, erősség, lehetőség, veszély - mellett egyéni kritériumok beépítésével - művészi érték/ üzenet, szerepvállalás, szereplők/ célcsoport, tehetségmenedzselési szint, valamint a bemeneti és kimeneti elvárások alapján - kerültek rögzítésre és tudatosításra.

1. ábra: A tehetségmenedzselési szintek szerint azonosított 30 meghatározó cikk

Az alábbi – elemzést értékelő - részben a zeneművészeti nevelés – cikkekben azonosított - tehetségmenedzselési rendszere alapján meghatározott szintek sajátosságait és különbségeit kívántam rögzíteni az infokommunikációs korszak elvárásainak vonatkozásában.

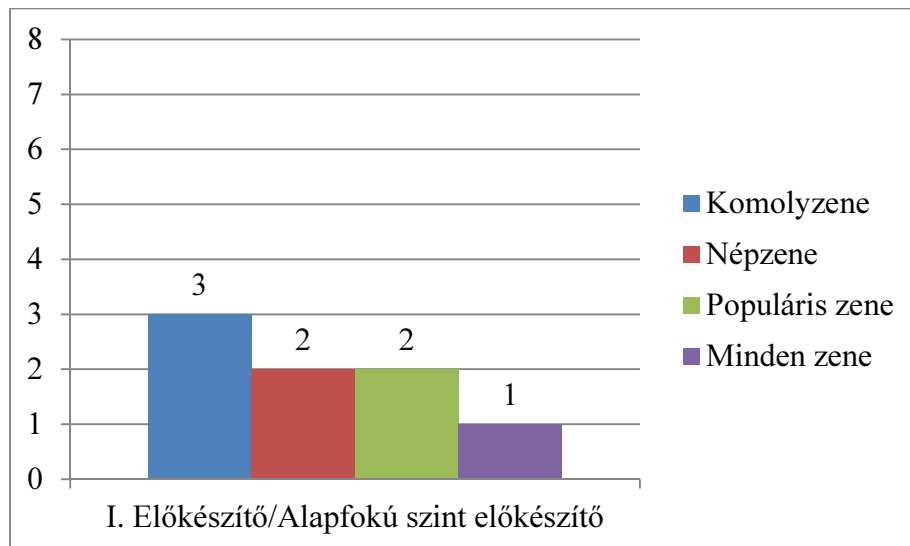
Ezek alapján az alábbi – szintekre lebontott - jellegzetességek tudatosultak:

Az I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő szinten az óvodai tehetségazonosítás rendszere segítségével történik meg az átlagon felüli tehetségek kiválasztása és az alapkészségek – játékos kezdeményezés szintű – kialakítása. Ezen a szinten a gyengeségek a perspektívában mutatkoznak, hiszen olyan – hagyományoktól eltérő – követelményrendszert határoznak meg, amelynek az iskolarendszerű művészetoktatásban – az sztenderdkövetelmények alkalmazása miatt - nem lehet folytatása, valamint - a zenét csak eszközként használva – könnyedén megteremtheti a művészi zene hatásfaktorának

mérséklődésének, esetleg eltűnésének veszélyét, a populáris kultúra fokozódó erejével szemben, ezzel megbontva a harmonikus egyensúlyt a személyiségfejlesztő és a közösségformáló zenetípusok között.

Az erősségek a korszerű és személyiségközpontú nevelés mellett a magas közösségformáló hatásban jelennek meg, melyek formális keretek között történő alkalmazása komoly - nemzeti és nemzetközi - kulturális és társadalmi koherencia lehetőségét hordozza magában.

A művészi érték és a társadalmi üzenet a kulturális szerepvállaláson keresztül kerül felszínre ezen a szinten, hiszen az érzelmi és érzelmi intelligenciafejlesztés mellett a globális világkép és zenei tájékozottság segítségével teremt új hagyományokat. Ezekhez a kritériumokhoz igazodva alakultak ki a bemeneti és kimeneti elvárások is, amelyek az alapfunkciók – játékközpontú – rögzítésében teljeseznek ki. (lásd: I. számú melléklet)

2. ábra: A zenei gyűjtőstílusok megoszlása az I. Előkészítő/Alapfokú előkészítő szinten

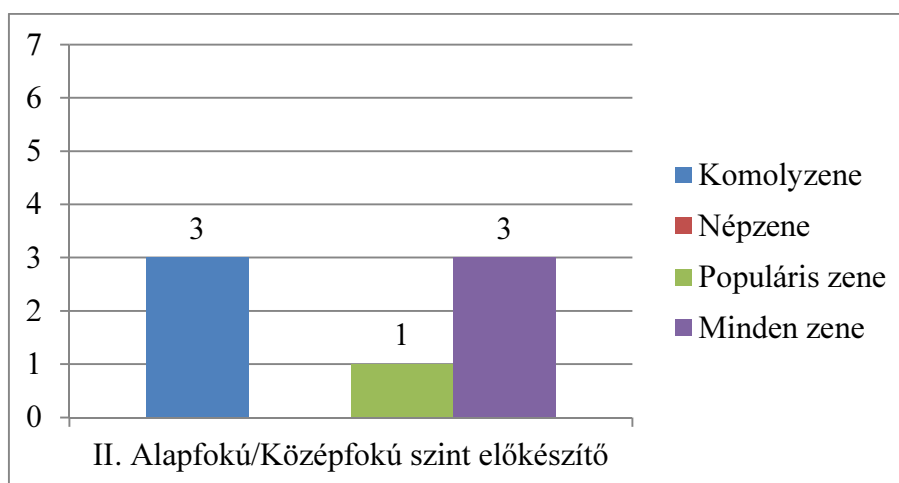
A II. Alapfokú/középfokot előkészítő szinten a tehetséggondozás az általánosan elterjedt kulcsrendszer, amely napjainkban már a közismereti tanulmányokban is érezteti hatását. Az intézményes művészetoktatás gyengesége a túlszabályozottság és a XXI. századi hagyományrendszer kialakításának hiánya.

A legnagyobb veszély is ebből fakad, hiszen nem korszerű eszközökkel veszi fel a versenyt a digitális térben terjedő, hatásvadász módszerekkel támadó tömegkultúrával szemben, emiatt érezhetően elveszíti háttértámogatását és forrásainak jelentős részét.

A tehetséggondozási szint erőssége egyértelműen a magaskultúra közvetítő-ereje, amely a kulturálisan ingergazdag környezet megteremtésével kínál személyiség- és közösségformáló lehetőségeket, közművelődési és közönségnevelési módszerek szakszerű alkalmazásával.

Művészi érték/üzenete ez által válik kimagaslóvá, hiszen ellensúlyozza is egyben az infokommunikációs korszak személyiség- és kapcsolatromboló hatásait és legitimizálja a művészeti nevelés pozícióját.

Szerepvállalása a – tehetséggondozáson keresztül történő - zeneszerető és zeneértő közönségnevelés és közösségteremtés az alapfokú művészeti nevelés szereplőinek segítségével. A bemeneti elvárások között az alpműveltség és a kulturális nyitottság, a kimeneti elvárások a kulturálisan ingergazdag környezet és aktív alkotófolyamatok kialakítása lett meghatározó. (lásd: II. számú melléklet)

3. ábra: A zenei gyűjtőstílusok megoszlása a II. Alapfokú/középfokot előkészítő szinten

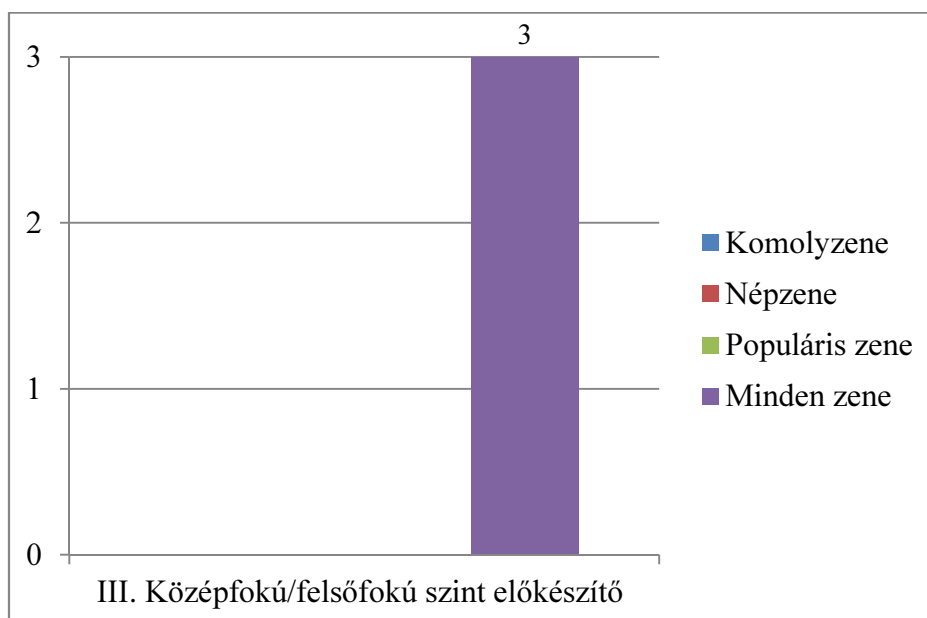
A III. Középfokú/felsőfokú előkészítő szint kulturális szerepvállalása a - tehetségmentorálás segítségével történő - kooperatív tanulmányi információ-megosztás és a gondolkodási és kommunikációs képességek készség szintre fejlesztése.

A középfokú művészetoktatás gyengesége a szociálisan és kulturálisan különböző tehetségek szükségleteinek és igényeinek figyelmen kívül helyezése. Ez azt a veszélyforrást hordozza magában, hogy a virtuális világ széleskörű térhódításával az egyetemes magaskulturális értékek háttérbe szorulnak, így a folytonos változások között felnövekvő generációk elveszíthetik legfontosabb tájékozódási pontjaikat, közösségi és személyes hagyományaikat, a valódi értékekhez való ragaszkodás igényét, valamint a kulturális különbségekből adódó közösségkialakítási és harmonizálási nehézségek mellett a lokálpatrióta és a nemzeti öntudat, globális hovatartozás-érzet érzelmi és mentális jelenlétét.

A szint erőssége az egyetemes tudás- és értékrendszerrel rendelkező kozmopolita személyiségek kinevelése ének-zene segítségével, amely a mai kor átlag képességű és társas kapcsolatokban elszigetelt tanulóira - a kommunikációfejlesztés révén - gyakorol jótékony hatást. A szint lehetősége, hogy a szakmai kutatási eredmények széleskörű tudatosításával

magas hatékonysági fokú, korszerű és szakszerű művészeti köznevelési rendszer kiépítését és fenntartását eredményezheti, ahol a szereplők megfelelő motivációs és inspirációs értéktartó szerephez jutnak az aktívan elhivatott munkatevékenységek és munkamorál kifejlesztéséhez, tehát a teljes képzési rendszerre kiterjesztve egységesen pozitív világnézettel rendelkező - példamutatóan művelt alkotó és gondolkodó - szakemberek képzése mellett a közismereti tárgyak szintetizálása művészi értékrend segítségével történhet meg.

Művészi értéke/üzenete a nemzeti hagyományainkon alapuló ének-zeneoktatási rendszer megerősítésének szükséglete, amely szerepvállalásában – a kooperatív és kommunikációs folyamatok fejlesztésében – kerül kibontakoztatásra. A bemeneti - befogadó, kulturálisan nyitott személyiségbeli – elvárások korszerűen művelt, kozmopolita és toleráns gondolkodású alkotó és együttműködő - kiváló tudatos verbális és zenei kommunikációs készséggel rendelkező - személyiségfejlesztési kimeneti elvárásokká alakulnak. (lásd:III.számú melléklet)

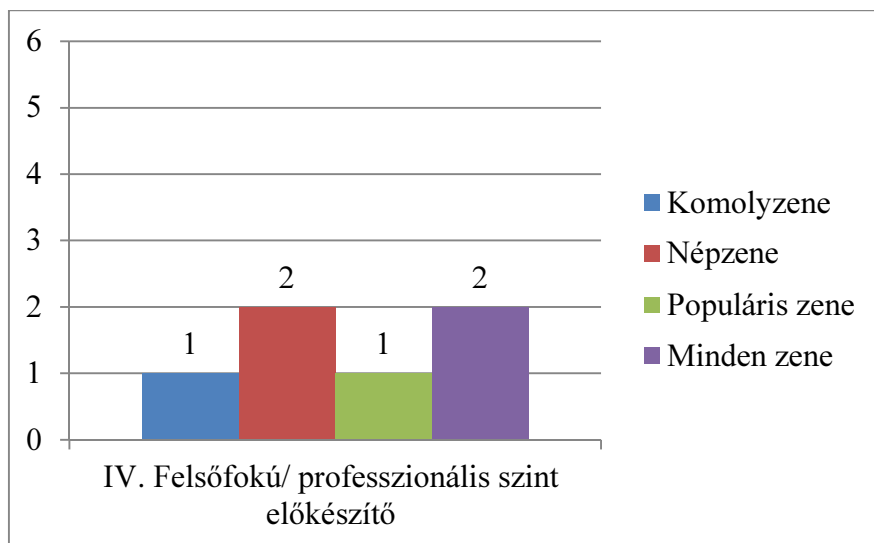
4. ábra: A zenei gyűjtőstílusok megoszlása a III. Középfokú/felsőfokú előkészítő szinten

IV. Felsőfokú/ professzionális előkészítőszint kulcsrendszere a tehetségmenedzselés, melynek gyengesége, hogy csak a harmonikusan működő intézményekben, a kimagasló képességekkel és megfelelő készségekkel rendelkezők körében lehet praktikus hatékony, mert nem veszi figyelembe a helyi és időbeli iskolai feltételek és személyi adottságok – gyakran azok hiányának - általános realitását. Az ebben körvonalazódó veszély, hogy a tehetségmenedzselési programok résztvevői társadalmilag és kulturálisan is elszigetelődhetnek, így aktív külső-belső támogatás és partnerkapcsolatok nélkül gyorsan elveszíthetik hatékonyságukat, támadási felületet biztosítva ezzel a versenytársak számára.

A szint erőssége, hogy korszerű szabályrendszerével és személyre szabott módszereivel leghatékonyabb a kimagasló tehetségek körében, valamint – a magyar zenei nevelés nemzetközi hírnevének széles körben tudatosításával és a magyar előadó- és alkotóművészek azonnali nemzetközi illeszkedésének kihangsúlyozásával - lehetőséget biztosít a letehetségesebb növendékek széleskörű globális bemutatkozására.

Lehetősége, hogy szakmai közösségek összefogásával - egyedülálló módon - globálisan használható, korszerű magaskultúra-közvetítő lisenzsz kialakítását és továbbfejlesztését teszi lehetővé. Művészi értéke/üzenete, hogy az általános- és a koncertpedagógia élmény. és hatásfaktorának fokozásával a – világ élvonalába tartozó - Kodály-módszer továbbfejleszthető és korszerűsíthető. Szerepvállalása a korszerű tudással rendelkező kreatív – középiskolás korú - alkotó növendékek és szakmai utánpótlás-nevelés fejlesztése, korszerű értékmegőrzéssel.

Bemeneti követelményei a kiváló alapfunkciók és kimagasló készségek, a korszerű alpműveltség és általános ismeretek elsajátítása, melyek kimeneti elvárásokká fejlődnek az alábbiak szerint: kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség. (lásd: IV. számú melléklet)

5. ábra: A zenei gyűjtőstílusok megoszlása a IV. Felsőfokú/ professionális szint előkészítő szinten

V. Professionális – személyiségközpontú – szint a tehetségkövetés módszereit használja az információközvetítéshez, melynek gyengesége, hogy optimális adottságokat feltételez az intézmény, a növendék és a művésztanár oldaláról is, valamint csak megkésve követi – és építi be módszereibe - az IKT-fejlődést.

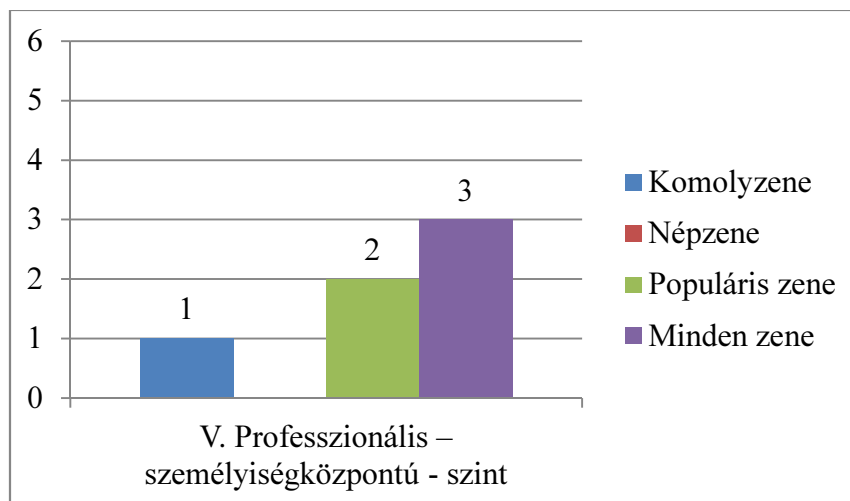
Veszélyként jelentkezik a - korszerű eszközök és módszerek hiánya miatti - társadalmi ellentéteket és kulturális különbségek fokozódása, valamint legitim, mindenki által elfogadott személyiségű és művészi üzenetű, valamint az egyetemes tudással rendelkező, karizmatikus

vezetők nélkül kialakuló személyes érdekellentétek és szakmailag konkurens csoportok konfrontálódása, hiszen ezen a szinten már óriási az életharc, az érdekellentét és a szakmai rivalizáció, ezért ritkán alakulnak ki hatékony szakmai közösségek.

Erőssége, hogy rendszerbe foglalja és közösséggé formálja a művészeti nevelés szereplőit, így lehetőséget biztosít a - széles körben és korszerű módszerekkel kiterjesztett - sokoldalú és hatékony tehetségekből álló generációk megjelenéséhez, a világhírű magyar művészeti nevelési módszereket - nemzetközileg tesztelt hatékony és új külföldi módszerekkel - kiegészítve az infokommunikációs korszak generációira alkalmazva a leghatékonyabb módszer-rendszer kialakításához és globális keretek közötti alkalmazásához.

A szint művészi értéke/üzenete, hogy a technológia-alapú zenetudomány IKT eszközök segítségével korszerűen vonzó hatású lehet a felnövekvő generációk – a jövő közönsége - számára. Szerepvállalása a világvárosokba központosított magaskultúra kiterjesztése a vidéki városokba, kulturálisan szegregált régiókba is, a tevékenységközpontú intézményi zeneoktatás koordinálása, valamint a korszerű módszerek és eszközök tudatosítása a szakmai utánpótlás-képzésben.

Bemeneti elvárása az átlagos készségekkel - IKT használati kompetenciával - rendelkező személyiség kialakulása, kimeneti elvárásai a legtöbb készségben optimális szintre fejlesztett, tudatosan magas társadalmi és kulturális szerepvállalást kialakító személyiség, valamint a tehetség legmagasabb szintű használati készsége. (lásd: V. számú melléklet)

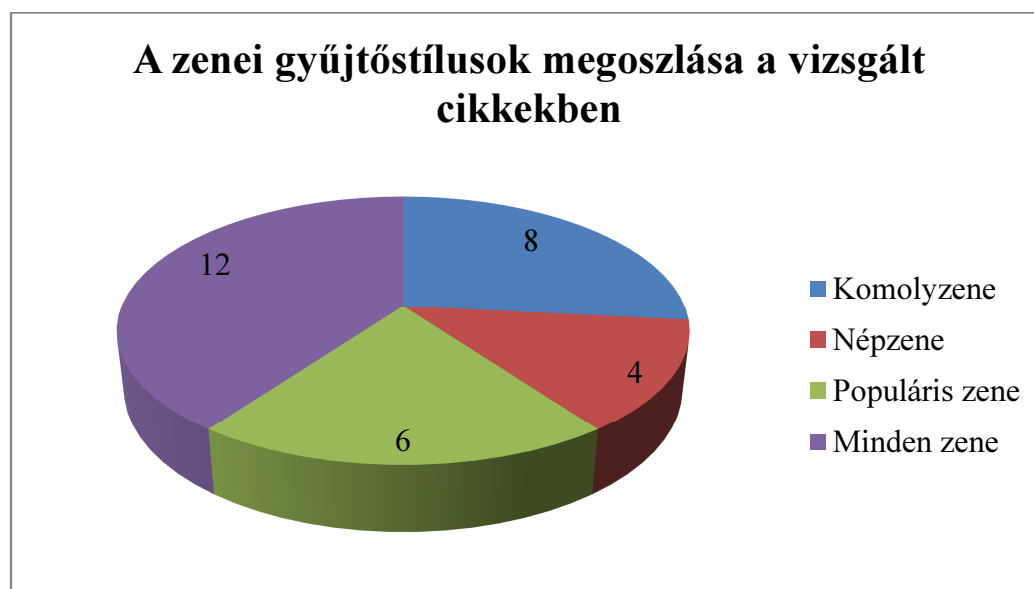

6. ábra: A zenei gyűjtőstílusok megoszlása a V. Profesionális – személyiségközpontú - szinten

A vizsgált cikkekből azt a következtetés vonható le, hogy a 30 elemzésre került cikken belül 8 csak Komolyzene, 4 csak Népzene, 6 csak Populáris zene és 12 - az ezek szintetizálásából létrejött – Minden zene kategóriában bármely zene népszerűsítésével el tudja képzelni a művészeti nevelés - infokommunikációs korszaknak - megfelelő fejlesztését.

Az I. szint 8 cikkéből 3, a II. szint 7 cikkéből 2, a III. szint 3 cikkéből 2, a IV. szint 6 cikkéből 5 és az V. szint 6 cikkéből 4 foglalkozott az IKT eszközök művészeti iskolai keretek között történő alkalmazásával, ami arra enged következtetni, hogy a középiskolai korosztálytól megjelenő digitális eszközalkalmazás már szükségletként jelentkezik.

Véleményem szerint az óvodás – még könnyen befogadó és motiválható - kortól kezdődő zenei IKT alkalmazás korszerűen fejlett tehetséggenerációk megjelenését eredményezhetné, ezért - akár csak az ének- és hangszerstanulás esetében – a digitális módszerek és eszközök alkalmazása esetében is a legkorábbi életszakaszban történő elsajátítás lehetőségét támogatom

7. ábra: A zenei gyűjtőstílusok – a vizsgált cikkek szerinti - megoszlása a tehetségmenedzselési szinteken

Az összes tehetségmenedzselési szinten megjelenik a tudásanyag korszerűsítésére, az egyetemes – esszenciális szakmai - tudásanyag digitális bázisban történő szintetizálására és az alkalmazott gyakorlatias módszerek és felhasznált eszközök naprakésszé tételére való igény.

A különbség azonban a tervezésben és a megvalósításban tudatosodik, hiszen az alsóbb szinteken tevékenykedők a szakmai utánpótlásképzésben és a pedagógus-továbbképzésekben, a felsőbb szintek képviselői viszont az alapozásban – az alapkészségfejlesztés kiterjesztésében - látják a megoldást az évtizedek alatt felhalmozódott és az IKT fejlődésével kiszélesedett problémakörre. A rendszer tulajdonképpen összefügg, azonban a különböző nézőpontokból

tekintve más és más aspektusai tárulnak fel az infokommunikációs kor művészetnevelési problémáinak. Amíg az alsóbb szinteken engednének a – nagyobb hatásfokkal rendelkező – közkedvelt tömegkultúra térhódítási erejének, a felsőbb szinteken ragaszkodnak a – gyakran túlszabályozottsága miatt – kisebb közösségteremtő erővel, de magas személyiségfejlesztő hatást gyakorló művészi zene szigorú követelményrendszerének és látens hagyományainak megőrzéséhez. Véleményem szerint a megoldás az egyensúlyteremtésben gyökerezik, hiszen ha minden szint képviselőinek megteremtjük az érdekérvényesítés és a tapasztalatszerzés optimális feltételeit, az így kialakult komplex rendszerképből meghatározó konzekvenciák vonhatók le és egyszerűen megoldhatóvá válnak a művészeti nevelést is korlátozó problémák.

5. ÖSSZEFOGLALÁS

A művészeti nevelés és a művészeti iskola szerepe az infokommunikációs korszakban az eddig kialakult hagyományokon és szerepeken túl a kiművelt értelmiségi és vezető alkotó és gondolkodó réteg képzése, a testi és lelki folyamatokban egyaránt fegyelmezett, kulturált, aktív középréteg művelése, kinevelése, valamint a magyar mentalitással és nemzeti identitástudattal minden oldalról azonosuló segítőkész embertípus megalkotása.

A zeneművészeti képzés – az elmélet és gyakorlat egyensúlyára épülő – ideális rendszerének mintájára a megújulni vágyó intézmények már az alapfok elvégzése után a felsőfokú elvárások szerint alakíthatják szakképzésüket, ahol a tanulók nemzetközileg elismert sztenderdbizonyítvány követelményeiként szakmai angol nyelvű és IKT képzést emelt szinten elsajátítva szerezhetik meg a hazánkban és az Európai Unióban is könnyed – meghatározó beosztásban való – elhelyezkedést, amivel méltóképpen képviselhetik hazánkat. Az ehhez szükséges feltételek között szerepel a - naprakész tudású - szakmailag elhivatott tanárok folyamatos továbbképzése, a korszerű - kortárs populáris és improvizatív műfajokra is kiterjedő dimenzióval rendelkező – tudásanyag, a digitális adatbázis és a digitális hangszerek gyakorlati beépítése, a szakmán belüli sokoldalúság kialakítása, a társadalmi és kulturális szerepvállalás tudatosítása a szereplőkkel, a szakmai utánpótlás életpályájának, előmenetelének nyomon követése és segítése, valamint a közös célrendszer felépítése és tudatosítása is. A művészi (komoly, jazz, nép) zenét játszó zenekarok és előadók megjelenésével a vezető zenekarok minden művészi stílusban képesek lesznek maradandót – klasszikussá emelkedőt - alkotni a reneszánsztól a kortársig, de akár a művészi szórakoztató zenében is.

A tehetség meglátása bármely típusú személyiségben, az életszerűen hatékony tevékenységekre való kiművelése és magas szintű - korszerű eszközök segítségével történő - menedzselése a művészeti iskolák kiemelt feladata lesz a jövőben is.

A kiváló művészeti nevelés révén az aktív növendékek életben tartják az iskola látens szervezeti kultúráját, egymást példaként tanítva mérséklik, vagy fokozzák az önmegvalósítás lehetőségeit, ezáltal a művésztanár igazán koncentrált, minőségi fejlesztést végezhet, kreatív közösségek és aktív közösségi terek kialakításával.

A korszerű közösségi terek, aktív Tab-infópontok, IKT-helyek, Ideafal - a legjobb tanulói ötletek az iskola frekventált pontjain példaként való elhelyezésének - kialakítását kívánják meg, ahol az aktuális infók, hírek, érdekességek tabokon - az intézmény több pontján elhelyezve - szolgáltathatnak interaktív tapasztalat- és információ-megosztási lehetőséget a felhasználók számára. A hirdetési felületek támogatóknak és partnereknek támogatói díj ellenében - meghatározott időszakokra - értékessé válhatnak, melynek forrásából az intézmény és a tanulók fejlesztési többletigényei könnyedén kielégíthetőek lesznek.

A kölcsönös bizalom, tisztelet és elfogadás megalapozásaképpen a művésztanárok és művészeti növendékek egyenlően vehetik ki részüket az intézmény fejlesztéséhez szükséges tevékenységekből, így a jótékony-hatékony közös munka eredményeképpen egyedülállóan minőségi - szellemi és tárgyiasult infrastrukturális - jutalmazási rendszer alakulhat ki a művészeti iskolák falai között, amit - a művésztanárok, a művészeti növendékek és szülők - szintén közösen élvezhetnek.

A kötelező társadalmi és kulturális szerepvállalás kialakítása és megvalósítása beváltható kreditekért válhat igazán motiváló hatásúvá, hiszen a minőségi kritériumok szerint elvégzett tevékenységek minőségi értékelést és jutalmazást eredményeznek.

A közösségi rendezvények - beváltott kreditért történő - megrendezésének engedélyezése és jogát ruházása minden növendéknek biztosítja a megbecsülésérzetet, amely a művészeti tevékenységeket biztosító szervezői teendők - teremrendezés, dekorálás, büfé, díszítés, felszolgálás, kíséret, hosztesz, konferálás, promóció, médiatevékenység, videó- és audió-stúdiómunka, adminisztráció, stb. - koordinálási készségének elsajátítását is lehetővé teszi az adott tehetségmenedzselési programban résztvevők számára.

Minőségi fejlesztést eredményezne a modulrendszer - művészeti képzésre - formális keretek között történő alkalmazása, így egy-egy kurzust - tanév és anyagrészt - szabadon - havi ciklusban - is el lehetne sajátítani, ami lehetővé tenné, hogy az egykor aktív növendékek - tanév- és életszakasztól függetlenül - bármikor visszacsatlakozhassanak a nevelési

rendszerbe, valamint személyre szabottan - feláras intézményi szolgáltatási díj ellenében – elérhetővé váljon számukra a kívánt fejlesztési csomag összeállítása.

A művészeti iskola gyűjtőintézmény, amely minden társadalmi és kulturális réteg - több tanszakon felhalmozódó - rengeteg információját szintetizálja. Az így kialakult kollektív tudás és tapasztalat megosztása a növendékek érdekeit szolgálja, akik később a magyar nemzet felemelkedését segíthetik elő, tehát az aktív belső kommunikáció rövidtávon a növendéket, hosszú távon a társadalmat fejleszti, műveli majd.

A művészet korszerű fórumai – utcai és földalatti - helyszínei nyitott ajtók mellett teszik lehetővé a magaskultúra – élményszerű, családiasabb jellegű közös ünnepek, rendezvények megjelenésével történő - könnyed befogadását, amelyekben a művészeti iskolák kiemelt szerepet vállalhatnak a jövőben.

A családi és társadalmi szerep rögzítése, tudatosítása és megerősítése a művészeti – előadói, alkotói és tanári - folyamatokban számomra is kiemelt feladat, hiszen nagycsaládos szülőként küldetésemnek tekintem a fiatal generációk korszerű és etikus – gyakorlati életben is alkalmazható - művészeti nevelését, a frusztrációs tolerancia fokozásával segítve a hirtelen változások elfogadását, szakmai és személyes menedzselését.

Száz évvel Kodály után születtem, így a százévente radikális - globális és nemzeti - változások formájában tapasztalható negatív változási tendenciák mérséklése, optimalizálása és menedzselése előadó- és alkotóművész-tanárként egyaránt érintetté tesz.

Amíg erőm engedi, széles körben kívánom tudatosítani a – minden minőségi tevékenységhez megfelelő - művészi zene értékeit, hogy a felnövekvő generációk – a jövő gondolkodói, alkotói és jobb életre vágyó közönsége – minőségi lehetőségekben és hosszú távú élményekben gazdagon élhessék és élvezhessék tartalmas életüket.

Ars Poetica: Zeneszerzői küldetésem, hogy új hangvételű - Smooth Art stílusú - művek komponálásával befogadhatóbbá tegyem a kortárs zenét a fiatalabb generációk számára és művészi értékfaktorával ismét vonzóvá tegyem a komoly- és könnyűzenei koncertlátogatást minden korosztály számára.

Domokos János Antal

Trombitaművész-tanár, Karmester, Zeneszerző, Szövegíró,
a Művészi Zene Kör tehetséggondozó szervezet vezetője

6. IRODALOMJEGYZÉK/BIBLIOGRÁFIA

- A zene teszi az embert (online),
http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=250:a-zene-teszi-az-embert-&catid=10:elmeleti-anyagok&Itemid=11, Európai Zeneiskolák Szövetsége, 2004. Szeptember 8.
- A zenetanulás kihat az agy fejlődésére (online),
http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=194:a-zenetanulas-kihat-az-agy-fejldesere&catid=10:elmeleti-anyagok&Itemid=11, MTI, 2008. április 24.
- Asztalos Andrea: A jó zenepedagógussá és zenei nevelővé válás útja (online),
<http://www.parlando.hu/2015/2015-1/AsztalosAndrea-Zenepedagogus.htm>, Parlando, 2015-1
- Asztalos Andrea: Gyermekek és fiatalok hangképzése, hangképzési problémái (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-2/2014-2-04-Asztalos.htm>, Parlando, 2014-2
- Asztalos Kata: A zenetechnológia kutatási irányzatai és alkalmazási lehetőségei az oktatásban (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-3/2014-3-30-Asztalos.htm>, Parlando, 2014-3
- Bagdy Emőke - Kövi Zsuzsanna - Dr. Mirnics Zsuzsanna: A tehetség kibontakozása, Helikon Kiadó Kft., Budapest, 2014
- Balázs Mária: A zeneoktatás szerepe kisgyermek és kisiskolás korban (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-1/2014-1-35-Balazs.htm>, Parlando, 2014-1
- Banda Judit - Susánszky Éva - Erős Istvánné : A zenei tehetség gyökerei, Arktisz Kiadó, Budapest, 1992
- Bubernik Eszter: Ahol a művészeti nevelés az egekbe ér (online), http://www.tani-tani.info/ahol_a_muveszeti, Taní-tani Online, 2012. máj. 19.
- Czakó Dóra: Kreativitásra kreatív tanárok tudnak nevelni (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-4/CzakoDora-Kreativitas.htm>, Parlando, 2015-4
- Czeizel Endre: Sors és tehetség, Minerva Kiadó, Budapest, 1997
- Czeizel Endre: Tehetség – talentum, Galenus Kiadó, Budapest, 2015
- Czeizel Endre: Zeneszerzők – Gének - Csodák, Galenus Kiadó, Budapest, 2014
- Csapó Benő: Csengeri János öröksége – a magyar pedagógia a 21. században (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-3/CsapoBeno-Csengery.pdf>, Parlando, 2015-3

- Csengery Kristóf – Nemes László Norbert: Az Iskolai zeneoktatás válsága (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-13-Csengery.htm>, Parlando, 2014-4
- Csíkszentmihályi Mihály: Tehetséges gyerekek, Nyitott Könyvműhely, 2010
- Deszpot Gabriella: Zenei átváltozás (online), <http://www.parlando.hu/2009-6-02-03-kokas-klara-1.htm>, Parlando, 2009-6
- Dohány Gabriella: A zenei műveltség értelmezésének lehetőségei (online), http://www.parlando.hu/2015/2015-3/DohanyGabriella-Zenei_muveltseg.pdf, Parlando, 2015-3
- Ember Csaba: A művészeti nevelés szerepe - fontossága, az MZMSz lehetőségei (online), http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=403%3Aember-csaba-a-mveszeti-neveles-szerepe-fontossaga-az-mzmsz-lehetsegei&catid=22%3Ametronom-2004-3-4&Itemid=23, Metronóm, 2004. 3-4.
- Erdősi-Boda Katinka: Zene és kommunikáció (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-3/2014-3-04-Erdosi.htm>, Parlando, 2014-3
- Fejes József Balázs: Miért olyan nehéz motiválni? (online), http://www.tani-tani.info/miert_olyan_nehez, Taní-tani Online, 2014. Március 15.
- Felsmann Adrienn: A kamarazene, mint közösségformáló erő (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-01-Felsmann.htm>, Parlando, 2014-4
- Gelencsérné Tamási Márta: Zeneterápia (online), http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=242:zeneterapia&catid=10:elmeleti-anyagok&Itemid=11, MZMSZ, 2007. Augusztus 6.
- Gulyás Csilla: “Virtuózok” a felkészítő tanár szemével (online), http://www.parlando.hu/2015/2015-3/GulyasCsilla-beszamolo_Virtuozok.pdf, Parlando, 2015-3
- Gyarmathy Éva: A harmadik évezred kihívásai és a tehetség új szemlélete (online), http://www.parlando.hu/2015/2015-2/gyarmathyeva-harmadik_evezred.htm, Parlando, 2015-2
- Gyarmathy Éva: A tehetség - Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása, ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2012
- Gyarmathy Éva: A tehetség – Háttéré és gondozásának gyakorlata, ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2012
- Gyarmati-Ruszkai Andrea: Kipróbált jó módszerek, jó gyakorlatok (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-5/Gyarmati-Ruszkai.pdf>, Parlando, 2014-5

- Hans Günther Bastian: Musik(erziehung) und ihre Wirkung Verlag Schott Musik International , Mainz, 2000
- Harmatiné dr. Olajos Tímea: Tehetség, alulteljesítés és tanulási zavar, Didakt Kiadó, Debrecen, 2013
- Hecz Dorman Aliz: Zenetanár-képzés Szlovákiában (online), http://www.parlando.hu/2014/2014-6/Herz-Dorman_Szlovakia.htm, Parlando, 2014-6
- Herczeg Attila: A motiváció szerepe a versenyfelkészülésben illetve – felkészítésben (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-1/HerczegAttila.pdf>, Parlando, 2015-1
- Herczeg Attila: Zeneiskola, vagy zeneterápia (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-4/HerczegAttila-Zeneiskola-vagy-zeneterapia.pdf>, Parlando, 2014-4
- Hollerung Gábor: Kulcsot kell adni a fiatalok kezébe (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-5/hollerung-tanitasmuveszete.htm>, Parlando, 2014-5
- <http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/csalad-es-ifjusagugyert-felelos-allamtitkarsag/hirek/szorosabb-egyuttmukodesre-van-szukseg-az-ifjusagpolitika-teren>, MTI, 2015. Június 22.
- <http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/csalad-es-ifjusagugyert-felelos-allamtitkarsag/hirek/tobb-penz-jut-a-tehetseggondozasra>, Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkárság, 2015. Június 18.
- <http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/csalad-es-ifjusagugyert-felelos-allamtitkarsag/hirek/szorosabb-egyuttmukodesre-van-szukseg-az-ifjusagpolitika-teren>, MTI, 2015. Június 22.
- http://www.oktatas.hu/kozneveles/intezmenykereso/alapfoku_muveszeti_iskolak/!DA RI_AMI/oh.php?id=kir_ami_talalat, Oktatási Hivatal, 2015.09.29.
- <http://www.origo.hu/itthon/20150817-balog-zoltan-mindennapos-enekles-emberi-eroforrasok-miniszteriuma-kozneveles-felsooktatas.html>, Serdült Viktória, 2015. Augusztus 17.
- Hunyadi Zsuzsanna: Új tanulásfelfogás, új tudásfogalom a közismereti oktatásban – milyen tanulságokkal járhatnak ezek a zenei oktatás számára? (online), http://www.parlando.hu/2015/2015-4/HunyadiZsuzsa-cikk_magyarul.htm, Parlando, 2015-4
- Hunyadi, Zsuzsanna: Kreativitás a zenetanításban (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-3/2014-3-03-hunyadi.htm>, Parlando, 2014-3

- Inkei Bence Jön az államilag támogatott csápolás (online),
<http://www.quart.hu/quart/nagy/20140513-a-cseh-tamas-program-es-a-pankkk-hattere.html>, Origo, 2014. Május 18.
- Janurik Márta: a zenei képességek szerepe az olvasás elsajátításában (online),
http://www.parlando.hu/2014/2014-6/Janurik_MP1084.pdf, Parlando, 2014-6
- Jelenits István: A művészeti nevelés szerepe a kommunikációs készség fejlesztésében (online),
http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=423%3Ajelenits-istvan-a-mveszeti-neveles-szerepe-a-kommunikacios-keszseg-fejleszteseben&catid=24%3Ametronom-2002-1-2&Itemid=23, Metronóm, 2002. 1-2.
- Joan Freeman: A tehetség ajándéka, Animula Kiadó, Budapest, 2015
- Józsa Ágnes – Káel Csaba: A zene az európai identitás pillére (online),
<http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-76-jozsaagnes-kaelcsaba.htm>, Parlando, 2014-4
- Juhász Zoltán: A zene ösnyelve, Fríg Kiadó, 2006
- Kelemen Imre: A zene története 1750-ig, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1998
- Kenesei Éva: A kisgyermek zenei nevelésének módszerei (online),
<http://www.parlando.hu/2012/2012-4/2012-4-04-Kenesei.htm>, Parlando, 2012-4
- Kodály-módszer a 21. században (online), http://zeneakademia.hu/minden-hir/-/asset_publisher/zn2lZVVS99y3/content/kodaly-modszer-a-21-szazadban;jsessionid=6416A28AF88316779BD83164BFE6C090, MTI, 2014. Október 20
- Kormendy Zsolt: Koncertpedagógia és közoktatás (online),
<http://www.parlando.hu/2015/2015-3/kormendyzsolt.pdf>, Parlando, 2015-3
- Kormos Bea: Méhen belüli fejlesztés: pocakzene (online),
<http://www.nyest.hu/hirek/mehen-beluli-fejlesztzes-pocakzene>, Nyelv és Tudomány, 2009. November 17.
- Kósa Gábor: Hol a helye a Kósa - hangrendszernek a kortárs zene eszközeinek sorában? (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-1/KosaGabor-Gondolatok.htm>, Parlando, 2015-1
- Kroó György: A magyar zeneszerzés 30 éve, Zeneműkiadó Budapest, 1975
- Kun Ágota – Takács Ildikó: Oktatói kézikönyv a tehetséggondozáshoz, Typotex Kiadó, Budapest, 2014
- Kuti Béla: Gondolatok a korszerű iskoláról, művészetoktatásról, zenei nevelésről (online),
http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=93:

gondolatok-a-korszr-iskolarol-mveszetoktatasrol-zenei-nevelesrl&catid=10:elmeleti-anyagok&Itemid=11, MZMSZ, 2009. Október 8.

- L. Nagy Katalin: Az ének-zene tantárgy helyzete és fejlesztési feladatai (online), <http://www.parlando.hu/2012/2012-6/2012-6-10-LNagy.htm>, Parlando, 2012-6
- L. Ritók Nóra: Államosítás (online), <http://www.tani-tani.info/allamositas>, Taní-tani Online, 2012. Április 25.
- L. Ritók Nóra: Művészeti nevelés a nyomor szélén (online), http://www.tani-tani.info/muveszeti_neveles_a_nyomor_szelen, Taní-tani Online, 2011. Február 07.
- L. Ritók Nóra: Művészeti nevelés és hátrányos helyzet (online), http://www.tani-tani.info/081_ritok, Taní-tani Online, 2008
- Lajos Mihály: Aki ének- és zeneoktatási módszert dolgozott ki (online) <http://www.karpataljalap.net/?q=2014/11/06/aki-enek-es-zeneoktatasi-modszert-dolgozott-ki>, 2014. November 6.
- Leonard Bernstein: A megválaszolatlan kérdés, Zeneműkiadó Budapest, 1979
- Masopust Katalin: A művészeti nevelés érték közvetítő szerepe (online), <http://www.parlando.hu/Plusz1-Masopust.htm>, Parlando
- Megújuló zenetudomány: korszerű módszerek, új zenetörténeti archívum (online), http://mta.hu/mta_hirei/megujulo-zenetudomany-korszeru-modszerek-uj-zenetorteneti-archivum-130384, MTA, 2012. Augusztus 09.
- Ménes Márta: Az elit nem ismeri a saját kultúráját (online) – http://magyarhirlap.hu/cikk/12907/Az_elit_nem_ismeri_a_sajat_kulturajat, Magyar Hírlap, 2014.12.22.
- Mérei Zsófia: Zeneterápia, mint potenciális módszer (online), <http://www.csagyi.hu/hirek/item/330-zeneterapia-mint-potencialis-modszer>, Család - Gyermek – Ifjúság, 2010
- Merre tovább, magyar zeneoktatás? (online), http://fidelio.hu/edu_art/magazin/merre_tovabb_magyar_zeneoktatas, Fidelio, 2012. Május 15.
- Német Rudolf: Hungarikum a zenében: Kodály és a Kodály módszer (online), <http://meetoff.eu/jegyzet/kodaly-es-a-kodaly-modszer/>, Meetoff 2012. December 21.
- Németh Amadé: A magyar opera története, Anno Kiadó Bt., Budapest, 2000
- Nyíró Gizella: Egy gyakorlóiskola tehetséggondozó tevékenységrendszer (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-3/NyiroGizella-gyakorloiskola.htm>, Parlando, 2015-3

- Otto Friedrich: Glenn Gould, Európa Könyvkiadó, Budapest, 2002
- Papp Nikoletta: A zene segít az iskolai felzárkózásban (online),
<http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-81-A-zene-segit.htm>, Parlando, 2014-4
- Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához, Tankönyvkiadó, Budapest, 1991
- Pető Áron András: A zeneiskola szerepe (online), http://www.parlando.hu/2015/2015-1/PetoAronAndras-A_zeneiskola_szerepe.htm, Parlando, 2015-1
- Réfi Zsuzsanna – Gyimesi László: Azonnali és hosszú távú megoldásra is szükség van (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-3/Refi-Gyimesi.htm>, Parlando, 2015-3
- Réfi Zsuzsanna – Ember Csaba: Nem kérdőjelezzük meg az alapfokú művészeti iskolák létét és fontosságát (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-1/2014-1-03-refi.htm>, Parlando, 2014-1
- Réfi Zsuzsanna – Gyimesi László: Meg kell őriznünk a jelenlegi pozíciókat (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-3/Refi-Gyimesi.htm>, Parlando, 2014-3
- Réfi Zsuzsanna – Vigh Andrea: A Kodály-módszernél ma sem találni jobbat (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-3/VighAndrea-Refi.htm>, Parlando, 2014-3
- Réfi Zsuzsanna: Mindenhol legyenek érvényesek a zenei diplomák (online), http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1518:2015-02-02-13-47-07&catid=1:aktualis&Itemid=7, MZMSZ, 2015. február 02.
- Révai Nóra - Glynn Arthur Kirkham: The Art and Science of Leading a School – Central5: Central European view on competencies for school leaders. [Az intézményvezetés tudománya és művészete – Centrál5: A vezetők kompetenciái közép-európai megközelítésben] Tempus Közalapítvány, Budapest, 2013
- Révész József: Az interaktív ének-zene foglalkozások hatása az óvodások személyiségének a fejlődésére (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-14-Revesz.htm>, Parlando, 2014-4
- Solti Kálmán: Zene nélkül lehet élni, de nem érdemes (online), http://www.parlando.hu/2014/2014-6/soltikalman-Legyen_a_zene_mindenkie1.htm, Parlando, 2014-6
- Szabó Ferenc János: A magyar komolyzenei előadóművészet – intézmények, iskolák, egyéniségek (online), Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, <http://zti.hu/mza/m0404.htm>, 2012
- Szabó Katalin: A közismereti énektatásról 2015-ben (online), <http://www.parlando.hu/2015/2015-1/szabokatalin-enektatas.htm>, Parlando, 2015-1

- Szőnyi Erzsébet: Zenepedagógiánk jelene és jövője (online),
http://www.muksikalendarium.hu/muksika/index.php?area=article&id_article=3109,
Muzsika, 2010. Június
- Tatai-Tóth András: Zene, ifjúság, Európa, Minőség (online),
http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=243:zene-ifjusag-europa-minseg&catid=10:elmeleti-anyagok&Itemid=11, MZMSZ, 2007.
Május 24.
- Turmezeyné Dr. Heller Erika – Dr. Balogh László: Zenei tehetséggondozás és képességfejlesztés, Kocka Kör, Debrecen, 2009
- Turmezeyné Heller Erika: A kooperatív tanulás alkalmazásának lehetőségei az énekzene órákon (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-6/turmezeyne.htm>, Parlando, 2014-6
- Turmezeyné Heller Erika: A tehetséggondozás lehetőségei a kooperatív tanulásban, Didakt Kiadó, Debrecen, 2013
- Turmezeyné Heller Erika: A zenei tehetség felismerése és fejlesztése (online), Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010
- Új nemzedék Jövőjéért (online),
http://www.mzmsz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=747:uj-nemzedek-joevjeert&catid=10:elmeleti-anyagok&Itemid=11, MZMSZ, 2012. Január 26.
- Váradi Judit: A zenei nevelés gyökerei (online), <http://www.parlando.hu/2014/2014-2/2014-2-33-Varadi.htm>, Parlando, 2014-2
- Varró Margit – Laczó Zoltán: A Zenei Tehetség (online),
<http://www.parlando.hu/Varro2.html>, Parlando
- Varró Margit: Der lebendige Klavier-Unterricht, seine Methodik und Psychologie, Simrock, Berlin, 1930
- Végh Dániel - Kupper András: A Kodály-módszert frissítenénk fel a venezuelai tapasztalatokkal (online),
http://www.fidelio.hu/edu_art/interju/kupper_andras_a_kodaly_modszert_frissitenenk_fel_a_venezuelai_tapasztalatokkal, Fidelio, 2012. Augusztus 5.
- Végh Dániel - Kupper András: Szeretnénk, ha a teljes magyar zeneoktatás megújulhatna (online),
http://www.fidelio.hu/edu_art/interju/kupper_andras_erdemes_volna_zeneiskolai_keretek_kozott_is_megprobalkozni_a_csoportos_hangszeroktatassal, Fidelio, 2012.
Augusztus 12.

- Walter J. Dowling - Dane L Harwood: Music cognition, Academic Press, Orlando, 1986
- Zenével a szegénység ellen (online),
http://www.fidelio.hu/klasszikus/magazin/zenevel_a_szegenyseg_ellen_, Fidelio, 2012. Március 2.
- Zöldi Bianka: Eddával jobban csúszna a mindennapos énekóra (online),
<http://www.origo.hu/itthon/20140522-kodaly-modszer-a-mindennapi-zeneoktatasban.html>, Origo, 2014. Május 28.

7. MELLÉKLETEK

I. számú melléklet: Az I. Előkészítő/Alapfokú előkészítő szint cikkei

Cikkazonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/ üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/ célcsoport	Tehetség- menedzsel ési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Zenei átváltozás	felsőbb évfolyamo któl és kult. ingerszegé ny környezetb en nem alkalmazha tó	alapfokú ének-zenei tanulmányok hatékony előkészítése	hosszú távú alkalmazás esetén kulturált tanulói generáció kinevelése	tanár-diák egyenrangú kezeléséből adódó fokozódó tekintélycsökke nés	a társművészetek segítik a Komplex zenei esztétikai nevelést	koncentrációfejlesztés, alapkultúráközvetítés	óvoda és ált. iskola alsó tagozat	I. Előkészítő/ Alapfokú szint előkészítő	játékos és befogadó személyisé g	szem-kéz koordináció és non- verbális kommunikáci ó fejlődése	http://www.parlando.hu/2009-6-02-03-Kokas-Klara-1.htm
A kisgyermek zenei nevelésének módszerei	iskolai keretek között nem alkalmazha tó	magas közösségfor máló erő	hosszú távú személyes és szakmai kapcsolatok kialakítása	komplex fejlesztés hiányából adódó mérsékelt hatásfaktor	játékos munka- és problémamegoldással hatékony csapatok és csapatjátékosok alakíthatók ki	alapfunkciók fejlesztése, alapkultúráközvetítés	óvoda	I. Előkészítő/ Alapfokú szint előkészítő	játékos és befogadó személyisé g	játék-együtt játék és csapatmunka fejlesztése	http://www.parlando.hu/2012/2012-4/2012-4-04-Kenesei.htm
Az ének-zene tantárgy helyzete és fejlesztési feladatai	csak a közismereti oktatásra koncentráló dik, emiatt mérsékelt hatású	korszerű kulturális ismeretek térhódításána k elősegítése	a művészeti szakképzésben is alkalmazható alapelvek (egyetemes világkultúra)	szabályozás nélkül közismeretben is könnyen elterjedő tömegkultúra személyiségro mboló hatásának kiterjedése, kortárs magaskultúra háttérbe szorítása	nyitás a teljes zenei világ felé, könnyűzene és világzene bevonása a köznevelésbe	tradíció, modernizáció és adaptáció alkalmazása, gyakorlati változtatás, tananyagfrissítés, élő gyakorlat és hagyományteremtés, tömeg- és alapkultúráközvetítés	óvoda, ált. és közép- iskola	I. Előkészítő/ Alapfokú szint előkészítő	ének-zenei előképzetts ég	elmélyült alapműveltsé g, kulturális nyitottság	http://www.parlando.hu/2012/2012-6/2012-6-10-LNagy.htm

Cikkazonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/ üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/ célcsoport	Tehetség- menedzsel ési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A zeneoktatás szerepe kisgyermek és kisiskolás korban	a magyar zeneoktatásnál fejletlenebb nyugati módszerek alkalmazva szintetizálja a az egyéni és a csoportos oktatást, emiatt nem használja ki a legmagasabb szintű tehetség- gondozási és készségfejlesztési módszereket	a mai korban vonzó eszközökkel teremti meg a zenetanulási igényét a továbbfejlesztett Kodály-módszer segítségével, hatékony az önbizalom- építésben és a motivációteremtésben, támogatja a társas zenélést	társzművészetekben jártas személyiség és készségfejlesztés és rendszerbe foglalásával új és korszerű módszerek bevezetése a művészetoktatásba	a növendékre és a szülőre hárítja a tehetségonosítással és a hangszerválasztással kapcsolatos felelősséget és tevékenységeket, csak alapszintű ismeretekre és készségfejlesztésre épít a nyugati művészetoktatási mintát követve, ezért a kiemelkedő tehetségeknek alkalmazkodni kell az átlagos képességű csoporthoz	A boldog gyerekkor lehetővé teszi a boldog felnőttkort. A színek és a szimbólumok segítik a gyerekeket megismerkedni a kottaolvasással és a hangszeren való tájékozódásban A kottaolvasás elsajátítása nem teher a gyerekek számára. A hangszer metodikai nehézségek kihívást és nem megoldandó nehéz feladatot jelentenek.	Zenei tárgyú mesék, történetek, képek és hangfelvételek készültek azzal a céllal, hogy felkeltsék a gyerekek és szülei érdeklődését a zene iránt. A szülő a Színes Húrok egyéni és csoportos óráinak rendszeres megfigyelésével megállapíthatja, hogy melyik hangszeres óra légkörében érzi magát legjobban a gyermek	óvoda és ált. iskola alsó tagozat	I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő	játékos és befogadó személyiség, alapszintű készségekkel minden művészeti ágban	szociális érzékenység, csapatszellem kialakítása, érdeklődés a társzművészetek iránt	http://www.parlando.hu/2014/2014-1/2014-1-35-Balazs.htm
Az interaktív ének-zene foglalkozások hatása az óvodások személyiségének a fejlődésére	előfeltétele a jó képességek szerint szelektált személyi összetételű óvodai csoport kialakítása, csak a csoport tagjaira alkalmazva lehet kimagaslóan hatékony	a kiváló képességekkel rendelkező növendékek számára magas fejlesztési és magas ismeretbeli értékfaktort biztosít	művészeti ágakban legmagasabb szinten fejlesztett növendékek révén a nemzeti öntudat közösségi fejlesztése és a magyar nemzetközeli elismertségének folyamatos növelése, hazánk zenei világnagyhatalmi pozíciójának stabilizálása	az infokommunikációs korszak fejlett eszközeit és módszereit nem alkalmazza kimagasló szinten, ezért a közösségi alapszintű képest technikailag elmaradt növendékek fejlesztését eredményezi	a zene egy érzelmi nyelv, hatni lehet vele az emberekre, műveléséhez, és megértéséhez elsősorban képzelőerőre, intuitív képességekre, fantáziára, és kreativitásra van szükség	a zeneművészek által irányított interaktív ének-zene foglalkozások lehetővé teszik az óvodások képzelőerejének, intuitív képességeinek a kibontakoztatását, a zenei tehetség korai felismerését, és fejlesztését, lényege a folyamatos párbeszéd a felnőtt és a gyermek között	óvoda	I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő	befogadó, jó alapkészségekkel rendelkező, fégyelmezett személyiség	fantázia és kreativitás aktív használati készsége, magas koncentrációs képesség kifejlesztése, nyitott és művelt személyiség	http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-14-Revesz.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Kipróbált jó módszerek, jó gyakorlatok	egy olyan módszert használ, aminek a magyar köznevelésben nincs hagyománya, ezáltal a kezdeményezés folytatás nélkül marad	figyelembe veszi a tehetségigényeket, a szülői elvárásokat, ezáltal gyorsan kiépíti partner- és támogató-kapcsolatrendszerét, közös gondolkodással teremt egyensúlyt a kulturális különböző szereplők között	európai alapokon nyugvó módszerét a közoktatási rendszerre kiépítve globális tudással és alapkészségekkel rendelkező globális normának megfelelő tehetségeket képezhet	a legkiválóbb képességekkel rendelkezők számára nem nyújt megfelelő terhelési szintet, ezáltal az átlagos képességű tehetségekből álló csoportok átlagos fejlesztési és tehetséggondozási értékű művészeti nevelést kapnak	minden tehetségigéretet gondozó óvodának el kell döntenie, hogy milyen tehetségkonceptió szerint fogja végezni tehetséggondozói munkáját	a gyermek 5 éves korában a csoportban dolgozó óvodapedagógusok tudatos megfigyeléseik alapján azonosítják a gyermek speciális adottságait és egyben meghatározzák a tehetségigéret számára legideálisabb tehetséggondozó műhely típusát	óvoda	I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő	átlagos képességekkel rendelkező, kreatív személyiség	európai normának megfelelő alapkészségekkel rendelkező, aktívan gondolkodó személyiség	http://www.parlando.hu/2014/2014-5/Gyarmati-Ruszka.pdf
Zeneiskola vagy zeneterápia	nem ad megfelelő terhelést az átlagos és a kiemelkedő tehetségű növendékeknek, leegyszerűsíti a zenei folyamatokat a problémás tanulók szintjére, így azok nem tudják kifejteni teljes hatásukat	az SNI tanulóknak célokat és kitérési lehetőséget biztosít pozitív közös zenei tevékenységek keretében	nemzeti és helyi sajátosságokra és feltételekre kidolgozva a későbbiekben hatékony módszerrel teszi lehetővé az SNI tanulók fejlesztését	kihangsúlyozza a növendékek gyengeségeit, így nagyfokú önbizalomvesztést eredményez, fejletlen euramerikai módszerek bevezetését szorgalmazza	a zeneterápia rendkívül hasznos segítséget tudna nyújtani a zeneoktatásnak. Ilyen például az abszolút hallás, az eltérő tanítási-tanulási módszerek, valamint a speciális nevelési igényűek fejlesztése	Az a feladatunk, hogy felismerjük a növendékek gyengeségeit és a lehető legjobb módon fejlesszük őket. Mi pedig a zene varázsszövegére ülve tesszük mindezt.	óvoda és ált. iskola alsó tagozat	I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő	játékos és befogadó személyiség	szem-kéz koordináció és non-verbális kommunikáció fejlődése	http://www.parlando.hu/2014/2014-4/HerczegAttila-Zeneiskola-vagy-zeneterapia.pdf
A zene segít az iskolai felzárkózásban	csak egy korosztály adatait rögzíti, nem tudatosan használja a zenei stílusokat a közismereti tárgyakhoz rendelve	tudatosítja a művészi zene jótékony hatásait	minden korosztályra kidolgozva jelentős teljesítménynövekedés érhető el a teljes köznevelési rendszerben	a zenét csak eszközként használja, így csökken a hatása	a művészi zene jótékony hatásai által bárki számára gyorsan javítható a közismereti teljesítmény	hátrányos helyzetű, átlagos képességű, gyenge teljesítményű tanulók gyors és hatékony fejlesztése művészi zene által alsó tagozatos korig	óvoda, ált. isk. alsó tagozat	I. Előkészítő/Alapfokú szint előkészítő	átlagos képességekkel rendelkező, kreatív személyiség	európai normának megfelelő alapkészségekkel rendelkező, aktívan gondolkodó személyiség	http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-81-A-zene-segit.htm

II. számú melléklet: A II. Alapfokú/Középfokú előkészítő szint cikkei

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A zenei nevelés gyökerei	csak a klasszikus művészeti ismeretekre épít, túlszabályozott és egyetemes fejlődési dinamikát nélkülöző nevelési és képzési rendszer	magaskultúra értéktörőnek közvetítése	korszerű ismeretek tudatosításával magaskultúra-közvetítő szaktehetségek és sokoldalú művésztanár ok kinevelése	IKT korszak elvárásainak való megfelelés háttérbe szorítása a szigorú szakmai elvek dominanciája miatt	a művészet ellensúlyozza az infokommunikációs korszak személyiség- és kapcsolatromboló hatásait	zeneszerető és zeneértő közönségnevelés, tehetséggondozás, közösségteremtés	zeneiskola, művészeti iskola	II. Alapfokú/Középfokú szint előkészítő	alapműveltség, kulturális nyitottság	kulturálisan ingergazdag környezet és kapcsolatok kialakítása a korszerűen művelt tehetség karizmatikus személyiségek segítségével	http://www.parlando.hu/2014/2014-2-33-Varadi.htm
A művészeti nevelés érték közvetítő szerepe	egyik művészeti ágban sem ad elmélyült ismereteket, csak eszközként tekint rájuk	hatékony közösségformáló erő az ingergazdag környezet révén	kulturálisan ingergazdag környezetben felnövő értelmiségi elit kinevelése alternatív módszerek segítségével	kétségekbe vonja a globális technikai fejlődés szükségességét	a művészeti nevelés ellenhatás a technika gépiessé válásával, a gyári termeléssel szemben, de művészeti nevelés elvei túlzások, az esztétikum koncentráltan csak a művészetekben van jelen	művészeti neveléssel történő gondolatot ébresztés, hit és moralitásadás a felnövekvő generációnak, dehumanizáló tartalmakhoz való kritikai viszony kiépülése	alapítványi művészeti iskola	II. Alapfokú/Középfokú szint előkészítő	társzművészeti előképzettség, alapműveltség, kulturális nyitottság	kulturálisan ingergazdag környezet és kapcsolatok kialakítása és fenntartása	http://www.parlando.hu/Plusz1-Masopust.htm
Gyermekek és fiatalok hangképzése, hangképzési problémái	figyelmet kívül hagyja a mai kor gyermekeinek közös éneklési szokásait, igényeit és szükségleteit	szakszerű és magaskulturális képzés a zene erejével	lelkes zeneértő és zeneszerető közönség és kórusközösség kinevelése	a partneri viszony hiányából és a személyiségbeli különbségekből fakadó motivációs forráshiány miatt osztályközösségbomlasztó lehet	az érzelmi intelligencia csak szépséggel, katartikus művészi élménnyel, egyetemes és autentikus értékek közvetítésével, valamint olyan önmegvalósító életfelfogással őrizhető meg, amely közösségépítő jelleggel funkcionál	az érzelmi (testi-lelki-szellemi) intelligencia előtérbe helyezése az önmegvalósítás helyett az éneklés segítségével	óvoda, ált. és középiskola	II. Alapfokú/Középfokú szint előkészítő	játékos és befogadó személyiség, ének-zenei előképzettség, nagyfokú nyitottság és tolerancia a magasabb elvárások felé	csapatmunka fejlesztése közösen magas színvonalon kiművelt éneklés segítségével	http://www.parlando.hu/2014/2014-2-04-Asztalos.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Meg kell őriznünk a jelenlegi pozíciónkat	ragaszkodik a szigorú szabályrendszerhez, emiatt nem tud dinamikusan fejlődni és azonnal reagálni az elvárásokra	magasművészekre fogékony alkotógondolkodó-vezető személyiségek kinevelése magas szerepvállalással és közösségi értékkel	értelmiségi réteg folyamatos és biztonságos reprodukálása	elszigetelt társadalmi és kulturális csoportok kialakulása, különbségek fokozódása	növekedett a művészetoktatás fontossága és elismertsége	az állami feladatok sorába bekerült az alapfokú zeneoktatás, a finanszírozás megkülönböztette figyelmet fordít az egyéni oktatáson alapuló zenei oktatás feltételeire	zeneiskola, művészeti iskola	II. Alapfokú/ Középfokú szint előkészítő	alapkészségek kifejlődése, tehetség megmutatkozása és szelekciós folyamatokban való megfelelés	fejlett készségekkel rendelkező tehetségek csoportjainak összefogása	http://www.parlando.hu/2014/2014-3/Refi-Gyimesi.htm
A zeneiskola szerepe	a zeneiskolai oktatás a külső szereplők igényeinek követési hiányából és központosított túlszabályozottságából adódóan nem tud korszerű ismereteket biztosítani a növendékek részére, ezért szinte csak az értelmiségi elitképzésben tud kimagasló eredményeket felmutatni	a magyar zenei nevelésben felnövekvő generációk megalapozták hazánk zenei világnagyhatalmi pozícióját, ami a magas színvonalú folyamatos szakmai utánpótlásképzéssel optimálisan fenntartható	korszerű eszközöket használva visszaszerezhető a magyar zenei nevelés nagy múltú és jelentős értékfaktorából adódó közösségi vonzóereje, ezáltal globális ismeretanyaggal, magas társadalmi és kulturális szerepvállalással rendelkező, aktívan alkotó és gondolkodó személyiségek, valamint csoportok fejleszthetőek, akik vezető szerepet vállalnak a tudatos és kollektív globális jövőtervezésben	a tömegkultúra gyors és széleskörű terjedésével az emberek folyamatos zeneszenyezése miatt a kevésbé dinamikusan terjedő és fejlődő klasszikus zeneiskolai ismerettartalom és értékrendszer elveszíti monopóliumhelyzetét, ezáltal a kevésbé tudatosan élő közösségek elveszítik művelődési és kitörési lehetőségüket, a populáris hangszerek térhódításával a klasszikus és népzenei hangszerek nem jutnak megfelelő figyelemhez, így a nemzeti kultúrák alapértékei sem kerülnek közvetítésre a felnövekvő generációk felé	a hangszeres tanuló fiatalok azért tartanak ki a komolyzene szeretete mellett, mert csak ez tud igazán tartalmas, elmélyedésre alkalmas kapcsolódást adni, a személyes motivációs erők mellett a család támogatása és más speciális körülmények kellenek ahhoz, hogy a komolyzene szenvedélyes szeretete megszülethessen, a tömegkultúra hatása jelentéktelen és rövidtávú a magaskultúra minőségi élmény- és értékrendszeréhez képest	a zeneiskola szerepe a zenei oktatásban résztvevő tanulókkal a zene megszerettetése, a pozitív zenei élmények kialakítása, zeneélvező közönség utánpótlásának kinevelése, a koncertlátogatás életformájának kialakítása, a kimagaslóan tehetséges tanulókat zenei pályára irányítja	zeneiskola, művészeti iskola	II. Alapfokú/ Középfokú szint előkészítő	alpműveltség, kulturális nyitottság	kulturálisan ingergazdag környezet és kapcsolatok kialakítása a korszerűen művelt tehetség karizmatikus személyiségének segítségével	http://www.parlando.hu/2015/2015-1/PetoAronAndras-A_zeneiskola_szerepe.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A kamarazene, mint közösségformáló erő	a különböző hangszertecnikai készségekk el rendelkező, azonos korosztályú növendékek kamaragyüttesbeli integrálása változó teljesítményt eredményez	magas közösségformáló erővel rendelkezik, a pozitív személyes kapcsolatok segítségével folyamatos és közös fejlődési igényt alakít ki magas motivációs tényezővel	nemzeti, nemzetiségi és közösségi magaskultúra könnyű átörökítési és széleskörű közvetítési lehetősége aktív kamarazenei csoportok kialakításával és fenntartásával	a kamarazenei sikerek miatt nagy a veszélye a személyes tudás továbbfejlesztési igényének megszűnésének, emiatt a kamaragyüttes sem tud dinamikus fejlődni	minden zeneiskolás növendék számára fontos, hogy megtapasztalja a közös muzsikálás örömét	az alapfokú művészetoktatási intézményekben a kamarazene tanítás az oktató-nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége, a tanulók lehetőséget kapnak a zene aktív művelésére, a társas muzsikálás egyfajta biztonságérzetet ad azoknak a gyerekeknek is, akik egyébként szólólistaként kevésbé sikeresek, szoronganak, izgulnak, a legfontosabb feladat a figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztése, az egymás iránti felelősség és tisztelet	zeneiskola, művészeti iskola	II. Alapfokú/ Középfokú szint előkészítő	alpműveltség, csapatmunka	kulturálisan ingergazdag környezet és kapcsolatok kialakítása a korszerűen művelt tehetség karizmatikus személyiségének csoportos fejlesztése segítségével	http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-01-Felsmann.htm
Kreativitásra a kreatív tanárok tudnak nevelni	nem határoz meg az általános gyakorlatban, a helyi sajátosságoknak megfelelően alkalmazható sablonokat	széles körben tudatosítja a korszerű és kreatív módszereket	országos rendszerré fejlesztve a legkorszerűbb készségfejlesztő módszerek jelenhetnek meg formális keretek között	a módszereket nem megfelelően kombinálva egyik módszer alkalmazása sem válik elmélyültté	három pedagógiai paradigma létezik: a hagyományos/tudásátadó –, a tanuló cselekvést/képességfejlesztést a középpontba helyező irányzat és a tudáskonstrukcióra/a tanuló meglévő tudásának differenciálására épülő	korszerű problémamegoldó és konstruktív tanulási-tanítási módszerrel a növendékek kreativitásának kiterjesztése, aktív alkotófolyamatok tudatosítása	zeneiskola, művészeti iskola	II. Alapfokú/ Középfokú szint előkészítő	alpműveltség, kulturális nyitottság, kreativitás	kulturálisan ingergazdag környezet és aktív alkotófolyamatok kialakítása	http://www.parlando.hu/2015/2015-4/CzakoDora-Kreativitas.htm

III. számú melléklet: A III. Középfokú/Felsőfokú előkészítő szint cikkei

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetség-menedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A kooperatív tanulás alkalmazásának lehetőségei az ének-zene órákon	a szociálisan és kulturálisan különböző résztvevők igényeit figyelmen kívül helyezi	egyetemes tudás- és értékrendszerrel rendelkező kozmopolit a személyiségek kinevelése az egyetemes értékű ének-zene segítségével	teljes képzési rendszerre kiterjesztve egységesen pozitív világnézettel rendelkező példamutatóan művelt alkotó szakemberek képzése mellett a közismereti tárgyak szintetizálása művészi értékrend segítségével	kulturális különbségekből adódó közösségialakítási és harmonizálási nehézségek mellett a lokálpatrióta és a nemzeti öntudat eltűnése	a kooperatív tanulás olyan módszer, amelyben a pedagógus-diák kapcsolat intenzíven működhet, segítségével fejlődik az önbecsülés, az önkontroll, a felelősségtudat és az iskolai teljesítményhez való pozitív viszonyulás, az ének-zene magas motivációfaktorral rendelkezik ezen a területen	a kooperatív tanulási, tanulás-szervezési-tanulási-irányítási rendszer az információátadás mellett felvállalja a gondolkodási, kooperatív és kommunikációs készségek fejlesztését és a bevándorlás következményeként fokozódó kulturális és szocioökonómiai feszültségeket mérséklő hatékony együttműködés képességfejlesztést is	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	III. Középfokú/Felsőfokú szint előkészítő	játékos, szociálisan és kulturálisan befogadó személyiség	korszerűen művelt, kozmopolita és toleráns gondolkodású alkotó és együttműködő személyiség kialakítása	http://www.parlando.hu/2014/2014-6/Turmezeyne.htm
Zene és kommunikáció	a mai kortárs kommunikációs kapcsolataira gyakorolt hatása korlátozott, mivel csak az arra fogékony kimagasló képességű személyeknek tevékenységeiben megfelelően hatékony	ösztönös hatása mellett a mai kor átlag képességű és társas kapcsolatokban elszigetelt tanulóknak jótékony hatást gyakorol a kommunikációfejlesztés	művelt és kommunikáció-terén fejlett személyiségek kinevelése, társadalmi és kulturális elit megújult kapcsolatrendszerének tudatos létrehozása	kiragadja az érzelmeket és a kommunikációt a zenei folyamatokból, amivel korlátozza a zenei önkifejezés és a művészi interpretáció lehetőségeit	a hanghallás enyhíti a magánytól, a megsemmisüléstől való félelmet, a hangok jelentősen hatnak érzelmeinkre, a zene formálja agyunkat, így hatással van kommunikációs képességeinkre	a verbalitással párhuzamosan fejlődik az érzelmek tudatosítása, az érzelmek kikövetelik a szóbeli kommunikációt	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	III. Középfokú/Felsőfokú szint előkészítő	befogadó személyiség	kiváló kommunikációs készség, tudatos verbális és zenei kommunikáció	http://www.parlando.hu/2014/2014-3/2014-3-04-Erdosi.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A zenei műveltség értelmezésének lehetőségei	a folyton változó igények a köznevelési rendszerbe történő folyamatos beépítése praktikus formában nem megvalósítható, ezért a kutatási eredmények jelentős részét hatástalan adattömegként halmozódik, nem fejt ki megfelelő motivációs hatást a köznevelés szereplőire	releváns kutatási eredményekkel tudatosítják a az infokommunikációs korszak generációs elvárásait és igénykülönbségeit, rögzítik az ének- és zenetanulási igénykülönbségeket	a kutatási eredmények széleskörű szakmai tudatosításával magas hatékonysági fókú, korszerű és szakszerű művészeti köznevelési rendszer kiépítése és fenntartása eredményezhető, ahol a szereplők megfelelő motivációs és inspirációs értéktörténetet szerezhettek az aktívan elhivatott munkatévők és munkamorál kifejtéséhez	a virtuális világ széleskörű térhódításával az egyetemes magaskulturális értékek háttérbe szorulnak, így a folytonos változások között felnövekvő generációk elveszítik legfontosabb tájékoztató pontjaikat, a valódi értékekhez való ragaszkodás közösségi igényét	a nyugati világban bekövetkező új technológiai és információkezelési formák megjelenésével a produktív, ipari, ipari társadalmat felváltja a reprodukív, posztipari irány, a kultúra hívószavaivá válnak az élvezet, az élmény, a luxus, a szórakozás, a kényelem, az átstilizáló esztétikai törekvés elmozdítása a magas és populáris kultúra közötti távolságot, a zenei ismeretszerzés új szubkultúrák megjelenéséhez köthető, a zenepedagógiai szisztéma legfontosabb alkotórészei: a kisgyermekkorban megkezdett, rendszeresen végzett, énekes alapú, népzenei gyökere, közös tevékenység során megvalósított, relatív szolmizációt alkalmazó didaktikus elemek	az ifjúság életében jelen lévő két ellentétes világ, a modernitást képviselő iskola és a posztmodern felépítésű partitúra dichotómiát, feszültséget teremt a két kultúra között, a zenei nevelés segít feldolgozni ezt az ambivalenciát. Az oktatási rendszernek egyszerre több funkciót is el kell látnia, a társadalmi fejlődés irama és az iskolai fejlesztés folyamata nem mozog szinkronban, ennek következménye az értékvesztés hagyományos formáinak (család, iskola) háttérbe kerülése, és az egyéb kommunikációs terek és területek (média, szubkultúrák) előretörése, a zenei nevelésnek az oktatás keretei között napjainkra kialakult jelentős hangsúlyvesztését tapasztaltuk, a zenei műveltség elsajátításának folyamatában a képességfejlesztés és a zenei tevékenység eredményessége mellett jelentős szerep hárul a személyiségformálás területére is	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	III. Középfokú/ Felsőfokú szint előkészítő	befogadó, kulturálisan nyitott személyiség	kiváló kommunikációs készség, tudatos verbális és zenei kommunikáció	http://www.parlando.hu/2015/2015-3/DohanyGabriella-Zenei_muveltség.pdf

IV. számú melléklet: A IV. Felsőfokú/ Professzionális előkészítő szint cikkei

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetség-menedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A Kodály-módszernél ma sem találni jobbat	csak a harmonikusan működő intézményekben, a kimagasló képességekkel és megfelelő készségekkel rendelkezők körében lehet praktikusán hatékony, mert nem veszi figyelembe a helyi és időbeli iskolai feltételek és személyi adottságok általános realitását	korszerű szabályrendszerrel és személyre szabott módszerekkel leghatékonyabb a kimagasló tehetségek körében	rövid idő alatt elterjedve széleskörű magaskulturaközvetítővel és civilizált és kulturált közösségek és társadalmi rétegek kiművelése	a program résztvevői társadalmilag és kulturálisan is elszigetelődhetnek	annak, aki zenét tanul, lényegesen gyorsabbá válik a problémamegoldó képessége, felgyorsul a tanulási mechanizmus, sokkal gyorsabban átlát mindent	korszerű értékmegőrzés, művészeti nevelés és szakmai utánpótlás-nevelés megfelelő formában	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	IV. Felsőfokú/ Professzionális szint előkészítő	alapfunkciók és kimagasló készségek, korszerű alapkultúra és általános ismeretek	kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség	http://www.parlando.hu/2014/2014-3/VighAndrea-Refi.htm
A közismereti énekoktatásról 2015-ben	nincs közös szakmai állásfoglalás és módszer a közismereti énekóra hatékony fejlesztéséhez, így nem ad pontos és világos utasításokat a szaktanárok számára a tudatos és korszerű énekórai tevékenységek irányításához	az aktív énekóra közösségfejlesztő hatásait kihasználva aktív csoportmunkát eredményez kis és nagy csoportokban egyaránt	rövid idő alatt elterjedve széleskörű magaskulturaközvetítővel és civilizált és kulturált közösségek és társadalmi rétegek kiművelése, a tömegkultúra üzleti szempontok szerint szabályozott elidegenítő és elszemélytelenítő hatásainak széles körben történő hatékony semlegesítése, nemzeti tehetség- és öntudat, valamint közösségi összetartozás megerősítése	az egységes követelményrendszer hiányából és a lokális különbségek szintetizálásának hiányából adódóan nem lehet optimális szintre fejleszteni az énekoktatást, ezáltal a magaskulturális közművelődés, a közönségnevelés és a koncertpedagógia feltételeinek hiánya elmulasztandó, tömegkultúrán nevelkedő generációk elterjedését eredményezi	a helyi és iskolai elvárások lokálisan és kulturálisan is eltérőek	1. aktív énekóra a beszélgetéstől, előadástól az éneklés felé irányítva 2. türelemmel és szeretettel elviselt és javított a hiányosságok 3. a legmagasabb követelmények felállítását a növendékek és a csoportok elé 4. a tehetségek magas szintű megmutatkozási lehetőségeinek biztosítása 5. pontos követelmények tudatos rögzítése folyamatos számonkéréssel 6. a művészeti nevelés értékfaktorának tudatosítása a belső és a külső szereplőkkel is 7. folyamatos és széleskörű információcsere, tapasztalat megosztás a szakmai munkafejlesztés érdekében	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	IV. Felsőfokú/ Professzionális szint előkészítő	alapfunkciók és kimagasló készségek, korszerű alapkultúra és általános ismeretek	kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség	http://www.parlando.hu/2015/2015-1/SzaboKatalin-énekoktat.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/ üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Kulcsot kell adni a fiatalok kezébe	nem motiválja megfelelő mértékben a túlszabályozottság mindennapjaiban tevékenykedő egyetemi tanárokat, akik így nem képesek sokoldalú, korszerű tudásanyaggal és aktív szerepvállalással rendelkező szakembereket képezni, a gyengébb éneklési készséggel rendelkezők számára nem kínál hangszeres alternatívát	rámutat a közismereti és zeneiskolai művésztanárképzés problémáira, segítségével aktív gondolkodásról a motivál és hatékony problémamegoldásokat eredményez	szakmai közösségek összefogásával globális szinten alkalmazható korszerű lizenz közös kialakítása és továbbfejlesztése eredményezhető	aktív külső-belső támogatás és partnerkapcsolatok nélkül gyorsan elveszítheti hatékonyságát a tömegkultúra ipari eszközeivel szemben, a kóruséneklést előtérbe helyezi a közös hangszerjátékkal szemben	az iskolarendszer merevvé vált, az oktatás presztízse folyamatosan romlik, a közoktatás, a zeneoktatás és a hangversenyélet diszfunkciói vezettek oda, hogy ma a társadalmi és gazdasági életben meghatározó szerepet betöltő fiatal- és középgeneráció életében egyáltalán nincs jelen a zene, ideje változtatni és az oktatást, a koncerteket "élményt-adóbbá" változtatni, kiváló a Kodály-módszer, a világ egyik legjobb módszere, de nem lehet csak a készségeket fejleszteni, ha ez élmény nélkül történik, akkor öncélúvá válik és az így szerzett, virtuóz készség is gyűlölt tudássá válhat	a zene a Kodály-módszer segítségével korszerű szakmai utánpótlásképzés, élményszerű közös hangszerjáték és éneklés, valamint széleskörű koncertpedagógiai a kialakítása, a populáris és komolyzene közötti különbség csökkentése	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	IV. Felsőfokú/Professzionális szint előkészítő	alapfunkciók és kimagasló készségek, korszerű alpműveltség és általános ismeretek	kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség	http://www.parlando.hu/2014/2014-5/Hollerung-TanitasMuveszete.htm
Virtuózok a felkészítő tanár szemével	nem hangsúlyozta megfelelően a kitaró munkával járó áldozatok és a rendszeres munkával járó gyors szakmai és személyiségfejlődési lehetőségeket	lehetőséget biztosít a legtehetségesebb növendékek széleskörű globális bemutatkozására	egyedülálló módon globálisan használható magaskultúra-közvetítő licenst alakít ki	a média érdekei felülírták a szakmai szempontokat és a módszeres felkészülési lehetőségektől megfosztotta a résztvevőket	a 21. század kezdetén, főleg a tehetségkutató valóságshow-k világában egy ilyen lehetőség vonzóbb a mai gyerekek és ifjak számára, mint egy hagyományos zenei verseny	széleskörű társadalmi és szakmai példamutatás korszerű eszközök segítségével	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	IV. Felsőfokú/Professzionális szint előkészítő	kiváló szakmai alapfunkciók és kimagasló készségek, korszerű alpműveltség és általános ismeretek	kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség	http://www.parlando.hu/2015/2015-3/GulyasCsiIla-beszamolo_Virtuozok.pdf

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/ üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetségmenedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Beszélgetés Káel Csabával, a Műpa vezérigazgatójával	nem fejlődik dinamikusan a Műpa koncertpedagógiai rendszere, kevés a bevont előadó és nem támogatja a vidéki professzionális művészek folyamatos bemutatkozását	nemzetközi hírnevével széles körben tudatosítja az egyetemes művészi zenei értékeket és kihangsúlyozza a magyar előadó- és alkotóművészek produkcióinak azonnali nemzetközi illeszkedését, széleskörű elismertségét	korszerű globális igényeknek megfelelő produkciónak és perormaszok kialakítása és továbbfejlesztése a magyar zenei értékfaktor és művészpotenciál megőrzésével	a nemzetközi szempontok túlzott szem előtt tartásával mérséklődnek a szakmai szempontok és eltűnnek a művészi zene katartikus és felemelő hatásai	A zene az európai identitás egyik pillére. kultúra nélkül nincs diplomácia	az európai identitásválság mérséklése	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	IV. Felsőfokú/Professzionális szint előkészítő	kiváló szakmai alapfunkciók és kimagasló készségek, korszerű alpműveltség és általános ismeretek	kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség	http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-76-JozsaAgnes-KaelCsaba.htm
Kreativitás a zenetanításban	az improvizációs szabadság a hiteles és korhű játékmód szabályrendszerét eltorzítja, így a növendékek technikai felkészültsége mérsékelt szintre hozható csak fel	nyitottság és kreatív kommunikáció magas szintű fejlesztése	magas intelligencia és kulturális értékfaktor birtokában levő generációk folyamatos képzése	a zenei szabályrendszerek fokozott eltörlésével eltűnhet a művészi fegyelmettség, ami csoportos magatartásbeli zavarokat okozhat hosszú távon a szereplőknél	a széleskörű, komplex fejlesztés a tanulók egész életére kiható harmonikusabb, hatékonyabb, perspektivikusabb fejlődést eredményezhetne, A zenei kreativitás legkomplexebben a zenealkotás során mutatkozik meg, ennek egyik ága az improvizáció	az improvizáció segítségével korszerű tudással rendelkező kreatív alkotó növendékek fejlesztése	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás	IV. Felsőfokú/Professzionális szint előkészítő	kiváló szakmai alapfunkciók és kimagasló készségek, korszerű alpműveltség és általános ismeretek	kimagasló készségek tudatos használata, társadalmi és kulturális példamutatás, korszerű magasműveltség	http://www.parlando.hu/2014/2014-3/2014-3-03-Hunyadi.htm

V. számú melléklet: Az V. Professzionális (Személyiségközpontú) szint cikkei

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetség-menedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Az iskolai zeneoktatás válsága	optimális adottságokat feltételez az intézmény, a növendék és a művésztanár oldaláról is	korszerű eszközökkel és módszerekkel történő magaskultúra közvetítés, tehetség- és személyiség-fejlesztés	a világhírű magyar művészeti nevelési módszereket nemzetközileg tesztelt hatékony és új külföldi módszerekkel kiegészítve az infokommunikációs korszak generációira alkalmazva a leghatékonyabb módszer-rendszer kialakítását és alkalmazási lehetőségét teszi lehetővé globális viszonylatban	egy adott módszert különböző személyiség- és tehetségjegyekkel rendelkező növendékeken alkalmazva kíván magas és gyors eredményeket elérni, ami a különböző alapfeltételek miatt nem lehet elég eredményes	az ének-zene az egyik legelutasítottabb tantárgy az iskolákban, sem a tananyag felépítése, sem az oktatók felkészültsége, elkötelezettsége nem megfelelő, a diákok nem jutnak átfogó zenei ismeretekhez, a zenehallgatás, vagy az együttzenélés öröme sem szerzi meg számukra, egyre csökken azoknak a száma, akik már iskolás korban nyitottá válnak az értékes zene befogadására	világvárosokba központosított magaskultúra kiterjesztése a vidéki városokba, kulturálisan szegregált régiókba is, tevékenységközpontú intézményi zeneoktatás koordinálása, amely játékos és kreatív módszereket használ, alkotásra inspirál és elősegíti a másokkal való folyamatos és harmonikus együttműködést, kreativitásra és a legkorszerűbb technológiai eszközökre épít, fejleszti az önkifejezést és az önismeretet	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás, szakmai továbbképzés	V. Professzionális (Személyiségközpontú) szint	átlagos képességű, átlagos környezetben nevelkedő személyiség	a legtöbb készségben optimális szintre fejlesztett, tudatosan magas társadalmi és kulturális szerepvállalást kialakító személyiség, a tehetség legmagasabb szintű használati készsége	http://www.parlando.hu/2014/2014-4/2014-4-13-Csengery.htm
Zene nélkül lehet élni, de nem érdemes	nem talál megoldást a Kodály-módszer korszerű alkalmazására	a zenetípusok (piacra termelt ipari tömegkultúra, szórakoztató zene és művészi zene) tudatosításával hívja fel a figyelmet a zenehasználati szokások egyszerűségére, negatív hatásaira	széles körben és korszerű módszerekkel kiterjesztve sokoldalú, mindenütt helytálló és hatékony tehetségekből álló generációk jelenhetnek meg	korszerűtlen formája miatt társadalmi ellentéteket okoz a kulturális különbségek kihangsúlyozásával	a zenei tagozaton történő éne-zene oktatás pozitív hatással van más tantárgyak eredményeire, az emelt szintű ének-zeneoktatásban résztvevő diákok jobb eredményt érnek el a memóriavizsgálatok során, az ének-zene oktatás a gyermek közösség attitűdjét pozitívan befolyásolja, hatására a gyermek erkölcsi beállítódása pozitív irányban módosul	a gyermekek a legértékesebb művek segítségével történő művészeti nevelésének segítségével közömbösíthetőek a tömegkultúra társadalmakra és közösségekre gyakorolt káros hatásai	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás, szakmai továbbképzés	V. Professzionális (Személyiségközpontú) szint	átlagos képességű, átlagos környezetben nevelkedő személyiség	a legtöbb készségben optimális szintre fejlesztett, tudatosan magas társadalmi és kulturális szerepvállalást kialakító személyiség, a tehetség legmagasabb szintű használati készsége	http://www.parlando.hu/2014/2014-6/SoltiKalmán-Legyen_a_zene_minden_kiel.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/ üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetség-menedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
Koncertpedagógia és közoktatás	a vidéki iskolákban sem személyi sem tárgyi feltételei nincsenek meg a koncertpedagógiai rendszer kiépítésének	rendszerbe foglalja és közösséggé formálja a művészeti nevelés szereplőit	az összes iskola bevonásával - a világ bármely pontján, jelentős forrás bevonása nélkül hatékonyan használható - korszerű licensz eredményezhető, ami - a teljes nevelési rendszer szereplőit aktív résztvevőként motiválva - aktív, tudatos és művelt személyiségű állampolgárok generációit fejleszti a legmagasabb szintre	legitim, mindenki által elfogadott személyiségű és művészi üzenetű, valamint egyetemes tudással rendelkező karizmatikus vezetők nélkül nagy az személyes érdeklentések és szakmailag konkurens csoportok kialakulásának és konfrontálódásának veszélye	„A zene azért van, hogy örömmel leljük benne. A pedagógus, aki elfelejti, hogy ez a cél, az megcsúfolja hivatását” A koncertpedagógia a 21. század elejére kibővült, semmilyen műfaji kritérium szerint nem korlátozott zenefogalmat vesz alapul, a befogadói tevékenység minősége szempontjából tesz különbséget zenei megnyilvánulások között.	Iskolai koncertek, tananyaghoz kötődő tanórai koncertek, koncertet előkészítő foglalkozások, iskolai foglalkozások, workshopok, közös hangversenytermi projekteken való részvételek és különböző színpadi produkciók előkészítéseként megvalósuló foglalkozássorozatok szervezésén keresztül történő korszerű magaskultúra közvetítés, közművelés és közönségnevelés.	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás, szakmai továbbképzés	V. Profeszionális (Személyiség központú) szint	átlagos képességű, átlagos környezetben nevelkedő személyiség	a legtöbb készségben optimális szintre fejlesztett, kreatív és aktív, tudatosan magas társadalmi és kulturális szerepvállalást kialakító személyiség, a tehetség legmagasabb szintű, sokoldalú használati készsége	http://www.parlando.hu/2015/2015-3/KormendyZsolt.pdf
A harmadik évezred kihívásai és a tehetség új szemlélete	kiszakítja a tehetségeket az átlagos iskolai környezetből, így motiváció hiányában romlik a teljesítményük és példaértékük is megszűnik a saját közösségükben	a kimagasló tehetségeknél hiánypótló tehetséggondozó programot biztosít intézményi keretek között, kihangsúlyozza a kimagasló készségek használatának garantált sikerét és az egyetemes értékek tiszteltését	rendszerre kiépítve a kiemelkedő tehetségeknek folyamatos kitörési lehetőségeket biztosít	a kiemelkedő tehetségek és az átlagos képességűek között kihangsúlyozza a különbségeket, ezáltal közösségbomlasztó lehet	Korunkban felértékelődött az információk gyors feldolgozásának képessége. Kiváló vizuális képességekkel nagyon sok információhoz juthatnak azok is, akik számára az olvasás nehézséget jelent. A helyzetek gyors felfogása, értékelése, a hatékony szervezési képességek, társas készségek sokkal nagyobb esélyt jelentenek a sikerre, mint a hagyományos képességek, így az ismeretek, olvasottság, elmélyült tanulás képessége nem az egyedül üdvözítő út a kiemelkedő teljesítmények felé.	A társadalom számára érték a tudás, az értelem. A tehetségek iránti igény egyre erőteljesebben jelentkezik, ezért a tehetséggondozás kiemelt fontosságú kérdés. Az is világosan látszik, hogy elkerülhetetlen a tehetséggondozásnak a mindennapi oktatásba történő beépítése, különben a sok alulteljesítő tehetség eleve kimarad a fejlesztésből. A tehetséggondozás a mindennapi tehetséggondozás során valósulhat meg a leghatékonyabban.	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás, szakmai továbbképzés és	V. Profeszionális (Személyiség központú) szint	tehetségazonosítással szelektált átlagos képességű, átlagos környezetben nevelkedő, de egyes készségekben kiemelkedő személyiség	a legtöbb készségben optimális szintre fejlesztett, kreatív és aktív, tudatosan magas társadalmi és kulturális szerepvállalást kialakító személyiség, a tehetség legmagasabb szintű, sokoldalú használati készsége	http://www.parlando.hu/2015/2015-2/GyarmathyEva-HARMADIK_EVEZRED.htm

Cikk-azonosító	Gyengeség	Erősség	Lehetőség	Veszély	Művészi érték/ üzenet	Szerepvállalás	Szereplők/célcsoport	Tehetség-menedzselési szint	Bemeneti elvárások	Kimeneti elvárások	Link
A zenetechnológia kutatási irányzatai és alkalmazási lehetőségei az oktatásban	a digitális technika fejlődésével az egyetemes értékek és akusztikus hangszerek háttérbe szorulnak, így tovább nő a középszerű tudással rendelkező növendékek száma	a mai kor legfejlettebb digitális eszközeivel teszi vonzóvá a zenetanulást és a társas zenélést	a digitális hangszerek segítségével korlátlan hangszeres és koncertélmény érhető el egyszerűen és gyorsan, a digitális hangszerjátékosok bármilyen hangszert meg tudnak szólaltatni egy eszköz segítségével, egyszerűen, így helytakarékos és költséghatékony	klasszikus hangszertudás nélkül primitív szinten használhatóak az eszközök és nagy az egyetemes tudás és klasszikus hangszerjáték eltűnésének veszélye a vonzóbb IKT eszközök miatt	a technológia-alapú zenetudomány IKT eszközök segítségével korszerűen vonzó hatású	a zenei IKT eszközök és módszerek fejlesztésével a művészi zene széleskörű népszerűsítése	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás, szakmai továbbképzés és	V. Professzionális (Személyiség központú) szint	átlagos képességű személyiség, IKT használati kompetenciával	korszerű szakmai IKT tudással rendelkező, kreatív és aktív személyiség	http://www.parlando.hu/2014/2014-3/2014-3-30-Asztalos.htm
Új tanulásfelfogás, új tudásfogalom a közismereti oktatásban	a kreatív és improvizatív módszereket ritkán lehet alkalmazni az általános gyakorlatban	a pozitív és kreatív személyes- és szakmai készségekket előző maradandó hatást a növendék készségfejlesztésében	a személyközpontú tehetségazonosítással és menedzseléssel aktív és kiegyensúlyozott pedagógusok képzése	ha a pedagógus személyes- és szakmai fejlődése nem hat ki a környezetére, társadalmi feszültségek keletkeznek	A kreativitáshoz a jó ötleteken túl elengedhetetlen az odafigyelés, a megértés, az érzelmi intelligencia. Nem az IQ játssza a döntő szerepet a boldogulásban, hanem az EQ, amely kifejezetten a művészeti tevékenységekben bontakozik ki. A kreatív szemlélet a jó pedagógus egyik alapvető ismérve, melynek oktatása elengedhetetlen a zenetanárképzésben.	korszerű módszerek tudatosítása a szakmai utánpótlás-képzésben	óvoda, ált. és középiskola, felsőoktatás, szakmai továbbképzés és	V. Professzionális (Személyiség központú) szint	átlagos képességű, átlagos környezetben nevelkedő személyiség	a legtöbb készségben optimális szintre fejlesztett, tudatosan magas társadalmi és kulturális szerepvállalást kialakító személyiség, a tehetség legmagasabb szintű használati készsége	http://www.parlando.hu/2015/2015-4/HunyadiZsuzsacikk_magyarul.htm